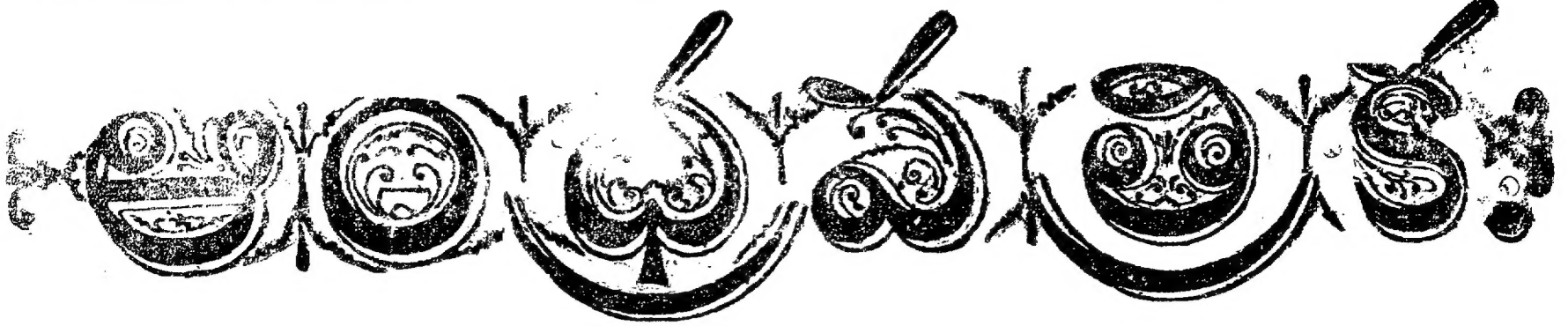

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-8 0-1-8

Telephone No. 544.

311063

వ్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 16-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన బహుళ పంచమి గి.

No. 217
సంచిక ౨౧౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు:

కొన్ని గొప్పవారితో వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంపగూడ పీటి మాది కొనిన జానముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
తెలుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
జగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మంకలి దుష్పదార్థములు తొలగించి ఉపశమన
కాశోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

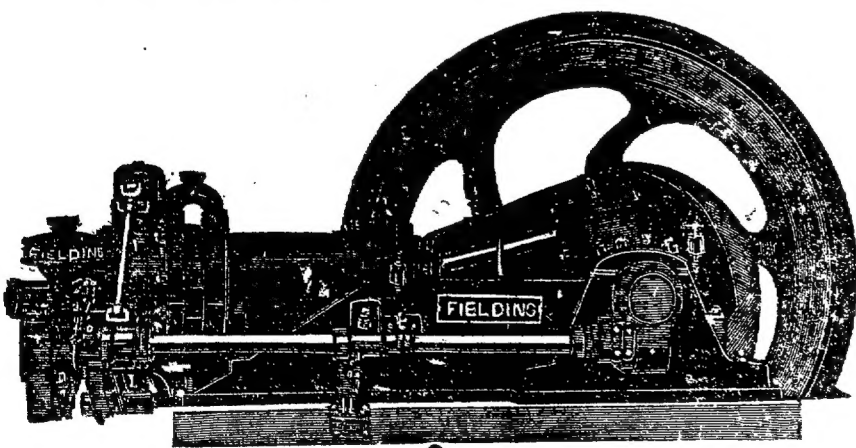

తక్కినడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగ్” వేటెంటు శమిడిశల్
క్యీక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చ్చుని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతీసంతుష్టికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ టేజుంటు:—

టెలెఫోన్ నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., పోస్టుబాక్సు నెం 203 రు.
12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

సుందరి తైలము

1-కి వెల రూ 0 8-0 వి.పి.0-13-0

ఈ డబ్బితైలము విడువక రాచిగ ముఖమున ఏర్పడు
మొటిమలు మచ్చలుగూడవు. ముఖము కాంతిబారి, నన్నుగా
అర్థమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాంజా
తీరును. ఈతైలము మంచిసువాసన గలిగి మిగడవలె నుండును.

శిరోవేదన మార్తలు

20 మార్తల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మార్తల సుపయోగించుటచేనైత్యపు కలకొట్టి,
పిండికల శోష్ణి కంటనే బోవును
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి - మదరాసు.

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి

గుట్టపు పందెములు
1924-1925

ఈదిగున తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును
1924 ఫలీరం డిసెంబరునెల 20, 24, 27.
1925 ఫలీరం జనవరినెల 1, 8, 10, 13, 17, 24, 31.
1925 ఫలీరం ఫిబ్రవరినెల 7, 14.

ఎలెక్ట్రిక్ బోటాలిజేటరు, బుక్కుమేకర్లు

ప్రవేశకర్తలు:—

మొటిమలగతి: పురుషులకు ర్పు 5. స్త్రీలు ర్పు 3.
రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.
బీచ్, పార్కు, ఎగ్గోరు మొదలగు స్టేషనుల
నుండి స్పెషలుబండ్లు పోవును.
ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు
మా పెద్దనోటీసులను చూడకోరెదము.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

4 నిమిషములనగు మాత్రమే

18-12-24 తేది శనివారమునాది 16-12-24 తేది మంగళ
వారమువరకు శని ఆదివారములందు చార్జ్ షూరు రి ౫౦ 15%
మాటినీ గలదు.

బ్లినీ

యూనివర్సిటీ డ్రామా

హూట్ గిల్ట్స్ సాహస, అద్భుతకృత్యములు చూడదగినవి.
తెదరు ప్రవర్తనలు, లాస్టు రౌండు, కామిక్ మాఫులు.

భీమవరం తాలూకాబోర్డు

నూతనపన్నికలు రాబోవు ఫిబ్రవరిలో జరుగును

ఇంతవరకు జరిగిన బోర్డు పరిపాలన

ప్రజాభివృద్ధియనుకూల కార్యకర్తలను విద్య, ఆరోగ్యము, ప్రయాణసౌకర్యములు, మున్నగునవి ప్రతిపాలించుకొను ఆధికారము స్థానిక సంఘముల కిచ్చిరి. పరిపాలనతోపాటు డబ్బుకూడ ఆవరణ మేగిచా. డబ్బువిషయములో లోకము నెన్ను ఎన్నుకేమనునెన్ను, టోలుగేటులు, చెరువులు మున్నగునవి చూటలపాడిన బాపతు వీటిని తీసుకొనమని వైన వివరించిన డబ్బులనేడుకోవన్నారు. ఇందుకు తోడు ప్రభుత్వమువారు కొంతసాయమును గ్రాంటుగా యిస్తామన్నారు. ఏమి ఏలా చూచినా తాలూకాకు లక్షరూపాయలనుంచి తాలూకాబోర్డు ఒరిపాలనలోనుండుట దుర్లభమే. యీ కొద్దిసాయముతో ఎంతవని బహుశా నో గదువులుకే తెలుసుకుగదా. స్థానిక సంఘములు నిజమున స్వపరిపాలనాసంఘములుగ తేలవలెనంటే ప్రభుత్వము నుంచి డబ్బురాబట్టిలో ఎక్కువసాయము యిందుకు వినియోగించుట రేపుని పరియగను.

ఈ పరిపాలనకు ప్రభుత్వమువారు నూత్రధారులుగ నుండి విడిపిస్తున్నారు. ఈ సంస్థగల చిచ్చిన ప్రప్రథము లలో మొదట్లగా ప్రభుత్వమువారే వారి తాలూకు ఉద్యోగులనే నియమించి వ్యాపారం పొగించారు. మింటో మార్లే సంస్థగల లాచ్యక సభ్యులలో కొందరిని ప్రజలే ఎన్నుకొని డబ్బుకనియు వీరితోడు మరీకొంతమందిని ప్రభుత్వమువారు ఆధికారాలనుండి నియమించుటకు ఏర్పాటు గావించిరి. మొన్న మొన్నటివరకు తాలూకా జిల్లాబోర్డులకుడ ఆభ్యుదయ సభకు లెక్కకట్టి యుండిరి. యీవద్దనే కొన్ని చోట్ల అభ్యుదయ ఎన్నుకొను ఆధికార మిచ్చిరి. యీపని మాంచేరు సంస్కరణలతోననే అమలులోకి వచ్చింది. యీ పరిపాలనరాజ్యము కాసనసభలోనుండు మంత్రులచేతులతో వుంది. వారు వారిపలకుబడి ప్రజలలోకన్న ప్రభుత్వంవారి దృష్టిలో నృద్ధిచేసుకొనుటకో లేక మరెందుకో స్థానికస్వ పరిపాలనా కాఖులకు స్వపరిపాలన అనుపదమును కొంతవరకు లోపింపజేసి పనిచేయించుచున్నట్లు మనరాజధానిలో జరుగుతున్న అనుభవముల వల్ల తెలుసుకొన్నాము. యిట్టిసందర్భములో కొన్నికొన్ని తాలూకాబోర్డులు మంత్రులమాటలకు ఎదిరించి మాట్లాడవలసివస్తుందనేసంగతి యీవద్దను వారాప్రతికలవల్ల వింటూనేవున్నామగదా. నిజమున స్వపరిపాలనాసంఘములు గనపడవలెనంటే పల్లెలందున్న రైతుసోదరులంతా గట్టిపట్టుకలహించి తగువాటినే సభ్యులుగా నెన్నుకోవాలి. ఏపరిపాలననైనా ప్రజోపయోగముకల అభివృద్ధిపాపియేవల సట్టిపరిపాలన నిష్ప్రయోజనమే గదా. యనియూరుకొనక ప్రయోజనకరముగ జేసుకొనుటకు పాటుబడుటలో మాత్రము వోటర్లు వెనుదీయకుండురుగాక!

భీమవరం తాలూకాబోర్డుసంగతి మాట్లాడెదము. యీ తాలూకాబోర్డుకింద యీ తాలూకా రెవిన్యూ యిలాకాలో నున్న 140 గ్రామాదు లున్నాయి. యీబోర్డుఆదాయము లక్ష రూపాయలకు కొద్ది గామించియున్నది. 1921 లో యిదిస్థాపన అయింది. అంతకుపూర్వము సంస్కారబోర్డులో కలెక్షియండే టి. సంస్కారబోర్డులోనికి విడిగానే బాధ్యతవహించియుండినదా. కలెక్షియండే పుచ్చుకొచ్చుపారిం పుచ్చుకొకాసరానికి వేటిటికాపానికి బాధ్యతలో ఎంత తేడావుంటుందో జేక చెప్పనక్కరలేదుగదా. యీబోర్డుని ఏమియేసిరి 79 పార్సలులు న్నాయి. బోర్డు ప్రత్యేక మైనాక యీ నాలుగేళ్లలోను వీటితోడు 10 టిని వృద్ధిచేసారు. ఇంతటితోనేగాక ఒకచేరుపు 4 నాతులు త్రవ్వించారు. జరిగిన ప్రవృత్తిండమిది. వృత్తిపాకాలకు ప్రత్యేకముగా పెట్టింజ లేకపోయినా వున్నవాటిలోనైనా ఆయాతాలూకా పరిస్థితుల ననుసరించి అందుండు చేతిపరిశ్రమలకు వృద్ధిపరచుటలోగాని లైబ్రరీలు, గోడౌన్లు, శాలలు, రెవెన్యూబులున్నగునవి వృద్ధిబొందుటకు పాటుపడినట్లుపడెను. యీబోర్డు 11 గు. ఎన్నికసభ్యులు 8 గురు నియమింపబడినవారు గలరు. నిష్పక్షాతులనుంచి, అన్యసంఖ్యాకులగుల బాతులనుంచి కొంతమందిని నియమించుటకే నియమింపబడినవి ప్రభుత్వమువారంటారు. యీబోర్డులో నెందుచేతనోగాని నియమింపబడ్డ సభ్యుల్లో గంధం వెంకయ్య నాయుడుగా బి. ఎ. బి. యల్, షెట్టి అయ్యన్న వాయుడు గారున్నారు. కాపులకా ఎన్నికలలోనే వచ్చిరి. మరల వీరిని

నియమించుటలో అర్హమేమిటో వీరిని నియమించిన అధికారుల కే తెలియాలి. బోర్డులో జరిగిన వ్యాపారం చూడమంటే బోర్డు ఆధ్యక్షత పరిపాలన సాధారణంగా వీటిదేయో లేక ఏ అంగ భావంలో ప్రవీణులగువారేచేతిలోనో వుంటుంది. అంగ విద్య సభ్యులనుంచినవారు మాతృభాషలో న్యవహారం జరిపిస్తే వారిపరిపాలన ఎక్కడ మొలకడుకో అని అంగభాషరాని ఎక్కువమంది సభ్యులకు పెట్టుకొనే అంగభాషతోనే జరిగిస్తారు. యిట్టిబాధపడలేక రైతులకు ఖులగు పెట్టెత్తు బాపిరాజు గారు వోడంగం లంగలకోడేరు సర్కిలు వోటర్ల చే ఎన్నుకొ బడ్డవారు 6.11.22 మీటింగులో రిజిస్ట్రేషనును ప్రతియ్యిగా 22.12.22 న జరిగిన సభలో జరిగిన చర్చలో తీర్మానము రికార్డుచేయండి. ఇంగ్లీషు తెలియని మొదట్లకు యీ ఆఫీసు నుంచి జాకీచేయ కమ్మ, నిశేషములు తెలుగులో చేయుటకు ప్రయత్నించబడును అను తీర్మానం గా వింపబడింది. యీ తీర్మానసౌలభ్య మెటులుండో చదువరులే తెలుసుకొందురు గాక. రాజాగారి యాస్పత్రికోరికకు అంగమానసప్రత్యుత్తూ పూర్తిగ తోడ్పడకపోవుట కడు శోచనీయమైన సంగతేగదా ఈ సందర్భంలో గంధం వెంకయ్య నాయుడుగారు బి.ఎ. బి. యల్. గారు అన్యక్షులైనవారి ఆధ్యక్షత క్రిందనే యిట్టిపని జరిగినదట. బోర్డువారి తీర్మానములను తెలుగులోనే మిగిలు బుక్కులో వ్రాయవలసినది కొందరు మొదట్లకోరిరి. కొందరు అభ్యుదయ రూట్టుబుక్కు 2వ భాగములో 14 వరూటును సభవారికి జూపుచు సాధారణంగా బోర్డుకార్యక్రమము ఇంగ్లీషులో ఉండవలెనని యున్నదని చూపిరి. 14 గవ రూటుసాధారణంగా యింగ్లీషులో జరుపవలెనని యున్నది. కాని జరిగితీరవలెననే నిర్బంధములేదు. ఇట్టిసందర్భంలో మాతృభాషలో జరిగిన సేర మేమున్నదో తెలియదు. మళ్లీ యీ సంగతి 1922 అక్టోబరులో ఇతరతాలూకాబోర్డులు ఏలాచేస్తున్నారో తెలుసుకొని గాని యీమహాత్మాగార్యం ఆచరణలోనికి తేహడవన్నారు. సభ్యులు అయినా ఇంజులకు తెలుగులో జగపాలని ధైర్యంమాడా జూపక తెలియని ఇంగ్లీషు భాషలో జరుపుచుండ మాతృభాషార రకుండడంవల్ల సభ్యుల జాభ్యుత ఎటులుండునో వోటర్లే తెలుసుకొందురుగాక. రు 250 లు మంత్రులు విచ్చినపుడు, సత్కారంనిమిత్తం ఖర్చుచేసిరి. దేశాభ్యుదయమునకు అడ్డకట్టములు పడిన దేశనాయకులుమాడ భీమవరమునకు వచ్చిరి. వారి సత్కరించుటలో మాడ ఎండుటకు శ్రద్ధ వహించలేదో చూడుడు. బోర్డుపరిపాలన సభ్యులకు పంచిపెట్టవలసినదిగ వైన వివరించిన బాపిరాజుగారే నూచించగా మొదట్లలో నెవరెవ రెట్టివిగోరుదుకో వ్రాసియిచ్చిన ఆలోచింపబడునని తీర్మానము గావించిరి. ఆహా బోర్డువారి సంకుచితదృష్టి! మొదట్లందరు వికమత్త్యము వహించి 1 విద్యకాఖ 2 లైబ్రరీ గోరక్షణ, 3 ఇంజనీరింగు 4 పారిశ్రామికమున్నగువాటికింద విభజించుకొని పనిజరిగించక వైతీర్మానము గావించుటలో అర్హుకనబడలేదని తేట తెల్లమునుచునే యున్నది. యీతాలూకాలో గునుపూడి, కుముదవల్లి, గణపవరం మున్నగు గ్రామములందు ప్రజలే నడపబడు లైబ్రరీలన్నిటికీ ఎంతమాత్రము యీబోర్డువారు కృషిచేరినట్లుగపడదు.

మహాత్మాగాంధీ శీఘ్రవిశిష్ట సొంజినపుడు ఆయనను విడుదలచేసినపుడు మహాత్ముని అభినందించుచు తీర్మానము గావించి గోరవార్ధము పాఠశాలనుమాడ మూయవలె నన్నారు. దీనిని ఆచరణలోనికి అభ్యుదయలగు వెంకయ్య నాయుడుగారు కాని ఉపాధ్యక్షులగు క్రిష్టియనుసోదరు లగు నియమితసభ్యులగు మిమనుస్కూలులో మ్యాష్టరుగ పేరుపట్టంగారుగాని ఆచరణలోనికి తేలేదు. యిందులకు తగినచర్య తీసికొనుటకైనా సభ్యులు పాటుపడినట్లుగపడదు. ఇక రాట్నములు నెలకొల్పవలెననేతీర్మానము ప్యాసయింది. ఆచరణలోనికింతవరకు రాలేదు. పెళ్ళిమగోదావజిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారు ఆచరణలోనికి తెనే సహాయపడతామన్నా వారి కోరికను ఆలకించువారు లేరు. రాట్నపరిశ్రమల లాభమేమంటే 89 పాఠశాలలున్నవి గావున ప్రతిపాఠశాలలోను నైమూడుతరగతులలోనూ సగటున నూలువకు కల యీదు కల వారు తరగతికి 5 గురుండరు. 3 తరగతులకు 15 గురు. యీ 15 గురు కోజుకు 2 గంటలు పనిచేస్తే తెలపుదినములు వోను నెలకోజులకు 108 గంటలు తూకం గలది 8600 గజాలుసాడవు నూలుతీయుదురు. అంటే 2 ఏబలాలు 89 నూళ్లకు రమారమి 70 ఏబెలు ఒక్కనెలలో తయారగును. దీనితో బట్టేకేయిస్తే 50 లేక 48 అంగుళాల వెమ్మతో 50 గజాలగు. దీని ఖరీదు 500 లుండును. సాటుకు 6000 రూపాయిలబట్టి యీపాకాలలో విద్యార్థులచే తయారుచేయించి ఈప్రతినిశీర్వనవారగు దురన్న క్రికూడ బోర్డువారు పొందవలసికది, అదివీరనాయుడు

లో తక్కువలేదు. వోటర్లందరు ముఖ్యముగా గమనించవలసింది వర్తతేదములు భనికుడు, బీదవాడు అనుభవము లిదుగొనక దేశాభ్యుదయమునకు పాటుబడువారినే యెన్నుకొని నేతివీరకాయ నలేగాక నిజగు స్వపరిపాలనా స్థానిక సంఘ మనిపించుకొని పట్టు చేదూచుండురు గాక.

శనివారపు సుబ్బారావు
శీవుడు శివరావు

గోదావరిజిల్లా కొత్తపేటతాలూకా ఓటర్లకు
విజ్ఞప్తి

స్థానికపరిపాలనాసంస్థలవలదు యిట్టి తాలూకా, యూనియన్, మునిసిపాలిటీ బోర్డులకు ప్రజాభిప్రాయము గోరక తమ ఇచ్చవచ్చెడిరీతిని నడిపించు నేవచ్చాపరుల బారినండి తప్పించి, స్వార్థత్యాగులు, దేశాభిమానులు, కాంగ్రెస్ పక్షాభింబులు అయినట్టి అభ్యర్థులవశము చేసినయెడల మనకును, వానసోదరప్రజలకును అన్నివిధములయిన సౌకర్యములు కలుగ గలవని నేను చెప్పటకు సాహసించితిని. జొంబాయిన్నరా పట్టణములలోను కొన్ని తదితర జిల్లాలలోను గల యిట్టి పురపాలక సంఘములు కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులవశము గాబడి సౌకర్యములు ప్రజలకు పొందుచుండుట మనకు ఇప్పుడు తెలిసినవిషయమే. మీ సౌకర్యముకోకును, మీ ప్రజాసోదరుల సౌకర్యముకోరకును, కాంగ్రెస్ నియమముల ననుసరించి కార్యక్రమమును నిర్వహించువారై యిందువిషయములో సర్వాధికారమును పొందిన శ్రీయత బులును సాంబమూర్తిగారిచే ఎన్నుకొబడిన అభ్యర్థి కే తమ వోటును ఇచ్చుచు, మీ గ్రామములోని తదితరులపేరునుగూడ యిప్పించుటకు ప్రయత్నముచేయుదురుగాకయని మిమ్ములకు కోరుచు యిందుకు సహాయము చేయుటకు దైవమును ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈ తాలూకాలో మూడు ఫిర్కాలకు, ఫిర్కా 1 కి ఒకసభ్యుడు చొప్పు బోర్డుసభ్యుడుగా పోవలసియున్నది గాన అట్లు బోర్డు సభ్యులుగా పోదలచినవారు, కాంగ్రెస్ నియమములను నిర్వహించువారై, గోదావరిజిల్లా సంఘమువాటిచే సర్వాధికారమును పొందిన శ్రీయత బులును సాంబమూర్తిగారి అంగీకారముకోరకు తమ దరఖాస్తు కొత్తపేటతాలూకా కాంగ్రెస్ ఆఫీసు కార్యాదర్శిచేర్ కొత్తపేట పంపించవలెననాడపాలెం. దేశ రాజు నరసింహం.

ప్రకటన

హెయర్ ఎలిమెంటరీ గ్రేడు తెలియండు టీచర్సునర్సి ఫీకెట్టు మంచి అనుభవము గలిగిన ప్రధానోపాధ్యాయుని కర్నూలులో నన్ను మునిసిపల్ హిందూఎలిమెంటరీ బాలికాపాఠశాలకు కావలెను.

నెల 1 కి జీతము 40 చొప్పునయివ్వబడును. సంగరము నకు రు 2 లు చెప్పన రు 50-ల వరకు జీతము హెచ్చుచేయబడును.

ప్రాముఖ్యత మంచిఅనుభవము, యోగ్యతగలిగిన హిందూపాధ్యాయులకేయివ్వబడును. దరఖాస్తులు 20.12.24 లేదీలోగా ఈదిగువవిలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

ఓ లక్ష్మణసామిగారు

ఎం. ఏ. బార్-అల్లా చేర్మన్ మునిసిపల్ కాళికాల్, కర్నూలు 11.12.24.

సచిత్రమాసపత్రిక
రెడ్డిరాణి
సంగర చందారు 3
మత,సాంఘిక,వ్యవసాయకవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటికము) విటలయ్య,విట
కతెలయ్య ఆద్యుతచర్యలు,
బీచివర్ణన చదివితీరవలయును. నెల 12
మిథునానురాగము (పేరుగన్ననవల) నెల 12
గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంజనేయ, సత్య
భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) నెల 10
వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) 10
ఆంద్రనామసంగ్రహము (సటిక) నెల 4
రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము,గోదావరిజిల్లా

సర్వమతశాంతి స్వరాజ్యములు చే కూర్చుంటే ట్టు?

ఆత్మార్పణ సాధనము

శాస్త్రీయ విశ్వమత సమారాధనము

బాబు భగవాన్దాసుగారి ఆభిప్రాయములు

త్యాగధర్మము

ఆత్మగుణజ్ఞమే సత్కర్మయగునో. పోరువాయిలేని జంతువులూ మాతృజేయులూ యజ్ఞముగాదు. మనలోని నీచభావములను త్యక్తము చేయవలయును. వేదోక్తమగు యజ్ఞములందు క్షేమకామకామచిహ్నముగను దున్నపోతును క్రోధచిహ్నముగాను ఆత్మయును గర్వచిహ్నముగాను ముంకులన బలిజేసెదరు. సర్వమధముగూడ గలదు. ఇదియే ఆత్మ్యున్నతమైనత్యాగము. మేక, గుట్టము, పందిఆవు, ఒంటె, దున్నపోతు మొదలగు నోరులేని జంతువులను యజ్ఞములందు బలియిచ్చుట మాతృయేయగునగాని త్యాగముగాదు.

ఈవిషయమై సుఖిలు చెప్పియున్నారు. వేదాంతిగూడ ఇదేవిధముగ వేలసార్లు చెప్పినారు.

“మమేతి బధ్యతే జంతుః”

నమమేతి విముచ్యతే||

అవాంతా మతతేత్సక్వా||

ముక్తాభవ మహమేతే||

ఇదేఅర్థమును తెన్నీపను మహాకవిగూడ చెల్పియున్నాడు. మనుష్యునిలోనున్న భగవంతుడు సత్సంకల్పమును కలగజేయ తాను. తలక్రిందుచేయును: ఖుదీఖదా పై నెత్కా. ఏమతమునందుగాని సామ్యోత్పత్తమును సిద్ధాంతము తదను నరులనీచభావములచేత భిన్నమైపోయినవి. మర్వత్రియందు మానవుడు లాలసుడై యుండకుండుటకు కొన్నికార్యరూపబడినవి.

లో|| లోకేవ్యవై ఆమిమమద్యనేవా నిత్యస్తుజంతోర్మహితంత్ర ఈరకా వ్యవస్థితీ ప్రత్రవివాహుజ్ఞసుగ్రాహరానిని వృత్తిరిష్టా||

(భాగవతం)

“ఏవాహోక్త్యము జంతుజ్ఞానమున్నగు కర్మలను యమున మద్యమాంసములనుట కవకాశము నెర్పాటుచేసినది మానవుని కామమును క్రోధావేశములను కొంతవరకు తగ్గించుట చేయున్నది. అని పూర్తిగా మాని వేయ గల్గిన యెడల సహ్యోత్పత్తముగను” సుఖీమతమునందుత్తములు గూడ మాంసభోజనములవలననున్నార ఇందువలన మానవునియందు పశుధర్మము ప్రబలునని వారి యుద్దేశ్యము.

రెండు మతములందును భేదభావముపోయి లోనున్న పశుభావమంతరించునెడల యేకమగుట కవకాశము గలదుగాని సభలలోతిర్పానము లేందును పనికిరావు

పూర్వపువేదవిజ్ఞానము భారతదేశము నభోగినికి దెచ్చినని బుద్ధుడవలెనొకె. “ప్రపంచము సహాయాపమనకు వికృతిచచ్చినపుడు యేమహామహాడో ఉపయించుచుండును. అట్టివారిలో భేదముండజాలదు.”

రాజకీయ స్థితియు లోకము వచ్చుటవలన బౌద్ధమతముగూడ వినాశమై బ్రాహ్మణమతో భారణము వచ్చెను. ఎవరోఒకరు సంప్రదాయాచార్యుడుగను. రాజగురువుగను కావలెనని కోరికగల్గుటతో అల్లరిపారంభమయ్యెను. “యద్యదాచర త్రిశ్రేష్ఠః, తత్తదేవేతకోజనః” అన్నట్లు పైకెద్దలు యెట్లుచేసినప్రపంచమంతయు నట్లేచేయుచుండును. లోకాతి మెక్కువగునప్పటికి బౌద్ధమతము నశించెను. అంతట శంకరుడువచ్చి క్రొత్తసంస్కరణమును దెచ్చిపెట్టెను. అదిగూడ కాలక్రమేణ వడిసిపోయెను. దీనితో బాటుబౌద్ధమతముగూడ కొంతకాలముండినీహామలో 12 వ శతాబ్దమువరకుండి తెంగాలునుండి మహమ్మదయులు దండయాత్రలుచేడలి నలంద విక్రమశీల విశ్వవిద్యాలయముల నాశముచేయుటతో బౌద్ధమతము పూర్తిగా నశించిపోయెను.

ఇట్లూ మతము విగ్రహారాధనను యెక్కువగాకుండగొట్టి ఆధ్యాత్మిక ఉన్నతి వేదాంతమును నేర్చుకొన ప్రేరితముగాగా అట్లువేదాకుండహిందూమతముయొక్కపిచ్చినమ్మగములే పట్టుపడెను. అయితే వేదాంతమును, యోగమును, తపోవాసు, శుభాచార్యులవేద బోధగల్గెను కల్పితువానకు మున్నగువారు కాంతివిజ్ఞానములతో ఆత్మ్యునికాపనునుజూపిరి. అంతలోపాశ్చాత్య శాస్త్రమవత్తులు వచ్చినవెను. భారతదేశమునందు పాశ్చాత్యవిజ్ఞాన మంతియించి అర్థిక రాజకీయ వైపరీత్యములు గల్గుటచేతనే జాతికలహములకు ప్రోత్సాహముగల్గెను

మతరాజకీయఆర్థికసంఘర్షము లోలగుటెట్లు?

మనము యీమతరాజకీయ ఆర్థికసంఘర్షణము లోలగి పోవునటులజేయుటెట్లు? ‘స్వ’ యనునది తెలుసుకొనుటెట్లు? ‘స్వ’ యనుదానిని రాజకీయ ఆధ్యాత్మిక ప్రయోజనములకు సరిపోవునటుల నిర్వచించుట సాధ్యముగాదా?

‘శివమాత్మని పశ్యంతి| ప్రతిమానునయోగినః||
ఆత్మసంధేయ పశ్యంతి| తీర్థమార్గంతి తేనః||

(వేదాంత)

ఈభావమే శుభములోను కల్పితువాసిన దానిలోను గలదు.

మతధర్మ మీలోజులలో అన్యధా బోవుచున్నది. కాంతి, అన్యోన్యసహకారముల కతిఆక్రందకు వచ్చుటెదు. మతధర్మమే మానవులకు కట్టివేయును భగవంతునియొడ ప్రేమను పురికొల్పుచున్నది. అదిసరిగా చెలసినయెడల ఆర్థికసంరంభమేయు నుంజలగును. రాజకీయ సంరంభములకు కారణము ఆర్థికమేయగుటచేత మతధర్మమువలన అవిరూడ సమసిపోవును. అట్లుగాకుండ నిపుడు మతమువలన పొట్టులల కవకాశమెక్కువగుచున్నది.

పరమాత్మ, అల్లా, దెహూవా, అహంకామదా, శేవుడు, ఖుదా అన్నియునొక్కటియే. దేహోదేవాలయ ప్రోక్తా అవనాశ్యమునకు సమానముగ అన్ని సుఖములలోను లభ్యు. దేవాలయను లన్నియు నొకటియేయనియు అన్నియు పూజనార్హములేయనియు ప్రాచీన యొక్క టియే యనియు జెప్పవచ్చును. హిందూమహమ్మదీయ క్రైస్తవమతము లన్నియును పాపముజేసినవే యనవలయును. మః, సాంఘిక, రాజకీయాచారములందును జీవితధర్మములందును సంలార్థముగ సంసారము గావలసియున్నది. ఈసంస్కారము ఆత్మవిజ్ఞానపు సాక్షాత్కారముగల్గినపుడే సాధ్యమగును.

ఈమార్పు పూర్వమునందు గలుగవలెను. భగవంతుడు ప్రేమమయడని మహాత్ముడు చెప్పుచుండిన విషయముగ సత్యమును అందునుగ్రహింపవలెను. పూర్వయుముచూచు కు యందు మనకు మారణలయును. రెండును అన్యోన్యసంబంధము గల్గియున్నవి. ఆత్మికుక్రటియే అన్నిటియందును వ్యాప్తమైయున్నది. తెలిసికొనవలయును.

‘హ’ ఇలాహ్ ఇల్లాఅహా ‘నేను తప్ప భగవంతుడు వేరు లేడు’ అని కురాన్లో జెప్పబడియున్నది. నెనును నాతండ్రియు నొక్కటే యని వైబిలు జెప్పినది. అట్టి ఆత్మను తెలిసికొని పోవుట భగవంతుని సైతానునజేసి ప్రేమను ద్వేషముజేసి ద్వార్యము గర్హపాతము కలుగజేయుటగును.

ఆత్మజ్ఞానములేచే స్వపరిపాలనములేదు స్వజ్ఞానములేచే స్వరాజ్యం లేదు. జ్ఞానములేచే మోక్షములేదు. పాశ్చాత్యదేశములలో ఈఆత్మజ్ఞానము లేకుండ ఘోరికలంపలుచై శాస్త్రాభివృద్ధి నెక్కువచేసి టులవలన స్వపరిపాలనసూపము లేన్నియైనను నిలవకపోవుచున్నవి.

ఇదిశాస్త్రయోగముని చెప్పుచును. అనగా భిన్నత్వియమందే కర్వమును జూడగల్గుదుము. భిన్నత్వములో నేకత్వమేలయుండుటయే? శాస్త్రము విచిత్రజ్ఞానమందును? ఈ విగ్రహమేమి?

శాస్త్రమీ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చునెడల మతమేమగును. పాశ్చాత్యశాస్త్రమును ప్రాచ్యమతమును తేరి శాస్త్రీయమతమే మానవకోటికి లాభముజేయును. మానవునకు విజ్ఞాన మతిశయిలము కొలదియు జీవితము శాస్త్రీయముగ మతబద్ధమగును.

జనసామాన్య మింగకు సిద్ధము గాజేదని కాలము పరిపక్వముగాజేదని భయపడనక్కరలేదు. ఈసత్యమును వారు నమ్మి అనుసరించుటకు సిద్ధముగజేయుదురు. వారలకజూడినుండియు వచ్చుచున్న ఆచారముల నట్లేయుంచవలయును. వానిని పూర్తిగా నాశముజేసి కుండ ఆప్పుడప్పుడు సంస్కరింపవచ్చును. ఈప్రయత్నములందు జనసామాన్యము పిల్లలవంటివారు. పిల్లలుసత్యమును అబద్ధమును ఒకటేతీరున త్వరగాగ్రహించెదరు. కల్పితులు, నానకులు, దామాలు, వైతములు చెప్పినదానిని జనుల నమ్మలేదా? దైవప్రేమ, విజ్ఞానములు ప్రతివానిమనమునందును నిహితమై యున్నవి.

మోక్షమార్గమెది?

రాజకీయముగ మోక్షముగల్గుట మతవిషయములందు మోక్షముగల్గుటపై నాధారపడియుండును. మతమునకు మోక్షముగలుగలదెన్న యిప్పుడున్న మతములకు విశ్వసనీయమొకదానికేర్పించుట. అంతేగాని యిప్పుడున్న మతములన్నాకే తేల్చుటననికాదు. విశ్వమతిశాస్త్రీయ వేదాంతమతమునకు ప్రపంచమంతటను సుగమరహోద్భవమును బయలుదేరినదని అందరును నమ్ముచులుమును.

ఇందు లేనినవాడ మేమనగా!

(1) సంయుక్త భారతవర్షములేచిదే స్వరాజ్యము లేదు. మతశాంతిలేనిదే సంయుక్తభారతవర్షము లేదు. సర్వమతాంధర్వభేదముల గుర్తింపకున్న మతశాంతిలేదు.

(2) స్వరాజ్యమనగా నిజమైన స్వపరిపాలనము గాకుండయే ‘డెమోక్రాటిక్ ప్రభుత్వమో, కలాలీయలు ప్రభుత్వమో, రిపబ్లికను ప్రభుత్వమో యన్న లాభములేదు.

ప్రపంచములో నితర దేశములందున్న స్వపరిపాలనా సూపములన్నియు రాజకీయసంస్కారము గాంచినదప్ప నిజమైన స్వపరిపాలనముండజాలదు. రాజకీయములందు ఆధ్యాత్మిక పరివర్తనముగల్గిన గాని రాజకీయసంస్కారము గలుగజాలదు.

మతసంస్కారము జరిగిన గాని రాజకీయములందు ఆధ్యాత్మిక ప్రవేశము గలుగజాలదు.

మతమునే ఆధ్యాత్మికపరముజేసినగాని మతసంస్కరణముగలుగజాలదు. సర్వమత, శాస్త్రములకు విశ్వవ్యాప్త భావము కుదురనిదే మతము ఆధ్యాత్మికము గానేరదు.

పాశ్చాత్యదేశములందు దక నేములందు స్వరాజ్యము వచ్చిన తరువాతనే మతవిషయములకు తగాదాలు పోయెనని కొందరు విజ్ఞానపరులు జెప్పదురు. అట్టివారలతో యీవాదసృళి పోసగదు. వారు జెప్పనది తేలియు. లేదనిమాత్ర మనవలెను. వారి ఆభిప్రాయములకు చారిత్ర కాధారము లేదయో తెలియవు. పాశ్చాత్యదేశములందలి పరిస్థితి లే యీదేశమునందు గూడ గలవేమో మాకు దెలియదు.

పాశ్చాత్యదేశములందు స్వపరిపాలనము శాస్త్రీయవిద్యాభివృద్ధివల్లనే గల్గెనని భారతమంత్రంగ నుండిన ఆరీవియరు ప్రభువంటివాడు జెప్పెను. స్వపరిపాలన స్వర్గము ననుభవించుచున్నదనుకొన్న అమెరికాలోనే బానిసల విషయమై అంతర్వర్షముగల్గినది ఇది మత విషయమందో యేమందుకో యివ్వదు.

కావున శాస్త్రయుక్తమగు ఆధ్యాత్మికమతము గాఢయునుగాని అసత్యమతవ్యాపకము బనికిరాదు.

ఇట్టి విశ్వవ్యాప్తమతమును వ్యాపింపజేయుటకు మన నాయకు లెంతటి మావణ్యులైన సహింసపరులెను. ఇదియే నిజముగా జేయవలసిన త్యాగము. ఇందు చిత్రయందు సుప్రసిద్ధ దృష్టాంతములు మనలకు సంతోషమిచ్చెనవి గలవు. భారతదేశమున యీ ఘోరికరహత్యజనునను భయము లేదు. తమలోను తోడివారి యందును భగవంతుని రాజ్యముగలదని తెలిసికొనలేనివారు యితర అధికారులకు తలయొగ్గి యుండవలెను. వేదమునం దిట్లుగలదు:—

“ఆత్మానందఃస్వరాత్ భవతి - అతయే అన్యదా ఇహో విగః అన్యగాజానఃతేభివన్||” అప్పవేత్తియై అరందమును బొందువాడే స్వరాజ్యము ననుభవించును. అదితెలియనివారు యితరులపరిపాలనముక్రిందనే యుండును. “తన్ను దాచెనెకాన్నవాడగును.”

రాజకీయగులందును మతమునందును, ప్రజలలో నుత్తమలవరిపాలనము ఆరిస్తోడెముక్రీసీ; ఆంశ్యముంజలయును. అప్పుడు మన జీవితముం కేళాబలోపై ను మంచి ఆభివృద్ధిసంస్కార ముండగలదు.

మనము గ్రహస్థి పాశ్చాత్య ప్రభుత్వములందున్న యే "జామినియను హోంరూల్" నో జేసి నో అనుకరింపరాదు అది మరల జామినియను. అట్లు జేయుట కాలమున్న పాతము నుండి నిష్పల్గినికీ దుముకుటయగును. మనము నిశ్చలభక్తితోను నలానున్న 'జత్యును' ఆవాహనజేసి శ్రీపురుషులం దు తపా త్రములగువారి నెన్నుకొని సర్వభాత్యత్వము చేర్చుచున్నాని యుండవలయును.

కావున మన నాడుకులందఱును శిష్టాచార్య ఆధ్యాత్మిక మతవిషయమునందు సైర్వవిభాసములకు తాజీయవిషయము లందులకలెనే గలగజేయవలయును. వారు కాలప్రవర్తకులుగా నలయునుగాని కాలకలితలుగాగూడదు. ముందు మత సంస్కరణము పిదప తాజీయసంస్కరణము జరగవలెను.

ప్రజాప్రభోధము గలుగజేయుటెట్లు?

మరల నిష్పన్నశకలహకారములన్నిటిని జూచెదము. 1. ఒకరిమతముకరికి దెలియక పరస్పరభేదము అవిభాసము లుండుటయే గోగము. 2. ఈ గోగమునకు కారణము మతము యొక్క అసలు స్వభావమును ఒకరిమతమునొకరును తెలుసు కొనకపోవుట. 3. ఇందులకు నివారణోపాయము పైకిరూపము లం దెన్ని భేదము లున్నను అన్ని మతములందును ముఖ్యాంశము లొక్కటియేయగునని తెలిసికొనవలెను. 4. ఈ మాండును తయారుజేసి ఉపయోగించువిభాస మేవనగా:-

సర్వసారానసరములను యీ నూతనపురాణ విశ్వసత్య భర్త్యులనుచు, ఆధ్యాత్మికము జేయబడిన రాజకీయములనుచు చేర్చవలెను. సర్వం విష్ణువాయునానియు, భగవంతుడు ప్రేమ మూర్తియనియు నమ్మి మాననకారణ్యభావముగల్గి సర్వమతసిద్ధాంతములు దెలిసినవారి నొకకమిటిగ తయారుజేయవలెను. ఈ కమిటి కాంగ్రెసుయొక్కయో కాంగ్రెసు కమిటీయొక్కయో అధికారముగల్గియుండినయెడల పట్టుతరమైనవగును. ఇందువలన ప్రజలు సర్వవిధముల నభివృద్ధి గాంచగలుగుదు. డిల్లీలో సభాకాలమున పావత్యసంఘముని బయల్పెట్టడంలేదే యందుకు మూలముగాగలదు. ప్రశ్న మరేకను తియారుజేసి అంతటను బంది ప్రత్యుత్తరముల దెప్పింపవలయును.

అంత కమిటీ యెట్టితొందరలేక శాంతముగ అవసరమైనన్నివారముల సమాజముగావలయును. సభల కెంతదూరము నుండియో బచ్చిపోయెదరు. కాని వచ్చినపనినేమో సావకాశముగ జూచుకొనిపోవునవలయు. లేకుండ చివరకు తొందరపడుటచేత చూచారమైనది. ఐకమత్యమహాసభలో నట్లేయైనది. ఈ కమిటీ యొక్కడమాజేతమైనను వారికి గావలసిన సాధనసంపత్తిని నిర్ధారించి వనరులన్నియు జేయగల ఆధ్యాగతులెందరో యుండగలరు. అప్పుడే కమిటీవారు వచ్చిన ప్రత్యుత్తరములన్నిటికిని తేడాజూచుకొని సర్వసమవిచారచారములను తెలిసికొని సర్వసామాన్యపు మతమేర్పరచుట యెట్లుసాధ్యమగునో నిశ్చయము తయారుజేయవలయును. దానిని అసలు ఖరీదుకే విస్తారముగ ప్రకటింపవలెను. దానిపై ప్రతికలంకు విమర్శలును ఉపన్యాసములును రావచ్చును. ప్రతికలంకుగవచ్చు విమర్శలనల అందరకును అందలి సమాన అసమానవిషయములు దెలియగలవు. పాతకాలలలోను కళాకాలలలోను దీనినిబట్టియే డిగ్రీల సేర్పాటుజేయవచ్చును. దీని అర్థము ప్రతివారును తమ మతమును మరీకెట్టవలయుననిగాదు గాని అన్ని మతములందును ముఖ్య విషయములందే భావమేయన్నటుల దెల్పుటకును ఆ ప్రాముఖ్యతను చూపగల భేదములనున్న దెలుపుటకునీ లుగనుండును. పిల్లలకు అన్ని మతములందును సమానముగనుండు నానుములను వర్ణనచేయుటకు అన్నిటినిశేర్చి ఒకపుస్తకము దయారు జేయవచ్చును. పరమాత్మ అనుమాటకు హిందుసానీలో 'అల్లా' అయ్యు, ఇంగ్లీషులో 'గాడ్' అనియుగలవు. అట్లే, పుణ్యపాద, కర్మఫల, స్వర్గనరక, అపతార, పశ్చాత్తాప, ప్రభావసన, శిక్ష త మున్నగుమాటలన్నిటికిని యితరభాషలందుగూడ సమానవిషయములు గలవు.

ప్రపంచముతయు నామరూపముతో నిడియున్నది. తెలుసుకొనకపోవుటచేత అపారములుజేయుటయే. నేను చెప్పినదానిని తెలుసుకొనలేకపోయినను, దానుజెప్పనది నాకు దెలియజేయకపోయినను అతడు నాకు ఆగంతకుడేగాక ముఖ్య శత్రువుగూడవగును. కాని ఒకరిభావములొకరము దెలుసుకొని అందలి సమానత్వమును గ్రహించినయెడల మిత్రులమేయగుదుము. కాబట్టి చిన్నప్పటినుండియే పిల్లలకు యీ సమాననామములు నేర్పవలెయి. పెద్దలైతే యీమాటమాత్రపు భేదములపై పోరాడరు. అట్లు పెరిగినవారికి సమానశాంతి సమన్వయములందులనడగలవు. స్వరాజ్యము నీసంకల్పివారు సంపాదించుటకపోయినను మనశోపచార సంతతివాగులేవక సంపాదించగలరు.

‘సమానశిష్యససేషసఖ్యం’ మిత్రత్వము సమానశిల

స్వభావములగువారికే సాధ్యమగునని చెప్పబడిన పురాతన లోకాక్షిగలదు.

పాశ్చాత్యులు జన్మవిభేదము జేసెదరుగాని భారతదేశము అన్నివర్ణములవారికిని స్వాగత మొసగుచున్నది. ముఖ్యమైనది మనస్సే. ఆమనస్సునకు వర్ణవిభేదము లుండవు. దానివల్లనే అసత్యపు బాధిపనుతి గాకుండ నిజమైన మానవసంఘ మేర్పడగలదు.

ఒక్కొక్కసారి కొన్నికొన్ని యనుభవములు యెన్ని సంవత్సరములైనను జరిగిననే జరుగుచుండును. ఒక్కొక్కసారి అమితవేగముగ యెన్ని యోసంవత్సరములకు గాని పనియిట్టే అగుచుండును. భారతదేశమునందు గతనాల్గవత్సరములలోను జరిగినపని నలువది వత్సరములలోగూడ కాబాలనంత జరిగెను. ఈసమయముననే విశ్వము వాత్య పినిజేయగలనాయకు డుండవలయును. జాతిమత విభేదములు పైకెన్నియున్నను లోపల జీవాత్మ యందరకును ఒకటే యను విషయమును నాటనటుల జేయవలయును. ఆ 'నేను' అనునది యేమనుకొనిన నది యగుచుండును.

‘అత్యైవదేశతా సర్వాః, సర్వంఆత్మవ్యవస్థితం ఏతదేవ విదత్తాతు యోయదిచ్ఛతి తస్యతత్’

అట్టిప్రచారములు తమతమ మాతృభాషలయందు పత్రికలందువాయుచు, ఉపన్యాసముల గావించుచు పనిజేయు నెడల సంఘ సంస్కరణముగల్గి సర్వసమభావము గలుగుదు. సర్వసమభావయోగ్యుడుబయ్యును, కట్టు, తిండి, అన్నివిషయములందు సమత్వ మేర్పడి, యిప్పుడొక దానికొక దానికి సంఘర్షణముగలుచున్న విభాసము లేకమై స్వాధీనమగు దృఢభావతీయ జీవితమును తాజీయనిర్మాణమును యేర్పడగలవు.

విభాసములు, నాగరికతలు యెన్నియొప్పుట్టి, పెరిగి ఆయామతములతో వివాదము, గాంచెను. ఈనూతన విశ్వవాస్తవ విభాసనాగరికత విశ్వవాస్తవ శాస్త్రీయమతముపై నాధారపడి యుండును. అందు జీవనమార్గములు, ఆచారములు, కర్మములు, ఉత్సవములు అన్నియును కాలధర్మమునుబట్టియు, ఫలధర్మమునుబట్టియు, పరిసరముల బట్టియు నుండును. కాని యేదిజేసి నను అపారమార్గకచింత ప్రేమమయముగై యగు భగవంతుని సాక్షాత్కారము వ్యాప్తమై యుండును.

‘అప్పుడేవా మమమౌణం! దివిదేవా మనీషణం! బాలానాంకామలౌప్యేషా! బుధస్యాత్మనిదేవతా!’

ఈ విగమన మతమునందు భౌతికమానసిక శాస్త్రములను ప్రజ్ఞతెట్టి భారతీయుల జీవితము నంతను పునఃసంస్కారము జేసెదరుగాక! మతమునన నేమియో దెలియక జేయపోతాములు సమసి పోవుగాక!

అస్పృశ్యత

ఇట్లు జేసినయెడల యిప్పుడప్పుడు లేకుండ నున్నట్టి అస్పృశ్యమతముగూడ శాస్త్రీయపద్ధతిలోనికి వచ్చును. ఒకటి జీవనాచారములు రుచులు స్వభావములు గలవారు అంతర్భాజనములును వివాహములును గల్గియుండవలెను. నిష్పజాతులవిషయమె వెంటనే పరిష్కరింపవలసియున్నది. దానిని నెనుక నుండి వచ్చుచున్నటుల గాకుండ ఆరోగ్య పారిశుద్ధ్య మాలములపై నుంచవలయును. హిందువులే నూతకము వచ్చినపుడు యెన్నాల్లో అస్పృశ్యులగుదును. పూర్వపు అస్పృశ్యతభావములేకుండ జేయవలెన్న ఆయాపుత్తులను మానవలెనని గాదు. ఇట్టిపట్టణములు పోయి అన్నియు గ్రామములే యగునెడల సంఘము నందు పరిస్థితు లన్నియు మారు నెడల అప్పుడు ఈ పూర్వకాలపు అస్పృశ్యతను పూర్తిగా తొలగింపవచ్చును. కాని యీలోపల పూర్వాచారముల తొలగించి అస్పృశ్యుడనుటను ఆరోగ్యపారిశుద్ధ్యములబట్టి యుండవలెననియు, భ్రాతృత్వభావము మాత్రము అందరలోనుండవలెననియు కోరవలసియున్నది. అట్లే జీవహింసగూడ ఆహారమునకు జేసిననుమత కారణములే జేసినను వ్యాపారరీత్యా తోళ్లకు కొమ్ములకొరకు జేసినను ఆర్థికఆరోగ్యవృద్ధితోనే జూడవలయును.

బైటయెన్నిమార్పులు జేసినను లోపల మార్పుగావలెనని అందఱును అంగీకరించుచునే యున్నారు. ఈశరీరమును దుర్మార్గులనుండి తప్పింపవలెనన్న ఆత్మీయముందు మరలింపవలయును. అదిమందు మనసులోబుట్టి పిదప నాలుకమీదికి తరువాత చేతులుకాళ్లలోని కెక్కును. మనస్సుతప్పజేసిన కర్మయంతయు తప్పేయగును. విప్లవములు కాలచక్రంతో జరుగుననియు, పరిణామములు మనస్సులతో జరుగుననియు జెప్పగలరు. కానియీమనస్సుకుగూడ తాజీయములం దేమికావలసి యున్నదో తెలియక చేతులు కాళ్లకుమాత్రము పనిగల్గించుచుండుటమన అంతశ్చయోగముగనుగొలితములు గలుగలేదు.

కావున సరియైనమానవభావములే కాంగ్రెసును నడుపవలయును. ఒక్కొక్కజాతీయ విషయమునందేగాక జీవితమునందన్నికాఖిలలోను భారతీయులను మార్గము జూడవలయును. నూతనయుగావసరములను బట్టి విశాలమగు మతమును స్వరాజ్యమును దెచ్చెదరుగాక. వీనిని సేర్పటకు పాతకాలలంబును కళాకాలలందేగాక పత్రికలకు ప్రాసీయు, ఉపన్యాసముల నిచ్చుచుండవలెను. అనాయకలే అవగమముగ నుండి విద్య తొలగవలెను. అప్పుడు మనదేశమునకు త్వరలోనే స్వరాజ్యము నిజమైన సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము వ్యక్తిజీవిత్యము నందును దేశమునకు సిద్ధింపగలదు.

అగ్నేనయనుపథరాయే అన్యాయో, విశ్వానిదేవ వాయునాని విద్యాకో, యయోధ్యస్యజ్ఞ హురారా మేనః భూమి వంతే ననుఉక్తిం విధేమ! (వేదము)

ఓ సర్వజ్ఞుడవగు అగ్నిదేవుడా, మమ్ములను నుపధనం నందు నడిపి సౌఖ్యమార్గమును జేరనిండు. అన్యమార్గమును దీసికొని పోవు పాపమార్గముల నుండి రక్షింపుము. మీకు నమస్కారము. ఓం కాంతిః

ఆంధ్రమహిళాసమాజము - ఖరగ్ పూర్

ఈగ్రామమునందు చాలకాలమునుండి శ్రీలక్ష్మ ప్రత్యేక సంఘము లేవియు, లేనికొంతచే, ఈనెల 5వ తేదీని అనగా మార్గశిర శుద్ధపంచమి శుక్రవారమునాడు “ఆంధ్రమహిళాసమాజము” పేరున నొకసమాజము స్థాపింపబడినది. ఈ సమాజము నకు శ్రీమతి, గాదె కొనమ్మగారధ్యక్షురాలుగను, శ్రీమతి, లక్ష్మరాజు సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు కోశాధ్యక్షురాలుగను, శ్రీమతి చామర్తి, శేషాయమ్మగారు కార్యదర్శినిగను, ఎన్నుకొనబడిరి.

సమాజముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము లేవియనగా:- (1) ప్రతికలవారమును భజనరూపముగా భగవంతుని స్మరించుట; (2) వీదైననొక ప్రతికాపతనమువల్ల దేశముయొక్క స్థితిగతుల తెలుసుకొనుట, యథాశక్తిని తోడ్పడుట; (3) విద్యుత్తము గలిగి విద్యాభివృద్ధి చేసుకొనుట, మొదలైనవి.

కైశవమునందున్న ఈసమాజము దినదిన ప్రవృద్ధియై ఆంధ్రసోదర సోదరీమణుల సానుభూతి గలిగి, మెప్పువడము నటుల ఆనుగ్రహించుటకు, సమాజముపక్షమున భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

చామర్తి శేషాయమ్మ, కార్యదర్శిని

కర్నూలు డిల్లీ కోర్టు

Os. No. 581 of 1924.
వాదులు:- పైదాబి వక్తరాలు.
Vs.
ప్రతివాదులు:- 1 పైదల్లి, 2 పైదమానేక, వక్తరాలు- సాకిన్ కర్నూలు లాల్లు పెద్దపాడుగ్రామము.
పై నెంబరు కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు మునుపజ్జోద్దలలో 20.12.24 తేదీన నాయదావున్నది. సదరు తేదీన పై ప్రతివాదులు ఖద్దునగాని ఎక్కువద్యారాగాని హాజరుకానియెడల వారలను సదరు దానాలో ఎక్కువార్తీ చేయవచ్చును.
కర్నూలు }
12.12.24 } కే. రామచంద్రరావు, వాది ఎక్కు.

17.12.24 బుధవారము రోజున

బెరవాడ హిందూధర్మేత్రిక

నాటకసమాజము

వారు బెరవాడ గోమారుతి మూలే హాల్లులో

విబోబ్ధి నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు.

వచ్చిన ధనము బెరవాడలోని గాంధీజాతీయ విద్యాలయమువారికి యిచ్చెదరు.

(బి) పిల్లలముట్ట సుగంధ సుయ్యగాన పాపానపు పాత్రను భరించెదరు.

బెరవాడ గాంధీజాతీయ విద్యాలయమువారికి వర్గము.

ఆస్తిని ఏదేమిట చేంబరు ఆఫ్ కామర్స్ కలకత్తాలో రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

విశాఖపట్టణము హార్బరు, విజయపూరు జయనగరము యినుపదారిని గూర్చిన విషయములు

నిన్న 15వ తేదీ ఉదయమున కలకత్తా నగరమున ఆ. చేం. ఆఫ్ కామర్స్ వారి కలకత్తా రాజప్రతినిధి ప్రారంభించెను. శిట్టనాథులు, సర్ చార్లెస్ ఇన్నిస్, సర్ బేసిల బ్లాక్ లు, సి. చటర్జీ, గార్ల మున్నగువారు సభకు వచ్చిరి. సింహా ము-తలచేర్చి-ఉత్తరహిందూస్థానము చేంబరు ప్రతినిధులతోపు తక్కినవారందఱు, వచ్చిరి. సభను ప్రారంభింపగోరుచున్నానని బెంగాలు చేంబరు అధ్యక్షుడు కర్రీగారు రీడింగు పఠువును కో రుచు నుపవసించెను. చేంబరువారిపక్షమున రాజభక్తిని, ప్ర భుత్వమునకుగల యబ్బంతులలో సానుభూతిని వెల్లడించెను. చటర్జీగారిని హైకమిషనరుగా నియమించినందులకు సంతసమును, చేంబరువారి ప్రతినిధులకు భారతశాసనసభలో స్థానమునొసం గినందులకు కృతజ్ఞతను తెలిపెను.

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

కృతజ్ఞత

“మీరు చూపిన సానుభూతికిని రాజభక్తికిని కృతజ్ఞా దును. మీప్రతినిధికి భారతశాసనసభలో తావొసంగ గలుగుట నాకును సంతసప్రదమే వాణిజ్యసంఘములవారి నూచలయం దు నాకధికముగ విలువగలదు. ఇప్పుడు భారతశాసనసభలోను స్టేట్ కాన్సిలులోనుగూడ మీ ప్రతినిధులకు స్థలమేర్ప రపబడెను. చాలముఖ్యవిషయములలో మీప్రతినిధులు దొతత నమున కధికముగ సహాయము చేసిరి. మీవార్షికసభలలో మా అభిప్రాయములను తెలుప నవకాశము కలుగుచున్నందులకు ప్రభుత్వమువారు చాలసంతోషించుచున్నారు. నేను మీసభకు వచ్చిరెండేండ్లైనది. నిరుదు డిశంబరులో దక్షిణదేశమున సంచార ముచేయుచుండట వలన బొంబాయిలో జరిగిన మీసభకు రా జాలకపోతిని. అప్పుడు చెన్నపురి చేంబరువారు నాకుసన్మాన పత్రము నొసంగిరి. పిమ్మట బర్మాకువెళ్లి అచట అపారముగ నున్న సహజవస్తు సంపదనుగూర్చి ప్రత్యక్షముగా కొంత తెలి పికొనగలిగితిని. రంగూనునగర మతి కీర్తనకాలములో చాల అభి వృద్ధినిగాంచి సామ్రాజ్యమునందలి పెద్దరేవుపట్టణములలో నొకటిగా నిలువగలిగినది.

వాణిజ్యవకాశము

రెండేండ్ల క్రితము వాణిజ్యవకాశమును గూర్చి మీసభ లో నేనువ్యవహరించుటకు పరిస్థితులు ఆకాశవకములుగా నుం డలేదు. కొంత నిరంతర్యముగానే యుండెను. యుద్ధము ము గిసి స్వల్పకాలమే యగుటచేదాని ఫలితముగ వడిదుడుకు అప్ప టికింకను తొలగలేదు. వినను నేను గాదాంధకారమున వే గురుక్కు కాంతిని కొంతటికించి భావిపరిణామమును గూర్చి శుభకాంక్షతో కొన్ని మాచలను చేసితిని. అనూచనలు బా గుగానెరవేరినందుల కిప్పుడు సంతోషించుచున్నాను.

వాణిజ్యభివృద్ధి

1922 లో మొదటి ఆరునెలలలోను భారతదేశమునకు 111 కోట్లరూపాయల వెలగల సామగ్రిలు వచ్చెను. భారతదేశ మునుండి 142 కోట్లవెలగల సామగ్రిలు విదేశములకు పంపబ డెను. మొత్తము 258 కోట్లు. 1924 లో మొదటి ఆరునెలలలో ను దిగుమతులు 128 కోట్లు. ఎగుమతులు 169 కోట్లు. మొత్తము 297 కోట్లు. మొదటి 6 నెలలలోను సమద్రవ్యాపారము 1922 లో కంటె 1923 లో 89 కోట్లు ను 1924 లో 16 కో ట్లును హెచ్చినది. విదేశవ్యాపార మిరితిగా అభివృద్ధిచెందుట తోపాటు దేశీయవ్యాపారముగూడ అభివృద్ధి నొందినది. నియ టికంటె యీ యేడు రైల్వేల మెట్టు ఆదాయము 4 1/2 కోట్లు హెచ్చినది. వాణిజ్యభివృద్ధి కిదియొక నిదర్శనము.

ఆర్థిక ప్రముఖము

అందువలననే నిరుదు యిండియా దొరతనమువారు ఆర్థికప్రత్యమున నిలువమాపగలిగిరి. ఈవీటి ఆర్థికప్రత్యమును గూర్చి నేనిపుడే సరిగా తెలుపజాలకపోయినను పంట లిప్పు టికి చాల బాగుగానున్నది. శుభనూచకముగా నున్నదని మాత్ర ము చెప్పగలను.

కలకత్తా పరిశ్రమలు

జూటుమిల్లులలో యింకను పూర్తిపని జరుగకపోయిన ను ఆవ్యాపారము మంచి అభివృద్ధిలోనేయున్నది. లేయూసు

వ్యాపారము 1920 లో చాల హిసాబీకి వచ్చినను యిప్పుడు మరల బాగుగా రేకెత్తినది. వ్యాపారముల కష్టదశలో భైర్య ప్థయిర్యములను చూపి ప్రశంసనీయులైరి.

బొగ్గు

ప్రభుత్వము బొగ్గువ్యాపారము మంచిస్థితిలో లేదు. ఇప్పుడున్న యిబ్బంది విశుద్ధులరేకపోవుటయేగాని సరఫరా సౌకర్యముల లోపము కాబాలదు. కొలు సంఘమువారు విచారణ చేయుచున్నారు. వారు విశుద్ధులనుగూర్చి మంచి నూచన లను చేయగలుగుదురని నమ్మెదము. నేనీసారి బొగ్గుగనులను స్వ యముగా చూచి చాల సంతోషించితిని. ఈవిషయమును యిక ముందు నేను బాగుగా పరిశీలింప గలుగుదును. ఇది చాలముఖ్య పరిశ్రమమని నా అభిప్రాయము.

కరెన్సీ ఎక్స్చేంజి

త్వరలోనే ప్రపంచమున స్థిరముగ ఏర్పాటు కలుగు నూచన లగుపడుచున్నది. అప్పుడు భారతదేశమునగూడ యిపు డున్న విపరీతపుపాటు పోటులు తొలగి స్థిరపద్ధతి ఏర్పడగలదు. అంతరితకు మనము కనుగలిగి యుండవలెనేగాని ఏమియును నిర్ధారణచేయ వీలులేదు. అట్టితరుణము మించిపోకుండ పని చేయుటకు నేను చాలశ్రద్ధగా గమనించుచున్నాను. ఈలోగా యీదేశమున ఆర్థికసభ్యుని సహాయముతో విశేషము నిలువ చేరకుండను వాడుకకు లోటులేకుండను పనిచేయగలుగుచున్నా ము. నిరుటికంటె 1924-25 వసంతవర్ష ఋతువులలో అనుకూల ముగానే జరుగగలవని నమ్ముచున్నాము. 1928 పేపరు కరెన్సీ చట్టమువలన కలిగిన అపసరధికార ముండుండ మారకము హెచ్చుబలమును మాపునంతకాలమును పేపరు కరెన్సీ రిజర్వుకు పానుల హామీలకు కావలసిన అదనపు కరెన్సీని భర్తీ చేయుటకు దొరతనమువారు తమకుగల సర్వాధికారమును వినియోగించెద రు. గత రెండునెలలలోను అదనముగా మూడు కోట్లకు ప్రక టించితిమి. ముందు వ్యాపారము హెచ్చై కరెన్సీ అధికముగా కావలసివచ్చినను లోటుకలుగకుండ చేయుటకు భారత శాసన సభలో చట్టము నుపపాదించదలచితిమి. ఈవిషయమున దొరతన మువారి పనిని దేశీయు లామోహించిరనుటకు వర్తకసంఘముల వారిలో ఆతిశయించిన నమ్మకమే నిదర్శనము. మీసంఘముల వారాధికారికవిషయములలో అధికముగ శ్రద్ధజూపుచున్నందులకు సంతోషించుచున్నాను.

ఉక్కుపరిశ్రమ

మనము కలిసికొనిన పిమ్మట ఉక్కు పరిశ్రమల రక్షణ చట్టము ఆమోదింపబడెను. టారిఫ్లబోధువారు బాగుగా విచారణచేసి కొన్ని నూచనలు చేసితి. అందుపై నేనే అచట్ట ముమోదింపబడెను. దానిప్రకార మధికముగ రక్షణ నుంకములు వేయబడెనుగాని అవి చాలలేదని యిప్పుడు స్పష్ట మైనది. అందువలన టారిఫ్లబోధువారు మరల విచారణచేసిరి. దానిపై దొరతనమువారు మరొక తీర్మానమును ప్రకటిం చిరి. దానిని ముందునెలలో భారతశాసనసభలో నుపపా దించెదరు. నుంకములకు బదులు విరాళముల నిర్ణయించిరి. ఈ విం శేములవలన ఉక్కు పరిశ్రమ వృద్ధినిొందగలుగు నని నమ్మెదము. రక్షణపద్ధతిని గూర్చిన సంతోషములను నేను తొలగింప గోరెదను. ఆర్థికసంఘమువారి నిపుట్టెని దొర తనమువారు ప్రకటించిన పద్ధతినే మే మనుసరించెదము. వివ త్నాలేకుండ రక్షణ యొనగము. రక్షణను గోరు ప్రతిపరిశ్రమను గూర్చియు బహిరంగ విచారణజరిగి అవసరము స్థిరపడిననే గాని రక్షణ యిచ్చుము. ఈపద్ధతి యింతవర కనకూలఫలిత ములనే కలిగించుచున్నది. హెచ్చుమంది రక్షణను కొరలు లేదు. కొరినివారినిగూర్చి బోధువారు నిష్పక్షిక్రముగా విచారణ చేయుచున్నారు. గాన ధన సంబంధముగ యిబ్బందులు కలవారందఱును రక్షణ కొరినచో బడయజాలరనియు బాగుగా ధృవపరుపవలెననియు నేరీయులు గ్రహింపగలిగిరి.

రైల్వేల ఆదాయము

ఇప్పుడు రైల్వేల ఆదాయమును విడదీసితిమి. సిమ్లాలో జరిగిన రైల్వేసభలో యీ విషయమును నేను సాకల్యముగా వివరించితిని. ఈ ఏర్పాటువలన రైల్వేలకును వాని సదుపాయ

మునుగోరువారికిని గూడ అభ్యుప కలుగగలదని నమ్మెదము ఈ రెండు పక్షముల వారికిని అన్యాయము జరుగకుండచేయుట ముఖ్యముకాదు. ఇదివరకు రైల్వేల ఆదాయమునుగూడ మొత్తము కోశమునచేర్చి ప్రతిసాలనను రైల్వేలవ్యయములకు ధనమునొసంగుటలో రైల్వేలకుతగినంత ధనము లభింపక అభివృద్ధికి నిరోధముకలు గలదెను. ఆదాయ మును హెచ్చించుటకు రాకపోకలపై శాసనసభలు చేయవ లసివచ్చినది. శ్రాస్త్రపద్ధతి ప్రకారము పనిచేయుటగానుండును గాన దొరతనమువారి వెట్టుబడికి తగిన రాగలదు. రైల్వేపనిగూడ నక్కర వ్యాపారసరళిగా జరుగలదు.

విశాఖపట్టణము హార్బరు

మీ కాన్ఫరెన్సు ను మాడగా ఆనేకవిషయములను గూర్చి మాటాడ మనను పుట్టుచున్నదిగాని వ్యవధి లేదుగాన కొన్ని ముఖ్యవిషయములనుగూర్చి మాత్రమే మాటలాడెదను. విశాఖపట్టణము హార్బరు విషయము ముఖ్యమునని ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము. కలకత్తా మొదలు చెన్నపురివరకుగల 90 మైళ్ల పొడగుగల సముద్రతీరమునందును సముద్రప్ర గణము చేయుస్థిగులు నిలువదగిన హార్బరు ఒక్కటియునులేదు ఈహా ర్బరు సమస్తమును, జయపూరు విజయనగరము రైలుసమస్తమును లంకయున్నందున దీనినిగూర్చి ఆలోచించుటంత ఆలస్యమైనది. అరైలువేలేకున్న హార్బరును, హార్బరులేకున్న రైల్వేనుగూడ తాళములేదు. ఇప్పుడు పరిశీలనపూర్తియైనది. నూచనలకు త్వర లో యిండియామంత్రికి పంపెదము.

కార్మికసంఘములు

కార్మికసంఘములను కార్మిక ల తగావాలనుగూర్చి రెండు చట్టము లుపపాదించబడును. కార్మికసంఘము లనుగూర్చి యిండియా దొరతనమువారు రాష్ట్రీయదొరతనముల తో నాలోచించి ఒకచట్టమునువ్రాసి ప్రకటించిరి. దానిమీద చాలమంది అనుకూలాభిప్రాయముల నొసగిరి. కార్మికసంఘ ములను లెక్కచేయవలసిన సమయమువచ్చినది. దేశమున వానికి స్థానము నీయకతప్పదు. క్రమముగా యీపువ్యమమునకు ప్రా ముఖ్యత కలుగకమానదు. వివాదలపరిష్కారమునుగూర్చిన చట్ట ములనుగూడ దొరతనమువారు ప్రకటించిరి కొంచు కొన్నిలో పములను చూపిరి. ముఖ్యముగా సమ్మెకట్టులవిషయముననే ఆ షేపణలువచ్చినవి వానినిజటి చేయవలసిన సవరణలను చట్టము లో దొరతనమువారు చేసెదరు.

సరఫరాఖరీదు

ఈవిషయమున మీ సామమువారు భారతశాసనస భవారును చేసినతీర్మానములకు దొరతనమువారు శ్రద్ధగాగమ నించుచున్నారు. అవసరమైనవానిని యిండియామంత్రికి తెలి పెదరు. బాగుగా నిర్ధారణచేసికొనినగాని మార్పులనుచేయ వీలులేదు. ఆ తీర్మానములు జరిగి పిమ్మట శ్రాస్త్రనిబంధనలు అమలులోనికి వచ్చినవి. విదేశములలోనున్న గొప్పనిర్మాణసం ఘముల కాఖరీదును ఏకైకమును భారతదేశ మననున్నచో వారివద్దనుండిగూడ సరఫరాపనుని ఆనిబంధనల లోనున్నది. ఇది అనుకూలమైనది.

భీమాచట్టము

దీనినిగూర్చిన చిత్తుచట్టము తయారైనదిగాని యింగ్లాండు దేశముననీ సంబంధమున సవరణలు జరుగనున్నట్లు తెలియుటచే వానిపర్యవసానము లేకువరకును పేము నిలుపవలసినవచ్చినది.

సివిలుజస్టిసు కమిటీ

ఈకమిటీవారి విచారణపూర్తియైనది. విపరీతముత్వరలో పంపెదమని వ్యాయమూర్తిరాంకిసుగారు తెలిపిరి. వాణిజ్యవా వాలవిషయమునుగూర్చి వారునూచించిరి. వారు చాలశ్రద్ధగా విచారణచేసిరి.

రేవులు - స్త్రీమరులు

ఈవిషయము చాలముఖ్యమని మీరుతలంచెదరు. ఈవిష యమున దొరతనమునా రాకభయపేసిరి. అదికేలముప్రారంభ సభయే. వాణిజ్యనౌకలచట్టము 1887నుండి వచ్చుచున్నది. దాని ని సవరింపవలసియున్నది. ఇండియాదొరతనమువారికిని రేవుల పరిపాలనకును గలసంబంధము చాలముఖ్యమైనది. గాన బాధ్య తలను సరిగా నిర్ణయించిన గాని ముందు పనిసరిగా జరుగదుగాన ముందు లోటుపాటులను బాగుగావెతకి కనిపెట్టి రాష్ట్రముల వారి తో నాలోచించి నిర్ణయింపవలసియున్నది. అందులకే ప్రాచీనంభ సభ జరిగినది. అది చాలసంతృప్తికరముగానే జరిగినది. చాలసంతోషములు తొల గినవి. మంచినూచనలను చేయుటకు యిండియాదొరతనమున కవకాశము కలిగినది. వానిని ఎల్లవారును బాగుగా విమర్శించు టకు ప్రకటించెదరు.

ఫటర్జీగారు

ఫటర్జీగారు ముందునెలలో హైకమిషనరు ఆధికార మును వహించెదరు. వారిని మీరు ప్రశంసించినందులకుసంత

సెనెటు సభ సమావేశము

అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సంఘము

సిండికేటు ఆర్డర్లు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ సెనెటు సభ యొక్క అవసరములను, నిన్ను మధ్యాహ్నము 3 గంటకు సెనెటు సభ సమావేశమునకు డా॥ మెక్లెయింగ్ గారి ప్రేమపాత్రలను ఆగస్టు 25, 1924 నకు జరిగెను. సెనెటు సభ్యులలో 18 మంది ప్రత్యేకముగా గోరబడిన సభ్యుల పట్టికను చాలముచేసినట్లు వాదించిరి. సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు ముందు, అధ్యక్షుడు, డాక్టరు ముబ్బరాయ అయ్యగారు కీర్తి కేషులైసెండును విచారమునకు తెచ్చుచు, విద్యావిషయములలో విశ్వవిద్యాలయమునందు వారినర్పిన సేవను ప్రశంసించిరి. ముబ్బరాయ అయ్యగారి మరణమునకు దెబ్బలు పడితీర్మానము గావించబడినది.

సభ్యుల ప్రత్యక్షానుభవములు

రా. బ. కె. రామనిమిషగారు, సిండికేటు వారి సభ్యులను సరించి క్రింది తీర్మానమును సమర్పించిరి. "మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ కౌన్సిల్ దేశముల ప్రకారము విశ్వవిద్యాలయమునందలి వేర్వేరుకాళు వారు సామర్థ్యవంతముగ పనుల నిర్వహించుటకు పీఠములను జేయుటకు గాను - జూలై 12 వ తేదీన సిండికేటు వారు తీర్మానములందు నూచించినట్లేని ప్రయోగపు బట్టలకు అవసరమగు ధనము నొసగవలెనని ఈ సభ వారు గోరుచున్నారు."

1. కానమునందేర్పరుపబడిన విధమున సాంఘిక సమావేశము జరిగినప్పుడు డా॥ తూరిమాత్రమే సెనెటు సభ్యులకు ప్రయోగపు బట్ట లొసగవలెను. 2. ఆకాదమికాన్నిలనకు శంక త్వరమునకు మూడు సమావేశములకు మాత్రమే ప్రయోగపు బట్టలొసగవలెను. 3. అనుబంధక కార్యాలయ సంఘసమావేశమునకు సెంట్రల్ రెండు సమావేశములకు మాత్రమే ప్రయోగపు బట్టలొసగవలెను. 4. సిండికేటును సెంట్రల్ సమావేశములు అని జూలై 12 తేదీన సిండికేటు వారు తీర్మానించిరి. రు 20000 ల కంటె ప్రయోగపు బట్టలొసగవలెనని ప్రభుత్వము వారు చెబుచున్నట్లు జేయవలెనని చెప్పెను. ఇర్ర పట్టములనుండి వచ్చిన వారికి ప్రయోగపు బట్టలొసగుట అవసరము.

వై. మహాస్వలగారు:—ఈ ప్రత్యేక సెనెటు సమావేశమునకు సభ్యులకు ప్రయోగపు బట్టలొసగవలెనని చెబుచున్నదిగాని సిండికేటు వారు నన్ను గోరిరి. ప్రభుత్వము వారు ప్రస్తుతము రు 20000 లకు మాత్రము ప్రయోగపు బట్టలొసగుచున్నారు. ఇందులకు రు 70 వేలు గావలెనని ప్రభుత్వము వారిని గోరుచున్నాను. ఇదివరకు కంటె సెక్యురైజేషన్ కలముని ప్రభుత్వము వారు రనుచున్నారు. గత సెనెటు సమావేశమునకు ప్రయోగపు బట్టలొసగుట 12 వేలయ్యెను. ప్రభుత్వము వారికి ను

సిండుచున్నాను వారినివలెనని చెప్పినందున నాకు కష్టముగా నేయున్నది ఆ పదవికి వాణిజ్య కార్యకర్తల విషయములను భారతీయుల భావములను బాగుగా తెలిసినవారినే యిప్పుడు నియమించుట తప్పవనియు. ఛబ్బర్టీ గారు మొదట యిండియా దొరతనము వాణిజ్య కార్యకర్తలను విస్తృత యిండియా ప్రభుత్వ కార్యకర్తలను కానికా వాణిజ్య కార్యకర్తలను పనిచేసిరి. కాని సర్వవిధముల ఆయన యీ పనివికి తగినవారు.

రాజకీయ సి

రాజకీయ సినిమా గ్రూపు యానగరమున ఈమధ్యనే నా ఆభిప్రాయమును తెలిపియున్నాను. దొరతనము వారు చేసే దుబ్బిన కార్యములను వణిక్కులనులవారు మరలూర్థకముగా ఆమోదించురని నాకు గట్టి నమ్మకము గలదు. దేశమున కాంతి నెలకొనవలెను. విదేశముల వారియొద్దకి యిండుకూడదు. న్యాయమాత్రములను తిరస్కరింప గూడదు. ఈ విషయములలో దేశములు సహాయము చేయవలెను. అట్టి కాంతి నెలకొనిన నే గాని వాణిజ్య భిన్నాధికారులుగను. అట్లున్నచో నైతికాధికారిని కలగను. వికమత్యమును ఆత్మగౌరవమును వృద్ధియగును. దేశమునకు విభాగితలుగను. విదేశముల వారు రట్టి దేశమును గౌరవించెదరు. దీనికి భంగము కలిగినచో వాణిజ్యమునకు నష్టము కలుగును. పరపతికి భంగము కలుగును గాన దేశములందరును కాంతముగా ఏకీభవించి సక్రమపద్ధతిని పనిచేయవలెనని నేను కోరెదను. భారతదేశమునందుగల సహజవస్తుసంపద సభివృద్ధి నొందింపవలె" నని రిడింగ్ ప్రభువు నుడిచెను.

(ఆ. పే.)

ధనము నొసగిన నేగాని సభ్యులకు బట్టల నొసగవలెను. అందుచే సభలకు తగ్గింపబడిన వత్తును. అందుచే ప్రయోగపు బట్ట లొసగవలెను సమావేశములకు రానుచోను ఒకటవ రెండవ తరగతి బట్టలను ధరించుట మొదలగునవి.

తరువాత రామనిమిషగారి ప్రతిపాదనము వోటునకు పెట్టబడి సభ వారిచే సంగీకరింపబడినది.

ఇండియన్ సైన్సు ఇన్ స్టిట్యూట్ కి ధ్యేయవక్తు

డా॥ ఎ. మెక్లెయింగ్ గారు:— సిండికేటు వారి శిఫార్సు ననుసరించి, డబ్బుల ఎర్లామెంట్ తు ఎంపి గారిని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయములకు తన ఇండియన్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్సు యొక్క ప్రేక్షకుల కోర్టు ప్రతినిధిగ తిరిగి ఎన్నుకొనవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

కె. ఎస్. వెంకటరమణగారు:— ఎర్లామెంట్ నిర్మాణానికి నామమునకు బడులు డా॥ హెచ్ పరమేశ్వరన్ గారిని (పెసి డెన్సికా లేజిల్ ఫిజిక్సు ప్రొఫెసరు) ఎన్నుకొనవలెనని ప్రతిపాదనకు సవరణ నుపపాదించిరి. ఇంతవరకు భారతీయుల హక్కులను గమనించుట లేదు. భారతీయుల కెక్కువ భాగమునకు మనోగతుల విశ్వవిద్యాలయము వారి ఆదర్శము. సైన్సు ఇన్ స్టిట్యూట్ నకు విజిటరుగ నెన్నుకొనటం, నోటిసులను మనము నొసగుట అంటిది గాదు. తన కీర్తి సామర్థ్యములు గల భారతీయులను ఎంపించుటకు ఆసియా హక్కులను ప్రభుత్వమున గమనించుట సెనెటు వారి ధర్మము ఎర్లామెంట్ గారు గతవత్సరమున ప్రతినిధిగా నెల్లి సైన్సు పాఠశాల యొక్క మాంధ్యమును బోగొట్టి ఎక్కువని తేలికట్లు ఎంతమాత్రమును గాన్పించెను.

ఎర్లామెంట్ గారు:— మాటలాడుచు, ఇండియన్, సైన్సు ఇన్ స్టిట్యూట్ మంచి పనిచేయుచు పరిశోధనల సాగించుచు అభివృద్ధి పొంది యున్నదియు, వేర్వేరు విశ్వవిద్యాలయముల తరఫున నెన్నుకొనబడు విజిటరులు చేయుచున్నవానిలో ముఖ్యమగు పని ఇన్ స్టిట్యూట్ యొక్క కార్యనిర్వాహక పద్ధతి నెన్నుకొనుటయే యనియు నుడిచెను.

సవరణ వోటునకు పెట్టగా పిగిపోయెను. తరువాత మొదటి తీర్మానము సభ వారిచే సంగీకరింపబడినది.

భారత విశ్వవిద్యాలయముల సంఘము

ఆర్. లిటిల్ హేల్స్ గారు:— భారతదేశమున గల విశ్వవిద్యాలయములన్నిటికిని గలసి ఏర్పరచబడు ఒక సంయుక్త సంఘము (ఇంటర్ యూనివర్సిటీ బోర్డు) నందు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము వారు సభ్యులుగ జేరుటకును, 1925 సం॥ ఏప్రిల్ 1-న తేదీనుండియు మూడువత్సరములవరకు వత్సరమునకు 1600 లకు మించిన మొత్తమును చెల్లించుటకును, సెనెటు వారు ఆమోదించుచున్నారో అను తీర్మానమును సిండికేటు వారి శిఫార్సు ననుసరించి యుపపాదించిరి. భారతదేశమునందన్ని విశ్వవిద్యాలయములకును గలపి ఒక అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సంఘము అవసరము; ఇట్టి సంఘము సేర్పరచుటకు భారత ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నములను నర్పించుచున్నారు. ఇటీవల జరిగిన విశ్వవిద్యాలయముల సభయందు దీనివయ ము ఆమోదించబడినది. ఇటీవల సేవైన అనేక విశ్వవిద్యాలయములు, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునంటి చిరకాలానుభవము గల సంస్థానాల యొక్క సలహాలకు సహకారమును పుచ్చుకొని లాభములకుటకు చాల అభిలాషతో నున్నది. భారతదేశమున గల విశ్వవిద్యాలయములన్నిటి కిని ఇట్టి సంయుక్త సంఘ మున్నయెడల, అంతర్జాతీయ వ్యవహారములందు భారతదేశ మెక్కువ ప్రాముఖ్యముగ స్థానము నాక్రమించవచ్చును అని లిటిల్ హేల్స్ గారు నుడిచిరి. గా॥ జి. ఎ. నటేశు గారి ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి.

వి. రామదాసు పంతులుగారు:— ప్రతిపాదనను ఎదుర్చుచు, ప్రభుత్వము వారి సంఘమును స్థాపించుటయు, చాలము ఖర్చు విషయములందు ఆ సంఘమున కధికార మొసగుటయు జూడగా, విశ్వవిద్యాలయములపై నధికారము సంపాదించుటకు గాని ప్రయత్నము లానర్పబడుచున్నది సంపాదనము గలుగుచున్నదియె, విశ్వవిద్యాలయముల యొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించు నూచనల సంగీకరింపరాదనియు నుడిచిరి. ఈ సంఘముల యొక్క నిర్మాణ మింకను నిర్ణయింపబడలేదు. ఈ సంఘము విశ్వవిద్యాలయములకు ద్యోగము నియమించువనిని జేయుచు వి ఆద్యములందు గాన్పించుచున్నది. దీని సంగీకరింపబడల ఉద్యోగుల నియమించుటయందు విశ్వవిద్యాలయము వారి స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము గలుగును, చాల సంధిగి నీతియందున్న ఈ సంఘమున వెంటనే జేరుటకున్న, కొంతకాలము వేచియుండి, ఆ సంఘ మేరితని పని జేయునో, జూచి అటుతరువాత నందు జేరవచ్చును.

ఈ విషయము చర్చనాపవలెను

ఎస్. సత్యమూర్తి గారు:— ఈ తీర్మానము పై చర్చను రాబోవు సమావేశము వరకు వాయిదా వలసినదని ప్రతిపాదించుచు అంతర్విశ్వవిద్యాలయ సంఘమును గురించియు దాని నిర్మాణమును గురించియు వాదించుటకు గురిచియు చాలమంది సభ్యులకు దెలియదనియు, అందుచే నివృత్తి తీర్మానము పై వారు తమను విచారించుటకు సభిప్రాయ మొసగ జాలరనియు నుడిచెను. అంతయ గాక, ఈ విషయమున సిండికేటు వారి యభిప్రాయ మేమియో దెలిపబడలేదు. ప్రస్తుతము దెలిసిన వివరముల జూక్షగా, విద్యా విషయములందు భారత ప్రభుత్వము వారి కధికారము లభించుచున్నది. విద్యా విషయములందు నిర్ణయములొనర్చుటకు భారత ప్రభుత్వమున కట్టి అర్హతయు లేదు.

డాక్టరు ముబ్బరాయ గారు సత్యమూర్తి గారి ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి.

ఆర్. లిటిల్ హేల్స్ గారు:— సిద్ధాంతము జరిగిన విశ్వవిద్యాలయముల సమావేశమునందు తమ తమ విశ్వవిద్యాలయముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించు నుద్దేశ మెవ్వరికిని లేదు. ఇతరులవలెనే వారుగూడ తమ విశ్వవిద్యాలయముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము వాటిలకుండ కాపాడుటకు చాల పట్టుదలగలవారే ఇట్టి విశ్వవిద్యాలయ సంఘమును స్థాపించు ప్రయత్నము నెవ్వరును దలపెట్టక పోవుటచే భారత ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనిరేగాని జేరుగాదు.

గా॥ జి. ఎ. నటేశు గారు, సత్యమూర్తి గారి ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, ఈ తీర్మానమును శాఖీవు సమావేశము వరకు నిలిపియుంచినచో గలుగునట్లు చేసిన నుడిచిరి.

సత్యమూర్తి గారి ప్రతిపాదన వోటునకు పెట్టబడినపుడు 42 గురు అనుకూలముగను 39 ప్రతికూలముగను సమ్యక్తులనొసగుటచే ప్రతిపాదన నెగ్గినది అధ్యక్షు ప్రకటించెను.

ఈ సమయమున, డాక్టరు నటేశు మొదలియ్యారుగా, లేచి "చెన్నై పురికార్పొలేషన్ అధ్యక్షులగు డా॥ ఖా॥ బి॥ ఉస్మాన్ సాహెబుగారికి, వేరొకచో విందు ఏర్పరచబడినదియు, అచ్చటికి వెళ్లుటకు చాలమంది సభ్యులొగోరుచున్నారగునక సభాకార్యమును శేపు ఉదయము 11 గంటల వరకును నిలిపియుంచవలెననియు ప్రతిపాదించిరిగాని దీనిని సభ వారు నిరాకరించిరి.

ఆ. భా. పా॥ విజ్ఞానమహాసభ

రా. సా. డా॥ ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు:— "సిండికేటు వారి శిఫార్సు ప్రకారము, 1924 డిసెంబరు మాసమున చెన్నై పట్టణమున జరుగనున్న, అఖిభారత, ప్రాగ్విజ్ఞాన మహాసభావ్యయములకుగాను 'ఫీజు'నుండి రు 1000 లకు విరాళముగ నొసగవలెను" అని యుపపాదించగా సభ వారిచే సంగీకరింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయ యోద్యోగుల వేతనములు నిర్ణయించు సధికారము

అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు, సిండికేటు వారి శిఫార్సు ప్రకారము, విశ్వవిద్యాలయ నిబంధనలందు 8 అధ్యాయము సెం రి (14) రు నిబంధనను ఈ క్రింది విధమున సర్దుచు వచ్చుటకు సవరింపవలెనని యుపపాదించిరి. "నిబంధనలందు వేరుగ నిర్ణయింపబడి యున్న వేదము, విశ్వవిద్యాలయము నందలి గుమాస్తాలను బండ్లకులను మొదలగు వారిని నియమించుటను— సివిలు సర్విసు, రెగ్యులేషన్ లతోను ప్రాతిపదిక నిబంధనలతోను సంబంధము లేకయే— వారి వేతనములను, అలవెన్సులను సెలవు అలవెన్సులను, పింఛనులను, గ్రాటు ఇటీలను, కంపేమనేటి అల్ల వెన్సులను నిర్ణయించుటకును, సివిలు సర్విసు రెగ్యులేషన్ ల ప్రకారమును ప్రాతిపదిక నిబంధనల ప్రకారమును పింఛనులను ముందుగా నొసగుటకు (కమ్యూటేషన్) అధికారము (సిండికేటునకు) గలదు.

విశ్వవిద్యాలయ యోద్యోగుల సందర్భమున నిట్టి యధికారము కాననము నందివరకే యొసగబడెను. కాని అందలి పదముల కర్థము జెప్పుటయందు అడిటరు భేదాభిప్రాయము వెలిబుచ్చుటచే, అర్థమును స్పష్టపరచుటకుగా నీ ప్రతిపాదన దేబడినది.

ఎ. రామస్వామి మొదలియ్యారుగారు:— "సిండికేటు వారి విషయమును తిరిగి విచారించవలె"ననియు "సిండికేటు వారి విషయమున సాధ్యమైనంతవరకు సివిలు సర్విసు నిబంధనల జరలంబింపవలె"ననియు, అట్లు గావించుటకు పిలువదనియెంచునెడల తాము తలంపించెను నిబంధనలను తయారుజేసి సెనెటు వారి ఆమోదముకొరకు పంపవలె"ననియు గోరుచు నొక సవరణ నుపపాదించిరి. ప్రస్తుత తీర్మానమునందు, సిండికేటు వారు సివిలు సర్విసు నిబంధనల ననుసరింపవలెనని తెలిపిరేగాని నుడిచెను.

ఇతర నిబంధనల ననుసరించునదియు జేయవలెను. ఈవిషయమున సిండికేటువారు యథేచ్ఛగమొనరుటకు బ్లాంకుచెక్కు నొసగజాలము. అట్లా సగియెడల ప్రతిసంవత్సరమును లెక్కల తిని భీశేయుట ఒక ప్రహసనమేయగును.

ఆ. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు:—1921 సం॥న గావించిన రిగ్యులేషనులందు సివిలుసర్వీసు నిబంధనల విశ్వవిద్యాలయము వారసునింపవలెనని తెలుపుచున్నవి. వాని ననుసరించుటకుగల యాటంకముల తొలగించుటకే ఈ తీర్మానముద్దేశింపబడెను. ఎట్టి నిబంధనలను లేక యథేచ్ఛగ మొనగవలెనను. యుద్దేశము సిండికేటువారి కంతమాత్రమును లేదు.

కె. ఎస్. వెంకటరమణగారు:—సివిలు సర్వీసు నిబంధనలు, చాల వికాలము గు ప్రభుత్వము వారి పరిస్థితుల కనుకూలము గరచింపబడె ననియు, విశ్వవిద్యాలయము ప్రభుత్వముం దశక్తిలేదని కాకపోవుటచేతను పరిస్థితుల కనుకూల నిబంధనల నేర్పరుప వలయుననియు, దెలిసి సిండికేటు వారట్టి నిబంధనల రచించి, పెనెటు వారియొద్దకు దీసుకొని రావలెనని సవరణను జెప్పిరి.

ఒక సభ్యుడు లేచి, సివిలు సర్వీసు నిబంధనలే యవలంబింప వలెననియు, క్రొత్తనిబంధనల నేర్పరుచునో ఉద్దేశ్య గులకున్న ప్రస్తుత సదుపాయముగూడ తగ్గింపబడవచ్చుననియు అనుమానమును వెల్లెబ్బిరి.

వెంకట రమణగారి సవరణను వోటునకు తెట్టగా ఓగిపోయెను. తరువాత ఎ. రామస్వామిమొదలియ్యగారి ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా 86 గు రెనుకూలముగను 27 ప్రతికూలముగను సభ్యుల నొకగుటచే ప్రతిపాదన నెగ్గిని ప్రకటింపబడెను.

సంస్కృతమునకు ప్రత్యేకశాఖ

తరువాత, విశ్వవిద్యాలయ విద్యాబోధన నిబంధన లందు కొన్ని స్వల్పమున మార్పు లొనర్చును సిండికేటు వారిచే సిఫార్సు చేయబడిన మార్పుల నంగీకరించు తీర్మానము లొనర్పబడెను. కళావిభాగము క్రిందగల బోధనాశాఖలనుండి “లెక్కల” ను తొలగించుచును (2) సంస్కృతమును ఉచితము, మరాఠీ, హిందీ, బర్మా, సంహాతావల నుండి వేరుజేసి సంస్కృతమును వేరుగ ప్రత్యేక బోధనాశాఖగ నేర్పరుచుచును గావించిన మార్పులు ముఖ్యమైనవి.

డిగ్రీతరగతులకు విద్యార్థుల జేర్పుకొను మరతులు

డిగ్రీతర డిప్లొమాతరగతుల లోనికని విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలకును జేర్పుకొనుటకుగాను అభ్యర్థుల యందు గమనింపవలసిన అర్హతలను నిర్ణయించును సిండికేటువారు 10 ఆర్డినెన్సులను గావించి పెనెటువారి యాదాదాము కొరకు పంపగాడా. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు యపవాదించిరి. అందు ఒకటివచ్చి అన్నియు అంగీకరింపబడెను. అందు 8 వ ఆర్డినెన్సును వైసమాత్రము తీవ్రమున చర్చజరిగెను. ఆరవ ఆర్డినెన్సు నందు ఒక స్వల్పమున పారబాలు గాన్పించుటచే తిరిగిసిండికేటువారికి పునర్వచారణకు సంపుటకు తీర్మానింపబడెను.

ఇతరవిశ్వవిద్యాలయముల ఇంట్రోడ్యక్షులు తరగతుల నంగీకరించుట

డా. ఎస్. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు యపవాదించిన, సిండికేటువారు గావించిన 8వ ఆర్డి నెన్సునం దిట్లుగలదు. “ఇతర భారతవిశ్వవిద్యాలయములందు ఇంటర్మీడియటుతరగతియందు తీర్పులైన విద్యార్థులను, అర్హుని, సయిన్సు విభాగములందు డిగ్రీ తరగతులకు అర్హులుగా నంగీకరించుటకు సిండికేటువారి కధికారముండును.”

డా. ఎ. లక్ష్మణస్వామి మొదలియ్యగారు:—“కాని అట్టి విశ్వవిద్యాలయములు, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున ఇంటర్మీడియటు తరగతియందు తీర్పులైనవార, తమ విశ్వవిద్యాలయములలో అర్హుని, సయిన్సు డిగ్రీతరగతులకు అర్హులని యంగీకరించిన యెడలమాత్రమే ఈ యధికారము వర్తిండును” అనుపదముల జేర్పునకునని సవరణ నుపవాదించుచు ఇతర విశ్వవిద్యాలయముల నన్ని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ ఇంటర్మీడియటు తరగతి నంగీకరించుట లేదని నుడివెరి. విద్యార్థియు అతని తండ్రియుగూడ ఆ రెండ్రయిన నివసించియుండవలెనని అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమువారు విధించినవరకును, బొంబాయి, పాట్నా మొదలగు విశ్వవిద్యాలయములు ఈ విశ్వవిద్యాలయమువారి ఇంటర్మీడియటు పరీక్ష నింకను అంగీకరింపలేదనియు చెప్పి మదరాసు విశ్వవిద్యాలయముయొక్క గౌరవమును, మర్యాదను గాపాడుటకుగాని డిగ్రీ ఏర్పాటుపరమని నుడివెరి.

ఆర్. టి.టి.ఎ. హోల్స్ గారు:—విశ్వవిద్యాలయ గౌరవమును గాపాడుటలో తానితగలకు చెనుకబడువాడను గాననియు, ప్రస్తుతతీర్మానముచే ఇతర విశ్వవిద్యాలయ ఇంటర్మీడియటు పరీక్షల నంగీకరించుటలేదనియు, అట్లు అంగీకరించు అధికారమును సిండికేటువారి కొసగుట మాత్రమే ఈ తీర్మానముద్దేశింపబడెననియు, అట్లు అంగీకరించునపుడు సిండికేటు వారి విషయమును గుర్తించెదరనియు నుడివెను.

టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు:—మదరాసు రాష్ట్రీయ విశ్వవిద్యాలయములందు తాత్కాలికముగ చాలమంది వేర్వేరు వ్యక్తుల సాగించుకొనచు వసించుచున్నారు. వారి పిల్లలచ్చటనే విద్యచేప్పించుకొనుచున్నారు. ఈసవరణ నంగీకరించినయెడల, ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయముల మదరాసు రాష్ట్రీయముల తిరిగి తమదేశమునకు వచ్చివచ్చు తమ విద్యల తీవిశ్వవిద్యాలయమున విద్యచేప్పించుకొనుట కవకాశముండదు. ఇదిచాలకష్టము. అందుచే సవరణ నంగీకరింపరాదు.

యస్. సత్యమూర్తిగారు:—సవరణను బలపరుచుచు, ఇతర విశ్వవిద్యాలయములు మదరాసు ఇంటర్మీడియటు నంగీకరించినవేగాని ఇతర విశ్వవిద్యాలయముల ఇంటర్మీడియటు తరగతుల నంగీకరింపగూడదని నుండిరి.

వి. రామదాసుపంతులుగారు:—సవరణ నెదుర్కుచు, విశ్వవిద్యాలయము వారు వికాలభావముతో మొగవలెననియు, భారతదేశముంతయు నొక్క జాతిగా నొనర్చుటకు ప్రయత్నింపవలసియుండగా, ఇట్టి రాష్ట్రీయ భిమానముల లోను, పరస్పర ప్రతీకారస్వభావముతోను వర్తింపరాదనియు, ముందు మదరాసువిశ్వవిద్యాలయమువారు ఇతరవిశ్వవిద్యాలయముల గౌరవించి వారిపరీక్షల నంగీకరించినయెడల నితరవిశ్వవిద్యాలయములు గూడ కట్టిమార్గమునే యలంబించుననియు, ప్రతివాడును బిర్రబిగియుచున్నయెడల దేశమునం దన్వేష్యముగలగజాలదనియునుజెప్పిరి.

ఆ. కృష్ణస్వామిఅయ్య గారు:—భారతదేశముంతయు నిప్పుడు స్వరాజ్యముకొరకు ప్రయత్నించుచున్నది. భారతదేశముంతయు నేకము గావలెనని ప్రయత్నించుచున్నాము. ఈకోర్కె నమలులో పెట్టుటకు మనవిషయముకాకము గలిగెను. దాని నుపయోగించుకొనవలెను. మనవిశ్వవిద్యాలయడిగ్రీలను గాంచి మనము గర్వించవలెను. మనవిశ్వవిద్యాలయమును, విద్యనభ్యసించువారుప్రతివాడని నొసగవలెనగాని తలుపులుమూసకొనరాదు

అంతట సవరణ వోటునకు తెట్టగా సధికసంఖ్యకులచే నిరాకరింపబడెను. తరువాత అసలుతీర్మానము వోటునకు తెట్టబడి సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

ఇతర ఆర్డి నెన్సులు

డా. ఎస్. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు సిండికేటు వారి శిఫార్సునై నుపవాదించగా నంగీకరింపబడిన ఇతర ఆర్డి నెన్సు లీక్రింద ప్రకటింపబడెను.

1. విద్యార్థిని డిగ్రీ, డిప్లొమాతరగతులకు జేర్పుకొనువరకును రిగ్యులేషనునందు విసంపదించిన విషయము నుండిను.

మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష

2. ఈ క్రింది సందర్భములందు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకు హాజరుకాదలచినవారిని నిబంధనలలో విసంపదించిన సర్టిఫికేటును దాఖలుజేయుటనుండి మినహాయించుటకు సిండికేటు వారి కధికారముండును. (ఎ) మదరాసు ప్రభుత్వము వారిచేగాని, లేక సిండికేటువారిచే నంగీకరింపబడిన ఇతర సంస్థాపనచేగాని ఏర్పరుపబడిన స్కూలు లీవింగు సర్టిఫికేటు తరగతిని పూర్తిజేసియుండి అట్టిసెనెటు పరీక్షకు రెండుమార్లు హాజరైయున్నయెడలకు, (బి) గతమును వత్సరములందు ప్రైవేటుగాగాని, లేక మదరాసువిశ్వవిద్యాలయ ప్రదేశ సహాధ్యులమొపల నున్న పాఠశాలలందుగాని విద్యనభ్యసించియున్నను మినహాయించవచ్చును. కాని ఇట్టివారు సత్రినరకులనియు లేని విద్యార్థిత్వముం దిచిననియు సంస్థాపకరమగు సాక్ష్యమును గనుపచుపవలెను. మినహాయించును గోరు దరఖాస్తులు పరీక్షకునుండు ఆక్టోబరు 1 వ తేదీకి పూర్వము రిజిస్ట్రార్ కునకు జేరవలెను.

ఒకసవరణ

3. పట్టాభిరామయ్య గారు:—(ఎ) విభాగమునకుబదులు “రికార్డుజాడు ఉన్నత పాఠశాలలందు 6 వ భారమును జదువుచుండి, ఆపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయునిచే సిఫార్సు చేయుబడిన అభ్యర్థియు” అనుపదముల జేర్పునలననని సవరణను జెప్పిరి. బి. సత్యనారాయణగారు సవరణను బలపరిచి కా

సవరణ వోటునకు తెట్టగా ఓగిపోయెను. అసలుతీర్మానము సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

పాఠశాలకు హాజరు గావలసిన

దినములు లోపించినయెడల

8. పాఠశాలాధికారులచే నిర్ణయింపబడిన విధమున పాఠశాల దినములలో క్లి నంతు దినములు పూర్తిగ హాజరుగాకపోవుటచే సాంఘికవిద్యోగ్యతాపత్రమును గన్పరుపజాలనియెడల నీక్రింది సందర్భమున అట్టిఅభ్యర్థిని సిండికేటువారు నిబంధనలనుండి మినహాయించవచ్చును. (1) లోటువడిన దినములు 6 కంటె నెక్కువగూరారు. (2) ఆకలాశాల అభ్యర్థుడు శిఫార్సు జేసియుండవలెను. (3) పాఠశాలదినములందు హాజరు గాజాలక పోవుటకు దెలిపినకారణములు సంత్కృష్టికరముగ నుండియుండవలెను.

ఒకసవరణ

కె. ఎస్. వెంకటరమణగారు:—తీర్మానమునందలి 1,2 విభాగముల మధ్యను 3,4 విభాగములమధ్యను “లేక” అనుపదముల జేర్పునలననని సవరణనుజెప్పి, వైయూడు మరతులలో నేయొక్కచరకుక్రిందజైనను గూడ అభ్యర్థిని నిబంధనలనుండి మినహాయించవలసినదని కోరిరి.

సవరణ వోటునకు తెట్టగా ఓగిపోయెను. తరువాత తీర్మానముగీ రింపబడెను.

భాష నభ్యసించుటనుండి మినహాయించు

(4) ఆర్డి నెన్సు:— ఇంటర్మీడియటు తరగతియందు పార్టు 1 (బి) యందును, లేక 2 పార్టు మాకవ గ్రూపు నందు ఏకోయొక భాషాభ్యాసము సందర్భమునను, లేక బి. ఏ. డిగ్రీ కోర్సునందు 2 పార్టు 4, 5 గ్రూపులందు ఏకోయొక భాషను అభ్యసించుట సందర్భమునను విద్యార్థి పతింయగలాశాల యందు దాఖలు బోధించబడనియెడల విద్యార్థికి మినహాయించు నొసగుటకు సిండికేటువారి కధికారము గలదు. కాని అట్టి మినహాయించు నొసగుటకు పూర్వము (1) అట్టిభాష బోధింపబడు కలాశాలలందు చదువుకపోవుటకును 2, విద్యార్థి ఆభాష నభ్యసించుటకు గావించుటచే ఏర్పాటుల గురించియు సిండికేటువారు సంశ్కృష్టి పరపబడవలెను.

ప్రాగ్విద్యార్థిరుదపరీక్షలకు మినహాయించు

5 ఆర్డి నెన్సు:—“ఒక గంటలు టైటిలంపరీక్షకు హాజరు అభ్యర్థి గన్పరుపవలసిన రెండు యొగ్యతాపత్రములనుండి గాని ఒక యొగ్యతాపత్రమునుండిగాని మినహాయించుటకు ఈక్రింది సందర్భములలో సిండికేటువారి కధికార ముండును. (1) పరీక్షాసమయముక అభ్యర్థి 25 వత్సరముల వయస్సు గలిగియుండవలెను. (2) విశ్వవిద్యాలయమువారిచే అంగీకరింపబడిన ఏ సంస్థాపనాభ్యర్థునిచే జైనగాని, ఆభాషను సంబంధించిన విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థిగ్గయు స్థాయిసంఘములసభ్యునిచేగాని లేక సిండికేటువారిచే అంగీకరింపబడి ఒక పండితునిచేగాని అభ్యర్థి ఆపరీక్షకు అర్హుడని శిఫార్సుచేయుటచే యుండవలెను.

స వ ర ణ

టి. రాజగోపాలాచారిగారు ఈ తీర్మానమునకు నాలుగు సవరణ లుపవాదించిరి. అందు ఒక్కటి తప్ప అన్నియు నిరాకరింపబడెను. ఒకపండితుని అనుపదమునను బదులు ఏ ఇతర పండితుని అనుపదమును జేర్పువలెనను సవరణమాత్రమంగీరింపబడెను. మినహాయించు గోరువారు, పరీక్షకు పూర్వము ఆక్టోబరు 1 వ తేదీలోగా దరఖాస్తు లంపవలెను.

ఎం. బి. బి. ఎస్. పరీక్షలలో విఫలులైనవారికి మినహాయించు

6. ఆర్డి నెన్సు:—“ఒకానొక అభ్యర్థి ఎం. బి. బి. ఎస్. పరీక్షయందు పరాజయించుచి, తరువాత ప్రభుత్వోద్యోగముననుండుచుచే తరువాత నింకను ఆరునెలలు కలాశాలయందు హాజరై విద్యనభ్యసించజాలక కర్టిఫికేటు గన్పరుపవలక హాయియెడల అట్టియొకడు విశ్వవిద్యాలయంగ నైద్యకళాశాలాభ్యర్థుడుగాని, అనుబంధ కలాశాలాభ్యర్థునిచేగాని సిఫార్సు జేయబడినయెడల అట్టి అభ్యర్థిని సిండికేటువారు మినహాయించవచ్చును.

బి. ఏ. తరగతి

7. ఆర్డి నెన్సునందు బి. ఏ. పరీక్షయందు దొక డివిజను నందు నిజను పండిన అభ్యర్థుల సందర్భమున కలాశాలయందు హాజరై విద్యనభ్యసించుటనుండి మినహాయించు నొసగుచున్నది.

10. ఆర్డి నెన్సు:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు ఎం. ఎత్; ఎం. ఎస్. సి. తరగతులలో జేర్పుకొనుటకు ఇతర భాష విశ్వవిద్యాలయములలోని బి. ఎత్. లేక ఎత్. ఎత్. బి; డి. ఎస్. సి. డిగ్రీ:యందు దుత్తీయులు అయినవారు అర్హులని అంగీకరించుటకు సిండికేటువారి కధికారముగలదు.

ఈ ప్రతిపాదనగూడ సభవారిచే నంగీకరింపబడెను. అంతటితో నీ దినముకు కార్యక్రమమును ముగించి తిరిగి ఈ దినము వాఢ్యపూము రి గొలెట తిరిగి సమావేశమునకు తీర్మానింపబడెను.

సాంఘిక వార్తలు

మదరాసు ప్రజాశాస్త్ర సంఘము:— వైసంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద ఏ. లక్ష్మణస్వామి బాలీయాభివృద్ధి కార్యక్రమములను విషయమునుగూర్చి జి. టి. బోగ్ గారి అధ్యక్షత క్రింద రిప్పన్ మంజూరు చేయబడినది.

శ్రీమద్రామమూర్తి ప్రాజెక్టును క్రింద వివరించబడినవారు వారు ప్రాజెక్టును వారు ప్రధానస్థాయిగా పనిచేయునట్లు చేర్చుకొనబడినది.

శ్రీమతులు వి. కె. రంగయ్యమ్మ, వై. నాగభూషణమ్మ, పి. శ్రీనివాసరావు.

తంజావూరు జైలుమునకు సరిగా పోవులేదు:— జైలుమునకు తంజావూరు సరిగా పోవులేదు. పంపువారి బాధ్యతమీదనే తంజావూరు పుచ్చుకొనబడు ననియు తంజావూరు అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు.

సాంఘిక దురాచార ఖండ నోవెల్స్:— ఈ యువనాటకములలో గోక్షేత్రములో రాజాపు శనివారము 4 గంటలకు సాంఘిక సమస్యలందు బాగుగా కృషి చేసిన మిస్ ఎడిత్ సిగ్రేఅమ్మగారు "శ్రీ వ్యాపారము" అను విషయము గూర్చి సదాశివయ్య భార్యగారి అధ్యక్షత క్రింద ఉపన్యసింతురు.

చెన్నై నగర మరణముల నివేదిక:— 18 తేదీతో ఆఖరయ్యే వారములో 100 కి 478 చచ్చిరి. ఇంతక్రితం వారం 49.2 చచ్చిరి. కలరా 2 తగిలి 2, మహుచి 17 గురికితగిలి 4 గురు, యిన్ ఫ్లూయెంజా 1, మిగతా రోగములచే 42 మంది మరణించిరి. క్రింద పేర్కొనబడిన యీ వారములో 1000 కి 48.2 మరణించిరి. ఆరోగ్యాధికారులు తెలుపుచున్నారు.

శ్రీ సరస్వతి మోదసినభవారు:— హిందూ యువతీశరణాలయ సహాయకర్త 1924-25 సం. డిసెంబరు నెం. 17 తేదీ బుధవారం సాయంత్రము 5.30 గంటలకు సాంధ్య సమావేశము 'చింతామణి లేక బిల్వగుంగళుడు' అను నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు. ఆంధ్రులందు విచ్చేసి సహాయము గావించు కొరబడుచున్నారు.

మదరాసు - రాకపోకలు:— డాక్టర్ చినెంటు మృ ఎమిలీ ట్యాబెరిస్సు, ఆమె మామగారు బొంబాయి వెళ్లిరి. చినెంటుమృగారు బొంబాయినుంచి బెల్గాము వెళ్లుచును. చల్లపల్లి రాజాగారు నిన్న వెళ్లిరి. హాసరబ్బో సి. పి. రామస్వామయ్యర్ లామెంబరు గారు ఈవ్రధను వచ్చిరి. వ్యోధాక్ష కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిన్న రాత్రి చేబోలు వెళ్లిరి:—

రాష్ట్రీయ టీచర్స్ మేనేజర్స్ సమావేశము:— వై సమావేశము ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి అధ్యక్షత క్రింద పచ్చపుకళాశాలలో 29, 30 తేదీలందు జరుగుననియు ఇంతవరకు 17 జిల్లాలు ప్రతినిధులపేర్లు పంపినవియు, ఇంకను మిగతా జిల్లాలు త్వరలో పంపవలెననియు, ప్రతినిధు లుపహ దించబోవు తీర్మానములు 20 తేదీలోగా అందజేయవలెనని యు కార్యదర్శి యగు కె. రామాంజనేయగారు తెలుపుచున్నారు.

మదరాసు ఆంగ్ల మహాసభవారి పోటీపరీక్ష వ్యాసములు

ఇసంవత్సరము మదరాసు ఆంగ్ల మహాసభవారి వ్యాస రచనయందలి పోటీపరీక్షలో మూడవ సంగారు పతకము సాంధ్యమున ప్రాజెక్టు పాక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణగారు నీతి, ఆచారము (Religion & Ethics) ను గురించి ప్రాసిన వ్యాసము 'మూడవ ఆర్ యిండియా ఓరియంటల్ కాన్ఫరెన్సు' వారిచే ఈ కెల 22, 23, 24 తేదీలలో మదరాసులో జరుగవలెననియు చదువు కర్తమైన ట్రాగిగిరింపబడినా రాసభకు ఆహ్వానితులైరని తెలుపుట కంత్ యు సంతకమునున్నది.

కొట శ్యామల కామశాస్త్రి, కథనకాశానాథశాస్త్రి

క్రొధననామ సం॥ పంచాంగం:— బ్రహ్మశ్రీ పిడపర్తి శేషచలశాస్త్రిగారి పుత్రులగు పూర్ణవర్మగారిచే విచిత్రమై రాజము హేంద్రవరం మాడేటి సన్యాసయ్యగారిచే ప్రకటించబడిన క్రొధననామసంవత్సర పంచాంగము మాకార్యాలమునకువచ్చినది. ఇందు బాధకారులకై స్వల్పలగ్న ప్రమాణములు గావు. నూర్యోధయాస్తమానముల ఘంటలు చెప్పబడినవి ఇందు దృష్టిధాత గణితపంచాంగము గూడజేర్చబడినవి. ఇయ్యది ఆంధ్రలోకమున కుపయోగముగ నుండునని నమ్ముచున్నాము ఈ సన్యాసయ్యగారి బుక్కుడిపో క్యాలెండరుగూడ కృతజ్ఞతతో సంతకంజిమి.

భారత కాలగణిక శాస్త్రము

ప్రస్తుతము చెన్నైలో కాసనభార్యశాలకు డి॥ బి॥ యర్. డి. స్వామియన్నపిల్లగారు భారత కాలగణిక శాస్త్రమును 'ఇండియన్ క్రానాలజీ'ని ప్రచురించి భారతచరిత్రపరిశోధకునకు క్రొత్తాభివృద్ధిని చాల మేలొనరించినది చెప్పవచ్చును. క్రి॥ ౩11 700 నుండి 2010 వరకును గుడించి వ్రాసిన పెద్దపుస్తకమునండి ముఖ్యములగు నూతనములనెల్ల ప్రత్యేకముగ నొకపుస్తకమును ప్రచురించిరి. దీనివలన భారతచరిత్ర చరిత్రకాలనిర్ణయమునకు, తామ్రకాసములను చెక్కడములను చదువుటకును, ఉపయోగముగ నుండగలదు. ఈచేతన పంచాంగముగ కారము, సిద్ధాంతము, లగ్నము, నక్షత్రస్థానములగూర్చి యిందు వివరింపబడినది. క్తు ప్రస్తుత నాగుణకారము, లగ్నియు నిందుజేర్చి ప్రకటించబడినది. దీనివలన ఒకరూపాయి, వలయు వారు ముద్రాను రాయతరం గ్రాంటుఅందు కంపెనీకి వ్రాసి కొనవచ్చును.

ప్రభుత్వము ద్రాక్షరశాల

1923-24 సంవత్సరమునందు ప్రభుత్వము ద్రాక్షరశాల యు దానికాఖిలును పనిజేసిన విధమునుగూర్చి ప్రభుత్వము వారు నివేదికమును ప్రచురించిరి. ఈసంవత్సరము ఆదాయము 1,68,551-0-0 రూపాయలు వచ్చెను. ఖర్చుమొత్తము 7,85,427-15-0 అయ్యెను. గతవత్సరముకన్న ఖర్చుయొక్క వరుగు కారణము ప్రాజెక్టు ముద్రాక్షరశాలను ప్రభుత్వము ద్రాక్షరశాలకు మార్చుటయు, ఎన్నిక దారుల పట్టి తయారుజేయుట కెక్కువ ఖర్చయ్యెననియు చెలు పబడినది. ప్రభుత్వప్రకటనము లన్నియు నిపుడు రొక్కము మీదనే అమ్మకము జరుగుపద్ధతి 1924 ఏప్రిలు నుండియు ప్రజే శత్రుబడినది. అమ్మక పనులెక్కువగుటచేత లిసోపైపు యంత్రము లెక్కువ గావలసియుండునని నివేదికము చెల్లుచున్నది. త్రిండింపుపనుల కెక్కువ ఖర్చుపెట్టలేదు. ఏకస్థి డివిజను రద్దు జేయుటతో ఏకస్థి జిల్లాగ జిల్లుగూడ పోయినది. జిల్లాజిల్లులు ముద్రాక్షరశాలందు జిల్లాగ జిల్లులు ముద్రింపబడుచు చిల్లర పనులు జరుగుచునేయున్నవి ఈసంవత్సరము 2045 జిల్లాగ జిల్లు ఎక్స్ట్రా ఆర్డినరీలు ప్రకటించబడినవి. ఇందుయొక్కవసం స్కరణములకు సంబంధించిన విషయములగూర్చినవి యున్నవి. ఈముద్రాక్షరశాలందు పనిజేయువారలకు లాభకరము గ నుండుటకై 1923 మేలో సహకారసంఘము స్థాపింపబడినది. అందు 529 మంది సభ్యులుగలరు.

భారతవిద్యార్థి మహాసభ

శ్రీయుత రామలింగారెడ్డిగారి రధ్యక్షతవహించెదరు బెల్గాంలో శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద భారతవిద్యార్థి మహాసభ జరుగును. (ఆ.ప్రె)

చెన్నై పురి కార్పొరేషను నోటీసు

1925-1926 సం॥ ర మునకు 1.4.1925 తేదీ నుండి 31.3.1925 తేదీవరకునెట్టి తోలుగేటులు చెన్నై పురి కార్పొరేషను కమిషనరుగారిచే రిప్పన్ భవనమునుంచి 22-12-1924 తేదీ సోమవారము నాడు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బహిరంగవేలము వేయబడును. ఇతరవివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఇ. హెచ్. ఎమ్. బవర్, రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసు, చెన్నై పురి కార్పొరేషను, శివస్వామిశాఖ ముద్రాను. 10.12.24

అహమదుబాహు బాకీలు

రు 5000 లకు డిక్రీ యొసంగట

నిన్నటిదినము హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి బి॥ గారు అహమదుబాహుబాకీలు ఆస్తివిషయములో ఎ. దొర సామిఅయ్యర్ (హైకోర్టువకీలు) గారిపై ఆఫీషియల్ అప్లైనీ గారు జెచ్చినదావానందు తీర్పుజెప్పిరి.

అహమదు బాహుబాకీల దీనివారికి తానవ్వవలసిన రు 5000 లను రుణముదీర్చవలసినదిగ తమ న్యాయవాదియగు ఏ. దొరస్వామి అయ్యరు గారి కిచ్చియుండెను. ఎ. దొరసామి అయ్యరుగారు ఆధనము కుశాల దీనివారి రుణము దీర్చుటకు బదులు తాము స్వయముగ ఖర్చుచేసికొనిరి. పిమ్మట గడచిన ఇంటరీయల్ బ్యాంకుకేసు సందర్భములో అహమదు బాహు ఆస్తియంతయు ఆఫీషియల్ అప్లైనీగారి వశముచేయబడినందున ఆఫీషియల్ అప్లైనీగారు హైకోర్టులో క్షమ్యులకముగ రు 5000 లను ఎ. దొరసామిఅయ్యరుగారివద్దనుంచి కోరిరి.

న్యాయమూర్తి బి॥ గారు ఆఫీషియల్ అప్లైనీగారి వాదనతో తృప్తిచెంది ఎ. దొరస్వామి అయ్యరుగారిపై రు 5000లకు డిక్రీనొసంగిరి.

బెల్గాంబందిపోటుకేసు

ముద్దయిలు జామీనుపై విడుదల చేయుట

బెల్గాం సెషన్సుజడ్జి గారిచే రి వ నవంబరునుండి డిసెంబరు రి వ తేదీవరకు విచారించబడి కొందరు ముద్దయిలు విడుదల చేయబడిన దోపిడి బంపాలునేరము నేడు హైకోర్టు నందు న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారిచే విచారించబడినది. సర్. కె. వి రెడ్డినాయుడుగారు అపీలుదారుల తరపున బామినపై ముద్దయిలను వదలవలసినదిగ కోరిరి. పట్టికప్రాసి క్యూటరుగారు 295 శక్తునుక్రింద ముద్దయిబామినపై వదలవలకుటను గూర్చి ఆక్షేపించిరి. న్యాయమూర్తులు అంత్యమున 147, 148 శక్తులక్రింద శక్తులీటపై బామినొసంగిరి.

బెంగాలు కైదీల విచారణ

కానుస్సుపథలో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

డిశం, 16:— 15 వ తేదీన కానుస్సుపథలో స్కూరు గారు, బెంగాలులో క్రిమినలు లా సవరణపట్టుప్రకారము ఆరెక్టుజేసిన కైదీలను విచారించెదరా లేదా యి ప్రశ్నించిరి. తనకు తెలిసినంతవరకు వారిని విచారణకు తీసుకవచ్చు యుద్దేశము ప్రభుత్వమువారికి లేదనియు దానికి కారణములు ప్రభుత్వ ఉత్తరవులందు నూచింపబడినవి.

"విచారణ తప్పక యుండవలెను"

కలకత్తాలో కార్పొరేషను ముఖ్యకార్య నిర్వాహకుని అరెక్టు జేసినందువలన యానగరమునందు గొప్పయిబబుందులు కలుగుచున్నవి. గనుక ఆతని సాధ్యమైనంత త్వరలో విచారణ జేయునట్లు వింటరుటనుగారు శ్రద్ధవహించవలెనని కలెక్టర్ గారు నొక్కి వక్కాణించిరి. ఆయన 1918 రిస్కరేషను ప్రకారము అరెక్టుకాబడి స్టేటుకై దీగా నుండుటచే ఆతని విచారణజేయు నుద్దేశము లేదని వింటరుటనుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

విచారణలేకుండ కైదీలనుచుట కేమయిన కాలపరిమితి గలదా యని లాస్సుబరీ గారు రక్షిరి. సదరు రెస్కరేషనుప్రకార మేమియు పరిమితిలేదని వింటరుటనుగారు చెలిపిరి.

కలకత్తా

(ఒకవిలేఖరినుండి)

14.12.24 తేదీ శనివారము, రాత్రి, 36 సెంట్రల్ రెవిన్యూ, కలకత్తా, ఆంధ్రవిద్యార్థిలయమున, శ్రీయుతులు వుప్పుల బహురాజుహరిదాసుగారు, హరికథాశ్రవణ మొనర్చి వారు. వీరు బ్రహ్మశ్రీ వాజుదేయశాల సుబ్బయ్యగారి శిష్యుడు. వీరుచెప్పినది, నారాయణదాసుగారి రుక్మణీ కల్యాణము.

బహురాజుగారి, గానములో సహజసూక్ష్మమున్నది. కథయందలి యాయా భాగములయందలి, రసావిర్భావమున్నట్టి సందర్భానుసారముగా చెప్పుచుందురు. బోచివీరస్వామిగారి కనునకు, హాస్యరసముగూడ వీరియందున్నది.

పన్ను విచారణ సంఘము

డిల్లీలో విచారణ

డాక్టరు ముఖర్జీ గారి సాక్ష్యము

డిల్లీ, డిశంబరు 12:— గతసంచికలో ప్రచురింపబడిన డాక్టరు రాధాకృష్ణమద ముఖర్జీ గారి సాక్ష్యము తరువాత యీ క్రింద బొందుపరచబడినది:—

సాక్షి బాధ్యులచేసిన మెమోరాండముపై పన్ను విచారణ సంఘము ముఖర్జీ గారిని ప్రశ్నించెను. వ్యాయముగా పన్ను పన రించుటకు, ప్రభుత్వమువారు భూమిపన్ను విధానమును నిర్దుష్ట చేయవలయుననియు, వ్యవసాయము చేయకుండా శిస్తుదీసి కొనువారియు, శిస్తు యిచ్చువారియు తరగతుల ఆదాయముమీద పన్ను విధింపవలయుననియు, ఆర్థికశాస్త్రము ప్రకారముగ లాభమువచ్చుచున్న వ్యవసాయ ములయొక్క లాభముపై పన్ను విధించి లాభములేని వ్యవసాయ ములపై పన్ను దీసికొనకుండ నుండవలయుననియు ముఖర్జీ గారు ముఖ్యముగ నూచించిరి. విచారణసంఘాధ్యక్షుడు, సర్ చార్లెస్ టాడ్ హంటరు, సాక్షిని బెల్-ప్రశ్న లడిగెను. కమిటీ సభ్యులు వివిధ విషయములను చెలిసికొనుటకు బెక్కుసార్లు ముఖర్జీ గారిని ప్రశ్నించిరి.

వ్యవసాయము ముఖ్యమైన వృత్తి

వ్యవసాయము భారతదేశీయులకు ముఖ్యమైనవృత్తి అనియు, భూమిమీది ఆదాయము ప్రభుత్వముయొక్క పన్నున కాధారమనియు నుమారు, 30 పేర సెంటు పన్ను భూమిమీద నుండి ప్రభుత్వమువారు దీసికొనుచున్నారనియు, ముఖర్జీ గారు వారి మెమోరాండములో చెప్పిరి. ముప్పది పేర సెంటు పన్ను ప్రభుత్వమువారు దీసికొనుచున్నారని పిండేషి రాసు గారు కూడ సంగీకరించిరి.

పెర్సెంటు సెంటు మెంటు ప్రాంతములందు జమీందారుమీద పెక్కున పన్ను విధించుటకు రైతుపై పన్ను భార మధికముచేయుటచే గలుగు బాధలు అన్యాయమైన పని చెల్లించుచున్నవి. వేరు బోట్ల యందు భూమి మీది ఆదాయముపై పన్ను తక్కువవుచేతను, యిట్టి భూస్వాములు రైతునకు పీల్చిపిప్పిచేసి రైతునకు లాభములేకుండ చేయుచున్నారు. కాన ప్రభుత్వముగాని భూస్వామిగాని రైతుయొక్క లాభపరిమాణమును మీరి యెక్కువపన్నుదీయుటచే రైతు యెడల ఫలితము ఒక్కటియే. భూమిని ముక్కలు ముక్కలుగ జల్చుటచేతను భూమిని ఒకరియొద్దనుండి మరియొకరును వారియొద్దకుండి మూడవవాడును యిట్లు కైపులు తీసికొనుట చే శిస్తుయిచ్చువారు శికుదీసికొనువారు నొక గొలుసువలె నున్నారు. పెద్దభూస్వామికిని శేషము భూమియన్ని కాయకమ్ములు పడురైతునకును మధ్య పెక్కుమధ్యవర్తలుగలరు. పేరు భూస్వామికంటెను శీఘ్రరైతును చాలహింసించుచున్నారు. పట్టేదారులు మొదలగు తక్కువవారు భూస్వాములను వంగదేశమున యేర్పాటుచేయుట చాల హింసాత్మకము. ఈవిషయములన్నియు వ్యవసాయపు ఆదాయ పంపకమున విశేషపు మార్పులకు కారణమయ్యెను.

అధ్యక్షుడు:— ఈస్థితిని దొలగించుటకు మీరేమి చెప్పెదరు?

సాక్షి:— ప్రస్తుతము ఆదులలోనున్న భూమిపన్ను విధానమును రద్దు చేసి పరాను దేశమున దమలులో నున్నరీతిని వ్యవసాయముపై వచ్చు లాభముపై పన్ను దీసికొనవలయునని నా అభిప్రాయము.

భూమిని తుత్తునియలుచేయుట

అధ్యక్షుడు:— భూమిని ముక్కలుముక్కలుగ చీల్చు నీయకుండ నొక కాసనము గావించుటవలయునని మీరుగోరుచున్నారా?

సాక్షి:— అవును. అట్లుచేయుటచే శిస్తుదీసికొను నొక తరగతివారును మధ్యవర్తులను దరిగెదను. హిందూదేశమున దేశ ప్రాంతములందు రైతులు భూమిని తున్న పన్నుసాయము చేయుటకు మారుగ పొలములను కొనుపించి శిస్తుదీసికొనుచున్నారు.

అధ్యక్షుడు:— వారల్లుచేయుటకు కారణమేమి?

సాక్షి:— గొంతవరకు పన్ను విధానము యిందునకు కారణత వహించవలసియున్నది. వ్యవసాయమువలన లాభములే నప్పుడు భూమి అమ్ముటకుగాని కవులనమ్ముటకుగాని మొద

లిడుదురు. పెద్ద పెద్ద పొలములకుండి రైతులను దొలగించుట యు బలవంతముగా నమ్ముటయును నానాటికి బెరుగుచున్నవి.

వ్యవసాయమువలన లాభములేనియొక యేల ప్రతిసంవత్సరమునను భూమి క్రయము ఉత్తరహిందూస్థానముందు బెరుగుచున్నదని డాక్టరు మైదానీ గారు సాక్షిపడిరి. వ్యవసాయవారులచేతులందుండి క్రమపడకుండ లాభమును బొందువారి హస్తగతము భూమి అగుచున్నదని డాక్టరు ముఖర్జీ గారు సమాధానమిడిరి. ఆదాయ పంపకమునుబట్టి తరగతులందు సవరణ ఎల్లప్పుడును కాబడుచున్నది.

బర్దవానుమహారాజు:— వ్యవసాయము లాభకరమైనదే కాని నదియొక తరగతివారిచేతిలోబడినచో లాభకరమైనదిగా దనియు మీ అభిప్రాయమా?

సాక్షి:— అవును.

సర్ పెర్సె భాంపుసన్ గారడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు, భూస్వామికియవలసిన శిస్తు యిచ్చునమ్ముట రైతునకు లాభములేదనియు, రైతు జీవయాత్రగడుపుటకేమియు మిగులులేదనియు ముఖర్జీ గారు చెప్పిరి. కాన రైతు ఆవృలపాలగుచున్నాడు. నానాటికి తరతరములందుండి యీ అప్పు బెరుగుచున్నది. పన్ను పరిమితి స్థిరపరుచుటకు పూర్వము ఆర్థికమైన వ్యవసాయ భూమిపరిమితి నిశ్చయముగావలయును. పంట స్వభావము, శీతోష్ణ స్థితి, భూమియొక్క స్వభావము, పంటను జూచునకు అమ్ముటకు దీసికొనుపొవుటకు కావలసిన సౌకర్యములు మొదలగు అంశములు ఆర్థికమైన వ్యవసాయభూమికిని స్థిరపరుచుటకుందు ఆలోచింప వలయును. భూమి క్రయము బెరుగుచుండుటకు కారణము వేరువేరు తరగతులందు ఆర్థిక ప్రతిపత్తి మారుటయే కారణము. పన్ను భారమును వృద్ధి చేయుట న్యాయముగాదని కాశ్వత్థు సెటిలు మెంటు చెలియజేయుచున్నది.

అధ్యక్షుడు:— కాశ్వత్థులుగ సెటిలు మెంటు గావిన ప్రాంతములందును తక్కువభూమి కామందులయొక్క ప్రాంతములందును నిజమైన పెద్దభూస్వామి అధికముగ లాభము నొందుటలేదు. డాక్టరు ముఖర్జీ గారు చెప్పినట్లు రైతులకు జలగలతరే పీల్చి పిప్పిచేయువారు పట్టేదారులు.

సాక్షి:— అవును. మెమోరాండములో నేనట్లు చెప్పితిని.

ఇచ్చట బర్దవాను మహారాజుగారు యిట్లు అనిరి:— వంగదేశముందు నిజమైన పెద్దభూస్వామి అధికముగ లాభము నొందుటలేదు. డాక్టరు ముఖర్జీ గారు చెప్పినట్లు రైతులకు జలగలతరే పీల్చి పిప్పిచేయువారు పట్టేదారులు.

పన్ను పరించుటకు తగినంత పెద్దరై ఆర్థికమైన కమిత ముండవలయునని డాక్టరు పరంజిపాయి గారికిని, సర్ పెర్సె భాంపుసన్ గారికిని ముఖర్జీ గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆర్థికమైన క్రైతము తక్కువైనచో పన్నుండగూడదు. తాను చెల్లిన ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు చేసినయెడ పన్ను యొగజేయుటకు నిలరు. చేసెదరని పరంజిపాయిగారి అభిప్రాయముతో ముఖర్జీ గారు ఏకీభవించవలయు.

సర్ పెర్సె భాంపుసన్:— ఆర్థికముగ లాభములేని వ్యవసాయములను దీసికొనుటచే నట్టిరైతులకు ఆర్థికముగ లాభప్రాయము ఉన్నట్లు మనకు ప్రాత్యహించుట తలస్థించదా?

ముఖర్జీ గారు:— ప్రస్తుతము అమలులోనున్న సాంఘిక ఆచారమువలనను సాంప్రదాయకముగనున్న ప్రజలకును భూమిపై యభిమానముచేతను అట్టి ఉద్వేగవంతమైన తలస్థినిబుట్టకు వలెను.

ఈనెల 17 తేదీన కొల్హాపురము వ్యాప్త వృత్తులకు డాక్టరు బొంకర్లుగారిని విచారణము కమిటీవారు గ వించెదరు. ప్రాథమిక పక్షిలు, సర్ గంగారామ్, ప్రాథెసర్ వాడి గార్లు ముందువారములో విచారణచేయుదురు. ఏతేదీలందు వారివద్ద సాక్ష్యముతీసికొనబడునో సరిగా తెలియదు, (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత మస్లిముసమితి

నమిలినమా వేళపు తేదీలు మార్పుబడును

బొంబాయి, డిశంబరు 15:— అఖిలభారత మస్లిముసమితి తన వ్యాపసంఘకార్యదర్శియగు యం. సి. ఛాగ్లాగారు ఆసానియే పెద్దప్రసన్నుగ యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. రాజౌవు అఖిల భారతమస్లిముసమితి సమావేశమునకు తగినంతమంది కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు హాజరయ్యెద మని గోరినచో మిలిసమావేశపు దినములు వారు హాజరగుటకు వీలుకలుగునట్లు మార్పుబడును. (ఆ. ప్రె.)

సాంఘిక సమస్య

ప్రెసెస్ రాసుగారి ఉపన్యాసము

నిన్నటి సాంఘికము ఆండర్స్ థవనందు 'సాంఘిక సమస్య' ను గురించి ప్రెసెస్ రాసుగారు (అమెరికా దేశీయులు) ఉపన్యసించిరి.

సాంఘిక సమస్యయందు మూడువిధములగు సంగతులుగలవు (1) స్వభావిక ఆధారముల వశపరచుకొనుట (2) పారిశ్రామిక ప్రభుత్వము అనగ కార్మికుల ప్రాతినిధ్యము గలిగినట్టి పథలు (3) యంత్ర నిర్మిత సామగ్రి దీనివలన సాంఘిక సమస్య జనించలేదని శాస్త్రీయజ్ఞానముగల చునుజాడు గ్రహింప గలగును. మనయందలి పారిశ్రామికములచేతనే ఈ సమస్య యుద్ధ విండునది. ఈయంత్రసంబంధముగ ఫలితము 170 సం॥ క్రితము నేతనడిక్రమశాఖయందు దుద్బుధించి ఇరవీశాఖలకు వ్యాపించెను. దానినుంచి ధనస్వామ్యము (Capitalism) వృద్ధి నొందెను. తనస్వంతముని చెప్పదగిన దేమియును లేని ఒక కార్యాలయ మందు పనిచేయుచు కేవలము జీవనతైములను దీసికొను కార్మికులకును యజమానికిని భేదము బుండితిరును.

చేతిపనులను యంత్రనిర్మాణమునకు మార్పుచేత ధనస్వామ్యము వృద్ధిచుచున్నది. దీనివలన ధనస్వామ్యము యంత్రములు పనిచేయునికాలమునకంటె పదియంతలు తగ్గింపబడుచున్నది. దివమందలి పనిజేయుకాలము తగ్గింపుటయే దీనికి కారణము. కార్మిక సమ్మెను న ఉద్యోగి ఒకేతాబ్దము క్రింద నెంతవఱు గాంచెనో అంతకు పదిరెట్లు నష్టపడుచున్నాడు. కార్మికులు నిర్మాతకుముగ న్యాయవిరహితముగ సమ్మెలను వృద్ధి గావించుచున్నారు. యజమానులు అట్టి సమ్మెల నాపుటకు సక్రమపద్ధతుల నాచరించుట లేదు. కావున ఈ సమస్యయందు ప్రభుత్వము ఒకతేతాబ్దము క్రిందటి కన్నను ఎక్కువశ్రద్ధ గలిగించుకొనవలసివచ్చినది. పెట్టుబడి ధనము వృద్ధియైన ఫలములందల్ల సమ్మెలు వృద్ధిచుచున్నవి. సమ్మె చేయువారలు ఒకస్థలమునుంచి పనికై తేరొకచోటికి బోగలరు. అందుచే వారు యజమానులపై నిండు మోపుగురు. యజమాని అధికముగ ధనమును వృధజేయుచున్నాడు.

సాంఘికోద్యమవలంబులు ప్రభుత్వధనస్వామ్యమును కోరెదరు. అయ్యది రష్యాదేశమున దెట్టిపురోధవృద్ధిని గావించి యుండలేదు. పెట్టుబడి యెక్కువజేయుచుకొని యజమానులు ఫలితములో అధికభాగమును తీయుచుండును. ఇందుచే ధనస్వాములు బలవంతులై నిరంకుశముగ నుండుచుగాన అచ్చటి ప్రజాపాలన నిమ్నమోజనకర మును. ఒక మనుజునికి ఆవశ్యకముగనంతద్రవ్యము ధనస్వామికి ప్రత్యేకింపబడవలెను. అధికముగ హర్షబడిన ధనస్వామ్యముంతయు ప్రజాస్వామ్యముగ నొనర్చవలెను. దీనివలన ప్రజాపాలనము ధనస్వామ్య బలాత్కారమునుంచి రక్షించబడును.

తొలూకొలమార్పులు

నెల్లూరుజిల్లానుండి గుంటూరుజిల్లాకు

1 ఫిబ్రవరిలోగా ఆటంకములు తెలుపవలెను
ఆర్థిక సౌకర్యము అకరకు ప్రభుత్వమువారు (1) నెల్లూరుజిల్లాలోని పొదిలె, దర్శి డివిజన్లు గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలు రివిన్యూ డివిజనులో కలుపుటకును,

(2) నెల్లూరుజిల్లాలోని, కాన్డెతొలూకాను కందుకూరు రివిన్యూ డివిజన్కు కలపి కాన్డెతొలూకా తీసివేసి కొంకూరు తొలూకాను నెల్లూరు రివిన్యూ డివిజన్కు కలుపుటకును,

అలోచించుచున్నారు. ఇందులకాటంకముల నేమేని తెలుపవలెనచో 1 ఫిబ్రవరి తేదీలోగా గవర్న మెంటు కార్యదర్శి రివిన్యూశాఖ ఫోర్టు నెంటుబార్ని మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

(నెల్లూరుగ జిల్లు సస్టి మెంటు)

మదన కామేశ్వర లేవ్యము.

దుర్బలుల పాలిటి సంతటి మేమము, నిక్కాక తుక్ల నష్టము, నిస్సత్తువ, అతిమాత్రము, పీడిని నాతించి మంచి బలమును, యావ్యసమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతృప్తప్రాప్తిని కలిగించు సరప్రపాదము. 2 దర్శిలను వాడుడు.

20 తులముల డబ్బి రు॥ 1-4-0. వి.సి. చార్జి 0-8-0
3351 పి. శి. వ. అందు కంపెని,
అయ్యారేవర సమాజం పెరిదేసి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924-వ సం దినంబరునెల 16-వ తేది

మంగళవారము

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

కలకత్తాలో రీడింగు ప్రభువుగారు మరియు కలకత్తాలో గావించిరి. అసోసియేటులు వర్తక సంఘ విజ్ఞానకు బదులుజెప్పుచు, రాజప్రతినిధి గారు పెక్కు విషయములగుర్చి తమ యభిప్రాయమును తెలిపిరి. ఉక్కురక్షణచట్టము విషయమై ముచ్చటించుచు, హెచ్చు సుంకములను విధించుటకు విలు గలుగలేదనియు, పాంటీ లిచ్చుటకు తా మంగీకరించితమనియు తెలిపిరి. ఇందుకు తగిన కారణము గనుపించదు. హెచ్చు సుంకములవలన, స్వదేశపు ఉక్కు సామగ్రిని తయారుజేయుటకు ప్రోత్సాహము గలుగును. హిందూదేశమునకు ధననష్టము గలుగుదు. పాంటీల నిచ్చుటవలన, విదేశపునరకులు స్వేచ్ఛగ బ్రవేశించుటయగాక, హిందూదేశమునకు ధననష్టము గలుగును. ప్రభుత్వమువారి దయకు పాత్రులయిన వారికిగాని పాంటీలు లభింపవు. హిందూదేశపు సరకులకు ప్రస్తుతిస్థితిలో సంపూర్ణ రక్షణ మవసరము. స్వరాజ్యము చేకూరుచో, మున్ముందుగ రక్షణపద్ధతి నవలంబించకమానదు. ప్రజాభిప్రాయము మొదటినుండియు వాణిజ్యరక్షణ కనుగుణ్యముగనున్నది. స్వేచ్ఛావాణిజ్యము బీద దేశములకు బనికీరాదని, ఆర్థికతత్వ వేత్త లంగీకరించెడి విషయమేగాని వేరుగాదు. రక్షణ పద్ధతి విషయమై రాజప్రతినిధిగారు తగిన యభిమానమునుగాని ప్రోత్సాహమునుగాని గనుపరచ జాలక బోయిరి. రక్షణపద్ధతిని వివక్షణలేకుండ అవలంబింప గూడదనియు, అన్ని సందర్భములలోను యాసిద్ధాంతము బనికీరాదనియు, ముఖ్యవసరమయినపుడు మాత్రమే దీని నుపయోగింపవలయుననియు, రీడింగు ప్రభువుగారు సలహానిచ్చిరి.

ఇట్టి సంగతులభావము వెలువడుచున్నపుడు, రక్షణపద్ధతి విరివిగ కొనసాగునని తలంపజాలము. విశాఖపట్టణపు హార్బరు నిర్మాణ మెప్పుడు కొనసాగునో, రాజప్రతినిధిగారి యపన్యాసముబట్టి గ్రహింప వీలులేదు. హార్బరునిర్మాణవశ్యకతను రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించిరి. కలకత్తామొదలు మద్రాసుకుమధ్య పెద్దపీఠములు నిలుచుటకు వీలగు హార్బరు లేకున్నది విశాఖపట్టణపు హార్బరు, వాణిజ్యభివృద్ధికి తోడ్పడుననుటకు సందియము లేదు. కాని, జయపురమునుండి విజయనగరము వరకు క్రొత్తరైలును నిర్మించినగాని, విశాఖపట్టణపురేపు లాభకారిగ నుండుననియు, హార్బరును నిర్మించినగాని రైలు ప్రయోజనకారి గాదనియు, రాజప్రతినిధిగారు తెలుపుచున్నారు. ఒక విషయముతోవేరొకటి వెళ్లవైచికొనియున్నది. ఇంతవరకేదియు జరుగకున్నదనియు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఇందుకు సంబంధించిన సూచనలను తయారుజేసి ఇండియామంత్రికి పంపెదరనియు, తెలియచున్నది. హార్బరునిర్మాణ మెప్పటికి కొనసాగునో

దెలియదు. ఇంతవరకును ఆలోచనలతోనే కాలము గడచిపోవుచున్నది. ప్రస్తుత రాజీయస్థితినిగుర్చి రీడింగుప్రభువుగారు మామూలుసంగతులనే ఏకర్షువుజెట్టిరి.

శాంతివ్యాపించిన చోటులను, లా ఆర్డరుల పట్ల గౌరవము ప్రబలు చోటులను, ప్రభుత్వమునకు ప్రజలు తోడ్పడుచోటులను, నైతిక ఆర్థికాభివృద్ధి జరుగుచోటులను, జాత్యైక్యమును ఆత్మగౌరవమును బలపడుచోటులను, దేశక్షేమ విస్తరించుచోటులను, వాణిజ్య మభివృద్ధిజెందునని రాజప్రతినిధిగారు చాటిరి. వీరి సూచించినవరతులకు మరి రెంటిని జేర్చవచ్చును. ప్రజాభిలాషలను ప్రభుత్వము గౌరవించుచోటులను, ప్రజా స్వాతంత్ర్యము ప్రవర్ధిల్లుచోటులను వాణిజ్య మత్యంతాభివృద్ధి జెందును. ఇందుకు ఇంగ్లండ్ తార్కాణము. రీడింగు ప్రభువుగారు ముఖ్యమగువరతులను విడిచిపెట్టిరి. మేము సూచించిన వరతులను చెల్లించని యెడల, శాంతి వ్యాపించజాలదు. నిర్బంధ ప్రయోగమువలన అశాంతిని పారద్రోలి శాంతిని సుప్రతిష్ఠించుటకు సాధ్యపడదు. ఇటులే ప్రజాభిలాషలను నిరసించుచోటుల, లా ఆర్డరు రక్షణము కొనసాగ నేరదు. ప్రభుత్వమునకు ప్రజలు తోడ్పడవలయు ననిన, వారిని నిర్బంధించుట మార్గముగానేరదు. వారి యభీష్టమును నెఱవేర్చుటయే మార్గము. ఆర్థిక నైతికాభివృద్ధి గలుగవలయుననిన ప్రజలకు స్వేచ్ఛయుండవలయును. నిరోధములమధ్య యిక్కార్థము జరుగనేరదు. జాత్యైక్యమును ఆత్మగౌరవమును ప్రవర్ధిల్లుటకు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధియే మార్గము. రాజప్రతినిధిగారు గుఱుమునకుమందు బండిని గట్టిరి. అందుచే వీరికి నిజము గోచరింపకున్నది. దేశమంతయు గలిసి, తగిన సలహానిచ్చినను, వీరు పెడచెవిని జెట్టుట శోచనీయము.

విద్య - దేశభాష

దేశభాషలందు విద్యను నేర్పనిది, ప్రజాసామాన్యమునకు విద్యయలవడనేరదు. ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాలయములక్రింద ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టినను, విశేష లాభముండదు. దేశభాషలకు పూర్వమున్న గౌరవమును గూడ విశ్వవిద్యాలయము వారు దొలగించిరి. ఇటీవల జరిగిన ఎ కె డి మి కు కౌన్సిలుసభలో ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. పరీక్షలకు మరల దేశభాష నొక ప్రత్యేకవిషయముగ బోధింపవలయునను తీర్మాన ముమోదింపబడెనని దెలియచున్నది. దీనిని మరల ప్రవేశపెట్టుటకు విశేషప్రయత్నము జేయవలసివచ్చెను. ఎంతవరకీ ఆచరణలోనికివచ్చునో జూడవలయును. దేశభాష నొక ప్రత్యేక శాఖగ నేర్పరచిన మాత్రాన ఆదర్శవిధి గలుగదు. ఉన్నతవిద్యను దేశభాషలలో నేర్పినగాని, ప్రజలకు విద్యపై యభిరుచిగలుగదు. ప్రస్తుత సమయమున జ్ఞానము నాజ్ఞించుటకుగాక, విద్యార్థి జీవితములో విశేష భాగము ఆంగ్ల భాషనునేర్చుకొనుటతో సరిపావుచున్నది. ఆంగ్ల భాషలోని ఉన్నత గ్రంథములను పఠించుట క వ కా శ మే గలుగుటలేదు. ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ మేర్పడినను, దేశభాషలలో విద్యను గలపుటకు చాలకాలము బట్టుట యాశ్చర్యముగాదు. ఇట్టి కార్యమును స్వతంత్ర సంఘములే బూనుకొని. స్వప్రయత్నములవలన

సాధింపవలయును. ప్రజలు క్రొత్తదాోక్రికొంత యభివృద్ధి గనుపరచినగాని, అధికారసంఘములు తమదృష్టిపథమును మార్చుకొనజాలవు. అందుచే విజయనగరమునందు స్థాపించబడిన ఆంధ్ర పరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రోద్యమాశయములను పెంపొందింపగలదని న మ్మె డ ము. ఈ విశ్వవిద్యాలయ మింకను ప్రారంభదశయందున్నను, ప్రజల ప్రోత్సాహమున్నచో, త్వరలో నభివృద్ధిగాంచగలదు. తెలుగుభాషలో వివిధవిషయములను బోధించి, ఆ భాషయందే పరీక్షలను జరుపవలయుననియు, పరిశోధనమును కొనసాగింపవలయుననియు, జ్ఞానబోధను ఉపన్యాసములమూలమున సాధింపవలయుననియు, విశ్వవిద్యాలయము వారు సంకల్పించుటయగాక, ఇందుకువలయు గ్రంథములను దేశభాషలలో వ్రాయింపవలయుననిగూడ, సంకల్పించిరి. దృఢనిశ్చయమున్నచో ఇక్కార్థము సఫలము గాకబోదు. స్వతంత్రగ్రంథముల నేమి, భాషాంతరీకరణముల నేమి రచింపగలవారు పెక్కురుగలరు. వారికి వేతనభృతి నెనగుచో, ఇక్కార్థమును సాధింపగలరు. మాతృభాషాభిమాను లందరును యిందుకు తోడ్పడినగాని, అనుకూలఫలితము గలుగదు. స్వతంత్ర విశ్వ విద్యాలయములను స్థాపించుటయు, పరీక్షల గా విం చి యోగ్యతాపత్రముల నొసగుటయు, ఆమెరికాలో పరిపాటియైనది. అధికార విశ్వవిద్యాలయపు డిగ్రీలకుగూడ ఆర్థికవిలువదగినయీకాలములో స్వతంత్ర విద్యాలయముల యుపయోగము తప్పక విస్తరించును. ఆంధ్రదేశము ముందుకుబోవుటకు స్వతంత్ర నిర్మాణశక్తిని జూపుటయే మూలసాధనము. ప్రభుత్వమువారిపై నాధారపడుటవలన లాభములేదని నానాటికి దెలిసి వచ్చుచున్నది. మాతృభాషయందన్ని శాస్త్రములకును, అన్నికళలకును సంబంధించిన గ్రంథములను తయారుజేయవచ్చును. దేశభాషలలో శాస్త్రగ్రంథములను వ్రాయుటకు వీలు లేదనుసిద్ధాంత మిదివరకే త్రోసివేయబడినది ఉస్మాన్ విశ్వవిద్యాలయమునందు జరిగెడిప్రయత్నములే ఇందుకుసదర్శనములు. దేశభాషలలో ఉన్నతవిద్య గలపుటకు పాలకులు ప్రోత్సాహము గలిగింపకున్నను, ప్రజ లీవిషయమై స్వతంత్రమార్గముల ద్రొక్కగలరు. విజయనగరం మహారాజుగా రీవిశ్వవిద్యాలయమునకు పోషకులుగ నేర్పడి, మాతృభాషపట్ల తమ యభిమానమును జూపియుండుట ప్రశంసార్హము. మిగిలిన జమిందారులును ధనవంతులును తగిన యభిమానాదరముల జూపుచో, ఆంధ్రాశయములు త్వరలో నెఱవేరక మానవు.

సినేటుసభ్యులు : ప్రయోగభ త్యములు

నూతన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము విద్యాభివృద్ధి కెంతవరకు దోడ్పడునో తెలియదు గాని, ఖర్చుమాత్రము విస్తారమగు ననుటకు సందియము లేదు. సిండ్ కేటులో నిదివర కంగీకరింపబడిన తీర్మానముప్రకారము, ప్రయోగభత్యములను సినేటుసభ కొకదానికిపూత్ర మీయవలయుననియు, అదియైనను యొక్కరోజుకుమాత్రమే వీలగుననియు సూచించబడెను. సంవత్సరమునందు మూడుసభల కెక్కునగాకుండ, తడవ కొక్కరోజుకు మాత్రము అల్ల నెన్నుల నీయవలయుననియు, అట్టియేటెడు

కళాశాలల సంఘమువారికి రెండు సభల కేక్కువ గాకుండ ఒక్కరోజుకు సరిపోవు భత్యము నీయవలయుననియు, తీర్మానింపబడెను. కాని డబ్బు లేనిది, తీర్మానము కొనసాగు తెలులు? నిన్నటి దినము ప్రారంభమయిన సి నేటు సభ ప్రత్యేక సభయై యుండెను. పాపము దూరప్రాంతముల నుండి సభ్యులు చాలమంది విచ్చేసిరి. వీరిలో చాలమంది ధనికులుగారని యూహింపవచ్చును. సిండికేటు తీర్మానము ప్రకారము, ప్రత్యేక సమావేశమునకు విచ్చేయువారికి భత్యము లిచ్చుటకు ఏలులేదు. మామూలుగ్రాంటు ఇరుపదివేల రూపాయలు సరిపోవనియు, ప్రయాణ భత్యములకుగాను డబ్బుదివేలరూపాయల నీయవలయుననియు, వైసు ఛాన్సలరుగారు ప్రభుత్వమువారికి దెలిపిరిగాని, ప్రభుత్వమువారి రిండుకు ఏనులేదని జవాబిచ్చిరి. కడిచిన సి నేటుసమావేశమునకు సంప్రదించుటకు యెవ్వరు. ప్రభుత్వమువారి సహాయములేనిది సి నేటు సభ జరుగుట దుర్లభమగును. అట్టిసరి, సభలను తగ్గింపవలసివచ్చును. ముందుకు జోయిననుయ్యి, వెనుకకుజోయిన గొయ్యివలె నున్నది, విశ్వవిద్యాలయస్థితి. విశ్వవిద్యాలయ సంఘము తరుచుగ గూడుచున్నగాని, విద్యాసమన్యలు పరిష్కారముగానేరవు. అటుల గూడుటకు డబ్బుచాలదు. కొనసభలకు, హాజరగుటకు, సభ్యులుత్సాహముతోనుండురు. స్వంతద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టవలసివచ్చుచున్నపుడు, సి నేటుసభ్యులుమాత్రము అట్టియత్సాహముజూపజాలరు. అందుచే తమకు సంబంధించిన యీముఖ్యవిషయమును, సి నేటుసభవారు ముందుగ విచారించిరి. సభ్యుల ప్రయాణభత్యములకు వలయుధనము నొనగవలయునని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు ప్రతిపాదించిన తీర్మానమును సభ్యులేకగ్రీవముగ సంగీకరించిరి. ప్రయాణభత్యముల నీయనిచో, విశ్వవిద్యాలయవ్యవహారములు స్తంభించు ననియు, ప్రభుత్వమువారి విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించి యుండుటచే దానిని నిర్వహించుటకు వలయు ధనమును వారు సమకూర్చవలయుననియు, రెండు లక్ష లిండుకొండ ఖర్చయినను వెనుదీయగూడదనియు, సభ్యులొకరు అత్యుత్సాహముతో బలికిరి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారిపట్లగూడ సానుభూతి గలుగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుల భత్యముక్రిందనే లక్షలకొలది ద్రవ్యమును వెచ్చింపవలసివచ్చుచో, అసలు విద్యాభివృద్ధి కేమాత్రము వెచ్చింపగలుగుదురు? మొత్తముమీద వ్యయమధికము ఫల మల్పమునుకాక ప్రస్తుతవిద్యావిధానము పట్ల సార్థకమగుచున్నది. మరియొక ఖర్చుగూడ నిన్నటిదినము సూచింపబడెను. అఖిలభారత విశ్వవిద్యాలయ సంఘమునందు, మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రాతినిధ్యముండవలయుననియు, ఇందుకు గాను సంవత్సరమునకు 1600 రూపాయలను చెల్లింపవలయు ననియు, లిటిల్ హేల్సుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానవిచారణ మార్చి వరకు నిలిపివేయబడెను. ఇట్టి ఖర్చు లెన్నియోగలవు. వీనిని భరించుట కెటుల సాధ్యమగునాయను ప్రశ్న చాల చిక్కులతో గూడుకొనియున్నది. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయస్థితియే యిటులుండ, తంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్థాపనకు ఎట్టి యవకాశము యుండునో యూహింపవచ్చును.

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి
 లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

చంబాలు ఇదివరకు 50398-6-8	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు ఇదివరకు 24653-9-8 ఇదివరకు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము 24878-9-8
------------------------------------	---	--

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నం. 7, తంబు కెట్టిపేడి, మద్రాసు.

సల్లమందుసభ : ప్రతిష్ఠంభనము

జీవితంలో జరుగుచున్న సల్లమందుసభలో తడవతడవకును ప్రతిష్ఠంభన గలిగించుటలో, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధియు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధియు పేరెన్నిక గాంచుచున్నారు. చీనా, అమెరికా మున్నగు దేశముల ప్రతినిధులు సల్లమందు పంటను నిషేధించుట ముఖ్యమని దెలుపుచున్నారు. హైందవ ప్రజాభిప్రాయముగూడ యిందు కనుగుణ్యముగ నున్నదనుటకు, గాంధీ మహాత్ముడు బంపిన సందేశమే ప్రజల నిదర్శనము. మత్తుపదార్థముల వాడుకను నిషేధించువిషయమై అమెరికాతో బాటు హిందూదేశ ప్రజలును ఉత్సాహము గనబడుచున్నారు. భారతీయుల నేకులు సంతకములు చేసి పంపిన విజ్ఞాపన, జనీవాసభయెదుట నుంచబడెను. కాని హైందవ ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించువారు జనీవాసభయందు లేకపోయిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి కేవలము అధికారుల యభిప్రాయమును వ్యక్తపరచెను గాని ప్రజాభిప్రాయమును దెలుపజాలడయ్యెను. ఇందువలన హిందూదేశముగూర్చి ప్రపంచమునం దపోహగలుగుటకుగూడ కారణమేర్పడును. స్వకలిపాలనము లేనిది, హిందూదేశమునకు అంతర్జాతీయ సభలలో ప్రాతినిధ్యమొనగుటవలన ఎట్టి సప్తములు వాటిల్లునో, దెలుపనక్కరలేదు. నేడు మరల సేనభగూడును. తుద కిది ఎటులపరిణమించునో జెప్పజాలము. ఇండియా, బ్రిటీషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు జనీవాసభలో జూపుచున్న వైఖరిగాంచి, ఇంగ్లండులోగూడ ఆసంతృప్తి గలుగుచున్నది. ఇట్టివైఖరివలన, బ్రిటీషువారి పట్ల ప్రపంచాభిప్రాయము వ్యతిరేకముగ నుండునని, అబద్ధరుచిత్రక భీతిజూపుచున్నది. ప్రస్తుత దృక్పథమును విడనాడి, సద్భావముజూపునటుల ప్రోత్సాహము గలుగవలెనని యీ పత్రికగోరుచున్నది. విల్సనుహానిను అను ప్రముఖుడు “డెయిలీ న్యూసు” పత్రికలో వ్రాయుచు, బ్రిటీషు దృక్పథమును తీవ్రముగ నిరసించును. భారతభూమికి స్వపరిపాలనము లభించుట, భారతీయుల లాభమునకే గాక ప్రపంచశ్రేయస్సునకుగూడ ముఖ్యమని, అన్ని దేశములవారును ఇప్పుడయినను గ్రహించెదరు గాక!

పదునాల్గవ అకాలీజత

సర్ మాల్ఖాం హెయిలీగారు సిక్కుసభార సంఘమును బైకిడియటకు ఎంత ప్రయత్నించినను, అకాలీయద్యమ మంతరించలేదని స్పష్టమగుచున్నది. అయిదువందలమంది అకాలీలు మరల జయి

లోకు బయల్పెట్టెవరిని, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇప్పుడు బయలుదేరినది, పదునాల్గవ అకాలీజత. ఇంతవరకు 12 జతలు నిర్బంధింపబడెను. పదమూడవజత, మార్గమధ్యమున గ్రామప్రజాధము గావించుచున్నది. పదునాల్గవజత బయలుదేరినది. సర్దారు మంగళసింగుగారు, యీజతవారి నాశీర్వదించుచు, అహింసను విడనాడవలదనియు, అఖండపాఠము నొనర్చుకుండ మరల తిరిగి రావలదనియు, హెచ్చరించిరి. పదునాల్గవజత కాలినడకనే జయితోకు వెడలును. త్రోవలో గ్రామాదులందు ప్రచారమునలుపును. జయితోకు కేరునప్పటికి రెండు మాసములయినను బట్టునని, యూహించుచున్నారు. అకాలీయత్సాహమును, భయపెట్టియు, బెదిరించియు, దండించియు అణగద్రొక్కుటకు సాధ్యపడదని హెయిలీగా రింకను గ్రహింపకున్నారు. వీరు తమ ప్రాతపద్ధతులను విడువకున్నారు. కొంతమందిని చీలదీసినను, మిగిలినవారు తమయుద్దేశ్యమును కొనసాగింతు రనుటకు సందియము లేదు. గాంధీ మహాత్ము డిటీవల దెలిపినటుల, అహింసా సిద్ధాంతమును అకాలీలు అద్భుతరీతిని ఆచరణలో బెట్టిరి. అహింసయం దెట్టికీ గలదో, అకాలీలు తమ జీవితములందు గనుబొదిరి. నేడు సయితము, వారికి అహింసపట్ల విశ్వాస మేమాత్రము దొలగలేదు. ఇట్టివారు ధర్మమార్గమును విడువనిచో, స్వమతమును రక్షించుకొనగలుగుటయగాక, హిందూదేశమున కంతకును మార్గము జూపగల రనుటకు సందియము లేదు.

భారతసామ్రాజ్యశాసనసభ

కె. జి. లోహకరుగారి కరంసీబిల్లు

బొంబాయి, డిశంబరు 15:— హిందూదేశమందు వాతెయలను గురించిన శాసనములను ఒకటిగా చేర్చుటకును సవరణ గావించుటకును రాజోవు ఢిల్లీ శాసనసభయందు కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు కె. జి. లోహకరుగారు ముందుగ తెలియజేసి యున్నారు. హిందూదేశమందు వాతెయలు బంగారపుప్రమాణమునై నాధారపడి యుండవలయుననియు, బంగారువాతెయలు మాత్రమే వట్టముప్రకారముగ చలామణియం దుంచవలయుననియు, వెండివాతెయలు పరిమితిగల చెలామణిగా చేయవలయుననియు, లోహకారు గారి బిల్లు కోరుచున్నది. బంగారపు ప్రమాణము ప్రకారముగ వాంకినోట్లహారముయొక్క విలువను మార్గ్యవలయుననియు వాంకినోట్లహారకు తిజస్వసామ్యు యిండియాగవర్న మెంటు పెక్కురీతిలో సుండవలయుననియు, నాణ్యసంబంధమగు సంచితధనము భారతదేశమనందే సుండవలయుననియు శాసనమునందు మార్పుచేయుటకు లోహకరుగారి బిల్లు చలపెట్టుచున్నది.

(ఆ. ప్రె.)

విదేశ వార్తలు

ఇంగ్లండు - మిత్ర మండలి

చాంబర్లెనుగారి ప్రచారము

యూరపియను శాంతిసావనము

లండన్, డిశంబరు 13 — రోమునుండి లండనుకు చాంబర్లెనుగారు తిరిగివచ్చిరి. చాలాభయముగ నుండెనుకొనుచున్నార. ఇకముందు అన్ని జాతీయమితిసభలకు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ బోయెదరటంబు జాతీయమితి చాల ముఖ్యమైనదని గ్రహించిరి. హెరియట్టు, ముస్సోలినీ గార్లను గణింపకొనుట తటస్థమైనది. మరియు ప్రముఖులగు యూరపియను రాజకీయవేత్తలను గణింపకొనిరి. ప్రస్తుత శాంతిసావనముపరిస్థితులను గూర్చి చర్చింపగలిగిరి.

జనీవా ఒడంబడికలో ప్రాంసుకు అభయమునిచ్చు విషయమును నూచించిరి. డొమినియనులతో ఆలోచించినను సరే నుకేమిచేసినను సరే ప్రాంసుకు మరియు ప్రపంచమునందలి అభయమియవలెనని యేర్పడినది. ఈ ఒడంబడికవిషయమై డొమినియనులతో ఆలోచించినగాని యేమి జెప్పజాల ననుచున్నాడట చాంబర్లెనుగారు.

వచ్చేవారము కామన్సుస్థలలో విదేశాంగ రాజకీయములను చర్చించునపుడు చాంబర్లెనుగారు రోము వ్యవహారములను గూర్చి కొంచెము ముచ్చటించవచ్చును.

నకడే టైముస్ ప్రతివాద్యము

చాంబర్లెనుగారి రోముపయనము చాల ముఖ్యమైనది. ఆయన రాజకీయవిజ్ఞానమును బహిర్గతము జేయుటయే గాక ప్రాంసు, గ్రేటుబ్రిటను, ఇటలీలో యూరపురాజకీయపు నర్తకినిర్వాహమునందు శాంతి స్థాయిగ నేర్పడుటకు గట్టిమూలాధారమేర్పడును. వీరందఱు గ్రేటుబ్రిటనుతో స్నేహముగ ప్రవర్తించెదరనుచున్నది.

అబర్దరు సత్రిక

చాంబర్లెనుగారు హెరియట్టు ముస్సోలినీగార్లతో చాంబర్లెనుగారు ప్రస్తావించిరి. ఆంకెర్లాజీయ రాపకీయవేత్తలతో మాట్లాడిరి. యూరపులో ముందు గ్రేటుబ్రిటను రాజకీయసంబంధములు నెమ్మదిగ సాగును. ఒండొరులు నిష్కాపట్యముగ పరిశీలనలను పరిష్కరించుకొనటకు వీలగు ననుచున్నది.

అమెరికా ప్రేంచీయుము

జనీవా ఒడంబడికనుగూర్చి డొమినియనులతో ఆలోచించుకొండ నేమి జెప్పటకు వీలులేదని చాంబర్లెనుగారు ప్రేంచీ అధికమంత్రితో తెలియజేసిరి. గ్రేటుబ్రిటనుతో ఆలోచించుకొండ అమెరికనులకు తామియవలసిన అప్పులను తీర్చుటయొనలేదని ప్రేంచీ అధికమంత్రి చాంబర్లెనుగారితో తెలియజేసిరి.

జర్మన్ నష్టపరిహారములు

అమెరికనులకు గావలసిన మొత్తము

స్ట్రాస్ చర్చలు

లండన్, డిశంబరు 14:—వచ్చేవారము స్ట్రాస్ నగరమున మిత్రమండలి అధికమంత్రిలు ఆక్రమణ ప్రయత్నమునకు అమెరికనులకు జర్మను పరిహారములనుండి ఇయ్యవలసిన మొత్తమునుగూర్చి ఆలోచించెద రనుకొనుచున్నారు.

అమెరికనులు స్నేహభావముతో ప్రవర్తించుచున్నారనియు ఇయ్యుడి ప్యాకెటనుచర్చలకు లాభించు ననియు అనుచున్నారు. శాసనసభ్యులను విషయము తెలియ జెప్పి యున్నది. త్వలోనే పరిశీలనలన్నిటిని స్పష్టపరచుచు ప్రకటించెదరు.

డాన్ విధానము ననుసరించి జర్మనీనుండి రాబట్టు యుద్ధ పరిహారములను పరిష్కరించుటకు ప్రాపంచిక న్యాయస్థానమునకుగాని మరితర న్యాయస్థానమునకుగాని బంపుట కిష్టములేదని హాల్డింగ్ గారు తెలియజేసిరి.

ప్రేంచీ రాయబారి

ప్రాంసుకు మరలుట

కాంతిడి నెయింటు ఆలేరుగారు లండనులో 1920 నుండి కాంతిడి నెయింటు ఆలేరుగారు. నేటి యుద్ధమున ప్రాంసుకు బయలుదేరిరి. చాలమంది వెంటజని వీడ్కొల్పిరి.

చిత్రపటము

1854 లో చిత్రపటమైన ఒకపటమును 6615 పౌనులకు గొని నేమనలు గ్యాలరీలో బెట్టిరి. దీనిని ప్యుబ్లిషనుగారు చిత్రించి రనుకొనుచున్నారు. పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి.

జర్మను మంత్రివర్గము

రాయబారులతో ఆలోచించుట

బెర్లిన్, డిశంబరు 14:—లండను స్ట్రాస్ రోములలో నున్న జర్మన్ రాయబారులను తెలియకు రప్పించిరి. క్రొత్త జర్మను మంత్రివర్గపు తేర్పాటులను గూర్చి బ్రిటను, ప్రాంసు, ఇటలీవారి యభిప్రాయములను తెలియగోరిరి.

మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు

నర్ ఎం. బట్లగుగారు

సార్వభౌముని పదస్థించిరి. ప్లాగు ఆఫ్ ఇండియా బిరుదుము నిచ్చిరి.

ఈజిప్టు విద్యార్థుల ఆక్షేపణ

తాము అరాచకమును గలగజేయు దలచలేదనియు తమ దేశభాగ్యదయును నిమిత్తము దేశభక్తులుగ బోక్యము గలగజేసికొనకుండ నుండజాలమనియు విద్యార్థులు ప్రకటించిరి.

కింగ్సు బెంచీ న్యాయమూర్తులు

గ సర్ హ్యూక్లెజరు, సర్ విలియం పిక్-లేగారు నియమించబడిరి.

ఇంగ్లండు యుద్ధముము

అమెరికనుల కీమవలసిన మొత్తము

పెద్ద మొత్తమువడ్డీ తేలుట

లండన్, డిశంబరు 14:—రేపటికినను యునైటెడ్ స్టేట్సుకు వడ్డీనిమిత్తము గ్రేటుబ్రిటను 91655000 డోలరులను ఇచ్చును. అమెరికా కీమవలసిన ఆపలు గూడ కొంచె మియబడును. ఇందులో 68655000 డోలరులు వడ్డీకిందను, 2800000 అనుక్రిందను ఇచ్చెదరు.

ఇంతపెద్ద మొత్తము నిచ్చుటకు గ్రేటుబ్రిటను డోలరులను కొనవలసినవచ్చెను. ఇందులో మారకమువిషయము ముఖ్యమైనది. మారకముఖరీదు 19574000 పౌను లగును. పాండు ధర హెచ్చునిచో 21052000 పౌనుల అయియుండెడిది. పాండుధర హెచ్చుటచే గ్రేటుబ్రిటనుకు 1478000 పౌనులు లాభము గల్గెను.

మిగ్లండుబ్యాంకు తదనంతరము

హాబ్బుపై నేరము

లండన్, డిశంబరు 12:—ప్రాసిక్యూషనును బలపరుచుటకు న్యాయమును విలిపించెదరటంబు కప్ట ఆర్డరును బహిష్కరించి అప్పగించుట ఆనుమానమే అనుచున్నారు. కే వీవిషయములను విచారించెదరు.

భయపెట్టి సామ్యుకు గ్రహించుటకు హాబ్బుకుట్రబున్న నను ఇంకొక నేరమునకు ప్రాసిక్యూటు—(శిక్షించవలె నని) జేయవలెనని ఫిర్యాదీన్యాయవాది గోరెను. అసలు చెక్కుకోర్టులో నున్నదనియు తగులబెట్టిన చెక్కు బంగారము అనియు తెలియజేసిరి.

హాబ్బుకు జామియానీయలేదు. 19 వరకు చెజనాలయంబుంచిరి.

ప్రేంచీ ప్రధానామాత్యుడు

హెరియట్టుగారి ఆరోగ్యము

స్ట్రాస్ డిశంబరు 13:—హెరియట్టుగారి ఆరోగ్యము తృప్తికరముగ నున్నది.

రాజీనామా నీయవచ్చును

ప్రభుత్వపక్ష పరికలుగూడ హెరియట్టుగారి ఆరోగ్యము బాగులేకపోవుటచే రాజీనామా నీయవచ్చు ననుచున్నది. 10 రోజులలో ప్రక్కనుండి దిగి మసలుటకు వీలగునని జైడ్సులు జెబుచున్నారు. కాని అతడే కష్టపడుస్వలన్నిటిని పరిష్కారముచేయగలరా యని సంశయించుచున్నారు. ఆర్థిక పత్రము మిత్రమండలి అధికసభ, ఫ్ర్యాంకో-జర్మన్ వర్తక రాయబారులు మున్నగు కష్టపడుస్వలను పరిష్కరించగల్గుదురాయని సంశయించుచున్నారు. హెరియట్టుగారి వ్యక్తి స్వరూప సోమల్లిప్టులూ, ర్యాడికల్స్ గలనీ పనిచేయుటకు వీలైనది. ఇతడు నిష్క్రమించినచో కష్ట మేర్పడవచ్చును.

స్పెయిను-మరాకో పరిస్థితులు

దక్షిణమున, ట్యూటనులో స్పెయిను-రంగమును మరల ఏర్పాటు జేయుట పూర్తియైనది. లారాచీప్రదేశములో గూడ పూర్తియగుచున్నది.

విప్లవనాయకుని జువుట

కెయిదు ఆరాచీ బోనీసిమా అను విప్లవనాయకుడు, 12: గురు ఇతరసభ్యులు స్పెయినునేనలు బాంబును వేయుటచే చనిపోయిరి.

స్పెయినునేనలు భారీజేయుచున్న స్పెయిను మరాకో భాగములకుగూర్చి ఏమి చేయదలచినని స్పెయిను ఉద్దేశ్యములను ప్రాంసు అడుగుచున్నది.

జాతి సమితి సభ

పరిసమాపము

రోము, డిశంబరు 13:—నేటితో జాతీయమితిసభముగిసెను. అధ్యక్షుడు సభవారిప్రయత్నిములు ఫలించుగాక యనియు ఇటలీప్రభుత్వమువారు చూపినఆవరణ ఎంతయు సంతృప్తికరముగ నున్నదనియు నుడివిరి.

మాట్లాడె న్యములు

అల్బరుసాటునుండి రెండవ బోర్డరు రిజిమెంటు సర్ హెడ్డుపటాలము పూర్వముకంటె తక్కువగ వచ్చినది. కాని ఇండియానుండి వచ్చేవేసవికాలమున మరింతపటాలము వచ్చును.

అంతరాతీయశాసనములు

సవరణవిషయమై జాతీయమితి సభవారు ఒకసంఘము నియమించిరి. దీనికి స్వీడనుదేశీయు డను హమ్మర్స్ట్రోమ్ జోల్డు అనునాతని అధ్యక్షునిగ నియమించిరి. ఇటలీవ్యక్తి ప్రాఫసరు డియన్నాగారిని ఉపాధ్యక్షునిగ నియమించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సుకుగూడ ప్రాతినిధ్యముగలదు.

కార్చికులకు జీవనోపాధి

నిమిత్తము గొప్ప ఇనుపదామును వేయుచున్నారు. 14000000 పౌనులగును. దీనివలన అన్నికర్యాగారములకు కంట్లాటు లభించును.

అమెరికా నాకాదళ

ప్రయత్నములు

జపానుభయము

లండన్, డిశంబరు 13:—అమెరికనులు చేయునన్న నాకాదళ ప్రయత్నములను జూచి జపాను భయపడుచున్నది. సింగపూరు నాకాదళమును మరల తలబెట్టుట అమెరికను ప్రయత్నములు చేయుట ఒకేసమయమున ఏర్పడుటచే జపానుకు భయమగుచున్నది. ఇవంతయు జపాను విజృంభించుటకు వీలులేకుండ నాలుగు మూలలను చుట్టివేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని టోకియోనుండి ప్రెస్ పత్రాకా విలేఖరి జపాను పత్రికలు తలంచుచున్నవని జెప్పుచున్నారు.

ప్రభుత్వము

క్యాంబెలుఅభియోగము

లండన్, డిశంబరు 11:—క్యాంబెలు అభియోగమును గూర్చి విచారణచేయదలచితిరా యని కామన్సుస్థలోయడుగ, లేదని బాల్డ్వినుగారు ప్రత్యుత్తరమునీయ ప్రతిపక్షులు ఆక్షేపణ నవ్వరి.

ఆట్రార్ని జనరలు మంత్రివర్గము సమ్మతిలేనిదే రాచ డియములందు ప్రిక్తులను ప్రాసిక్యూటు చేయరాదను ఉత్తరువు అక్రమమనిరి. న్యాయపరిపాలనమునకు విరుద్ధమనిరి. ఆట్రార్ని జనరలు గౌరవమునకు తక్కువనిరి. తాము ఇదివరలో ఆచారమునే అవలంబించితిమనియు క్రొత్తపద్ధతులను ప్రవేశపెట్టలేదనియు ప్రతిపక్షులు తెలియజేసిరి. తన అసమ్మతిని తెలిపిరి. క్రిస్టియన్ అయినపిదప ఈవిషయమై చర్చించుట కనికారముండునా యని యడిగిరి. ఎన్నికలందు ప్రజాభిప్రాయము తేలి నందున క్యాంబెలు అభియోగమునుగూర్చి విచారణ అక్కర లేదని బాల్డ్వినుగారు రనిరి.

అస్ట్రేలియా నావికులనమ్మే అంతరించుట

సిడ్నీలో పూర్వము యుద్ధమున పనిచేసిన కార్మికులు జేరి ఏర్పరచిన కార్యాలయమును ఫిబ్రవరి 28 తేదీకి ఎత్తివేయ వలెననియు, వీరు వాటరుపైడు పనివాండ్రసంఘమున జేరుట కను, యూనియనులభము లన్నియు వీరికివాడ వర్తించునటులను పంచాయితీకోర్టుల తీర్మానమును అంగీకరించవలెననియు మం దెన్నడైన తగవులు వచ్చుననే సమ్మేలుండగూడదనియు ఏర్పాటుజేసిరి. సమ్మే దీనితో అంతరించెను.

రైల్వే పనివాండ్రకోర్కెలు

లండన్, డిశంబరు 11:—రాత్రి 12-14 ఎన్. యూ. ఆర్, పనివాండ్రు కంపెనీవారిని కొన్ని పదుపాయములు జేయ వలెనని గోరిరి. వీటిని ఇచ్చినచో ప్రతిపాలన 10000000 పానులు ఖర్చుగును.

తక్కువగంటలు పనిచేసెదమనియు అన్ని తరగతులకు వేతనము లభింపజేయవలెననియు పించవనిధానమును ఏర్పాటుజేయవలెననియు గోరిరి.

నల్లమందుసభ

మరల ప్రతిష్ఠాంశము

అమెరికను విధానమునకు అంగీకరించకపోవుట

జనీవా, డిశంబరు 18:—నల్ల మందు ఒడంబడికను సంతకము చేయుటకు సమావేశమైన మొదటి నల్ల మందుసభ తలవని తలంపుక ఆగిపోవలసివచ్చెను. అమెరికను ఏర్పాటునుగూర్చి చాంబర్లను గాటితో ఆలోచించవలెనని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు జేసినది బ్రిటిషుప్రతినిధి తెలియజేయుటచే సభ ఆపు జేయబడెను. ప్రెంచి ప్రతినిధిగూడ తాను సంతకము జేయ జాలననెను.

జీనాప్రతినిధిగూడ సంతకము జేయవలంబలేదు. ఈ పరిస్థితి లిటు మారుచుజూచి ఆశ్చర్యము జెందెరి. ముందెపుడు మరల సమావేశము పనని యడిగిరి. సాధ్యమైనంత త్వరలో యి అవ్వజుకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

రెండవ నల్ల మందుసభ నేటిమధ్యాహ్నము మత్తు పదార్థమునుండి 'హషీష'ను ఎత్తివేయవలెనని ఈజిప్టువారు సూచించిన విషయమును ఆలోచించిరి.

వీనా అమెరికను ప్రతినిధి లీనూచనను ఆహ్వానించి బలపరిచిరి.

ఇంతలో ఈ విషయమును చర్చించుటకు తగిన సమయముగాచరి క్షేటను బ్రిటిషుప్రతినిధి డెవ్విగ్ని గా గ్గనిరి. కాన ఈ విషయమును చిన్ని సంఘమునకు తెలియజేయవలె ననిరి.

అమెరికను ఏర్పాటులను చర్చించుటకు రెండవ నల్ల మందు సభవారి కధికార మున్నదా యను విషయమును తమ తమ ప్రభుత్వములతో ఆలోచించుటకు సభ నాపుజేయవలెనని స్పెయిను ప్రతినిధి గోరెను. 16 తేదీనకు ఆపుజేసిరి.

దక్షిణ టైరోను పార్లమెంటుసభ్యుడు విలియం కూటు గారు చనిపోయిరి.

అనవసరముగ అడ్డువచ్చుట

త వ్వ ను ట

లండన్, డిశంబరు 14:—అమెరికను ఏర్పాటులను ఆక్షేపించువారు ముఖ్యము భారత బ్రిటిషు ప్రతినిధులు ప్రాయశః ఇండియాకార్యాలయమువారు జెప్పియుండవచ్చు ననుచున్నారు. ఇట్లుచేయుట పాడిగాదనుచున్నారు. త్వరలో ఆపట్టును విడుదలకు ప్రయత్నములు జరుగుగాక యను చున్నారు.

బ్రిటిషుసామాజ్య నల్లమందు

విధానము నాక్షేపించుట

లండన్, డిశంబరు 15:—అమెరికనులు జాతిసమితితో అవర్ణ్యముగ సహకారమును సల్పుచున్నారు. కాని అమెరికా ప్రయత్నములు ఘోషలేదు. వానికి కారణము ఆంగ్లో అమెరికా సహకారము లేకపోవుటయే. బ్రిటిషుసామాజ్యమునందు కొన్ని భాగములందు నల్లమందు వర్తకములో బ్రిటిషువారు తరచుభములను జూచుకొనుట ఇంకొక కారణము. స్పెయిలు సెటిల్మెంటులో నల్లమందువలన గొప్ప ఆదాయము గల్గుచున్నది. అందుచేతనే నల్లమందు త్రాగుడు గారలను చున్నారు. హేగు ఒడంబడిక వ్యర్థమైనది. క్రొత్త ఒడంబడికవలన దూర ప్రాచ్యదేశములందు నల్లమందు త్రాగుడును చిగ్గియుగ జేయుట కేర్పడినది. కామన్సుస్థలో నల్లమందు విషయమై ఇంత ఉపేక్షజేయుట బాగులేదని విల్సన్ హ్యారిసి గారు అబ్జర్వరుపత్రికలో వ్రాసిరి.

లీకమిషను సిఫార్సులు

700,000 పానులు హెచ్చు చేతనముల

క్రిందయగును

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 16:—ఇండియాలో వైద్యవృత్తి యందు లీకమిషను సిఫార్సుల ననుసరించి క్రొత్త ఏర్పాటులను జేయుటకు నిశ్చయించలేదని కామన్సుస్థలో ప్రిన్సిపాంటిలు గారికి వింటర్జ్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. పార్లమెంటు మరలసమావేశమగు నపు మ తీర్మానము ప్రకటింప బడవచ్చును. లీకమిషను సిఫార్సులను కొన్నిటిని మంత్రివర్గ మువారవలంబించుటచే ఇండియా ప్రభుత్వ ఆదాయమునుండి అదనముగ 700,000 పానులను ఉజ్జాంపుగ ఖర్చుపెట్టులసి యుండునని చెడిఉడ్ గారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. ఈమదింపును ప్రతిపాలన ఖర్చుపెట్టవలసి యుండునని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు అంచనాజేసి రనిరి. మారకమును బట్టి ఈమొత్తము గూడ మారుచుండుననిరి. ప్రస్తుతపు మార్కెటుధర నిలిచి యున్నచో మదింపుజేసినసాములో చాల తగ్గుననిరి.

ప్రస్తుత సమావేశమునందే లీకమిషను సిఫార్సులను అములులో పెట్టుటకు ఒకటిల్లుకు ప్రవేశపెట్టుటకు ఆశించుచున్నామని వార్తాపత్రిక గారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

జీనస్వయము హెచ్చుటచే ఇండియాలో పనిజేయు ఉద్యోగుల వేతనములను భృతులను సరి పుచ్చుటకు ఆతి జాగ్రత్తగా ఆలోచించుచున్నారమని రివర్డన్ గారికి తెలియజేసిరి.

స్పెయిను—మరాకో

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 16:—స్పెయిను మరాకో విషయమై ఫ్రెంచివారు స్పెయినుకు లేఖ బంపినమాట నిజముగాదని ప్రెంచి అధికారులు తెలుపుచున్నారు. స్పెయినువారు కొన్ని ప్రదేశములను ఖాళీజేయుటచే గల్గిన పరిస్థితులనుగూర్చి స్పెయిను డైరెక్టరీవారి యభిప్రాయములను గనుగొనుటకు మాత్రము మ్యాడ్రిడ్లోనున్న ఫ్రెంచి రాయబారి కుత్తరువుజేసిరి. ఇకముందు స్పెయిను ఏమిచేయ నుద్దేశించెనో తెలియజేయ గోరెట మరాకో పరిస్థితులనుగూర్చి లండను ప్యారిసు మంత్రి వర్గమువారు చాల జాగ్రత్తగా గనిపెట్టి జూచుచున్నారు.

ఈజిప్టు విద్యార్థుల

14 గురు విడుదలజేయబడుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 16:—ఒకటవతేదీన ఆరెస్టు జేయబడిన 14 గురు విద్యార్థులు విడుదలజేయబడిరి.

ఈజిప్టు—రషియా

విగ్రహముప్రభుత్వవిధానము

ట్రీవిల్లాగా రాక్షేపించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 16:—కామన్సుస్థలో నేడు ట్రీవిల్లాగా ఈజిప్టు రషియాపట్ల బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని ఆక్షేపించిరి. ఈజిప్టు ఇచ్చును నిజముగ స్వాతంత్ర్యముగ నున్నదాయని యడిగిరి. రషియాలో ఇతరదేశములు వర్తకపు టాడంబడికలను జేసికొనుచున్నవి. అట్టిసమయమున రషియాతో ఏమి చేయదలచిరని యడిగిరి. బ్రిటిషు ప్రతికూలప్రకటనమును విడుటకు కామన్సుస్థకు వచ్చినదిని చాంబర్లనుగారు ట్రైవిలిన్ గారికి ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఈజిప్టు కష్టపరిస్థితులందు బ్రిటిషువారవలంబించిన వైఖరికి ఆభి నం ం ం చు మ విదేశీయులు అభినందన లుపెరిన నుడివిరి. నూదానులో బ్రిటిషువారిచ్చిన అభయములను నెరవేర్చుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారికి యధికారముండవలెననిరి. ఈజిప్టుప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టులో తమధర్మమును నిర్వహించవలెననిరి. అదియే ముకుగావలసిన దనిరి. అట్లుజేసిరేని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారును, బ్రిటిషు ప్రజలును ఈజిప్టుకు అత్యుబంధువులగును, పరమ మిత్రులగును ఉండెదగు. (ప్రభుత్వసభ్యుల సంతకము) ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్యముతో తోక్యముగలుగజేసికొన యుద్దేశ్యము తమకు లేదనిరి మనకు ప్రతికూలముగ ప్రవర్తించరాదనిరి. వారికిచ్చిన స్వాతంత్ర్యముతో జేర్చివరతులను ఈజిప్టుప్రభుత్వమువారు నెరవేర్చవలెననిరి. ఇదియే వారిస్వాతంత్ర్యమునకు ఆధారముగ ఏర్పడుననిరి. ఈజిప్టుప్రభుత్వమువారు రావరతులప్రకారము ప్రవర్తించిరేని ఈజిప్టుప్రభుత్వము నూదానుపరిస్థితులనుగూర్చి విచారింతుటకు చేప్పుకొనెదమనిరి. ఈజిప్టుకుజేయవలసిన సదుపాయములను జేసెదమనిరి. తటస్థముగ నుండువారిని అధ్యక్షునిగ నియమించెదమనియు ఆసంఘమున ఈజిప్టునూదానుదేశములకు ప్రాతినిధ్యము నిచ్చెదమనియు ప్రస్తుతము ఈజిప్టుసమస్య జాతిసమితి యెదుటకువచ్చుట బడదనియు జాతిసమితివారు జెప్పిన మ్యాండ్రేటుపరిపాలనమును వర్తింపజేసిరేని నష్టము ఘట్టిలుననియు చాంబర్లనుగారు తెలియజేసిరి.

రా బి న్ న న్ నే ర ము

అంగరక్షకుని నియమించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, డిశంబరు 16:—రాబిన్ సన్ అభియోగములో అంగరక్షకుని నియమించుటలో ప్రభుత్వమువారి కమైర్ తోక్యమున్నదాయని గ్ర్యాబ్ డోయిలుగా రడుగ అట్టి అంగరక్షకులకు ఆయాకొమానలే నియమించిరనియు ప్రభుత్వమువారి సమ్మతిని బొంది చేసెదరనియు ఈ విషయములో గూడ ఆమామూలపద్ధతినే అవలంబించిరనియు వింటర్జ్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

నోటీసు

కాకినాడ సబ్కోర్టులో అసలు 18/1924 న్ను వాది: శేమునాలక్ష్మి దాసు మోటిలాల్, ప్రతివాదు: చిట్టూరి వెంకట నరసింహస్వామి వగైరాలుపయ్యు నెన్నిదామిలో రెండవ ప్రతివాది అయ్యు చిట్టూరి వెంకటలక్ష్మి సరస్వతి ప్రసన్నరావుకు వారసువున్నయెడల స్టేటుమెంటు దాఖలుచేసికొనుటకు నడకు కొర్రువారివలన ది 7.1.1925 తేదీనాటికి వాయిదా వేయబడిన దిని యిందుములముగా ప్రచురపరచడ మయినది.

లక్ష్మీరాజు నుబ్బెరావు,

కాకినాడ, 15-12-1924.

వకీలు.

హిందూ మహమ్మదీయ సంఖ్యత సూచనలు

పంజాబులోను హాత్మనియెదుట జరిగిన యత్నములు

సభలలో ప్రవర్తించవలసిన విధము

ఈ వార్త యొక్క ఇండియా పత్రికలో గాంధీగారు “పంజాబులోనే జేసిన పని” యను శీర్షిక క్రింద యీ దిగువ వ్రాసినాడు.

అధ్యక్షత స్వయముగా కోరినది కాదు

పంజాబు రాష్ట్రీయ సభకు నేను అధ్యక్షత వహించుట అవసరమును బట్టి అంగీకరించినదేగాని స్వయముగా కోరినదిగాదు. పంజాబు వారు ప్రైరాప్త్యము వారి నెవరినైన, వీలయినచో మా లానా అబ్దుల్ కలాము అజదుగారిని అధ్యక్షులుగా నుంచవలసింది. మాలానా సాహెబుగారిని ప్రధానముగా నుంచవలసింది. అయిన సంతోషపూర్వకముగా నధిక వచ్చెదనుగాని అధ్యక్షుడుగా నుండవలసివో నెక్కుడు న్యేచ్ఛగనుండునని చెలిపెను. అప్పుడు పండితమోతీలాల్ గాంధీగారికిరి. తనకు వేరొక కార్యకర్తగా మేడియు లేకున్నచో వచ్చుట : భయంలేదు లేదనియు అట్లు కాజాలకున్నచో జగ్గణానే నేను అధ్యక్షత వహించవలెనని ఆయన కోరెను. దురదృష్టవశమున మోతీలాలుగారు రాజాలకుండిరి. ఆయన కోరిన కారణములు ప్రజలెరుగవచ్చు ప్రాముఖ్యతగలవి. కావున వాటిని ఆయన వాక్యములలోనే యీదిగ వ్రాయవలెను.

ప్రహరణి లెక్క

లాలా లజపతి రాయ గారికి యిట్లు వ్రాసిరి:

పంజాబు రాష్ట్రీయ సభకు నేను అధ్యక్షత నంగీకరించుటను గూర్చి కొన్ని అపోహలు గలవు. మాలానా అబ్దుల్ కలాము అజదుగారు అధ్యక్షతకు తగినవారనియు వారు అంగీకరింపవచ్చునో దేనాతని స్థానము స్వీకరించవలెననియు మహాత్ముడు నేను బొంబాయిలో అనుకొంటిమి. వాకోడలు చాలజబ్బుగానున్నదని తెలియుటచే నిపుడయగు మంత్రసాని నొకతెను లోడుకొని వెంటనేబోయి. మాలానా సాహెబుగారు సభామందిరమునుండి వాతోగూడ బయటకువచ్చిరి. అప్పుడు నేను పంజాబు నాగపూరు సభలకు పోజాలననియు ఆయన పంజాబుసభాధ్యక్షత్వ హించవలెననియు నాగపూరు సభకు వేరొక జేడికి మార్చవలెననియు కోరియుంటిరి. ఆయన మహాత్మునితో సంప్రదించి తాని వ్రుపదనివో వేరొకరిని యేర్పరుమనను నుద్దేశముతో నేను వెడలవచ్చితిని. ఇక్కడచేరినపిదప పురిటిబిడ్డను బ్రతికింపదలచి ఒక డి న ము చాల యా తు ర త గ గ డ పి తి మి. కా ని యా ప కి కూ ఎ ని లు వ లే దు. కో డ లు నకు ప్రాణభయమేమియు లేకుండెనుగాని కొంచెము జ్వరముగానుండెను. ఇట్టి యాందోళనలనుబట్టి, కలకత్తానుండి నూతన రిఫ్ఫతులను గూర్చియు, నేను ప్రయాణమునకు సర్వదా సిద్ధముగ నుండవలెననియు వార్తవచ్చెను.

“జనపాలిలు భార్యకు ప్రాణభయము తప్పినదని తెలియగానే, కలకత్తానుండి ఉత్తరపు వచ్చువరకు అలహాబాదులోనే యుండి జాతిభేద తగవులగూర్చి దళిలుపున్నుకొన దలంచితిని. ఈవైచర్యపరిస్థితులు ఉండవలసినంత అధ్యాన్నముగ నున్నవి. స్వంతజిల్లాలనుగరమును విడిచి పెట్టి సర్వదా తిరుగుమందునని అనేక ఫిర్యాదులు వచ్చినవి. ఒకపక్షముదినములు స్థిరముగాను యిదిగరకు లేకున్నందుకు వడ్డీతో పనిజేయుదునని వారికి నచ్చజెప్పితిని.

“అప్రకారము పనిజేసి గడంగితిని. ఇదివర కప్పుడ పప్పుడువచ్చి జూచినప్పుడు హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను నాకునులని చెప్పకొని తిరుగుచుచున్నారని నాకు విసుగుపట్టినది. కావున యీసారి పునాదుల నుండియు కట్టుదిట్టములుజేయ సమకట్టితిని. మరల నాపూర్వాభిప్రాయము ప్రకారము హిందూ మహమ్మదీయ సంఘటనసంస్థాపనము జేయుటకై అలహాబాదులో కార్యము ప్రారంభింపవలసింది. మొట్టమొదట విశ్వవిద్యాలయపాఠాభ్యాసములను విద్యార్థులను చేర్చితిని. ఇచ్చట సాంఘిక సేవకై ప్రత్యేకించబడిన విశ్వవిద్యాలయ కాళాసంఘమును నెలకొల్పి యందు చాలమంది సభ్యులుగలరు. ఉపాధ్యాయులలో కె.ఎ.ఎస్.ఎస్.ఎస్. సహాయమును హిందూ మహమ్మదీయ సంఘటనకార్యమునకు ప్రవేశింపబడి నిశ్చయించితిమి. వారిప్రకారము యిద్దరు ఎం.ఎ.విద్యార్థులు, ఒకడు హిందువుడు వేరొకడు మహమ్మదీయుడు సాంఘిక విషయములలో నిష్పక్షపాతబుద్ధిగలవారు, సంఘటనమునకు విద్యా

ర్థి సభ్యులను చేర్చుకొన ప్రారంభించిరి. దీనితో బాటు ప్రతి మహమ్మదీయు తిరిగి సంస్థాపింపబడెను. లేవటినుండియు నేను ముమ్మలము స్వయముగా బోవలయుండును. అనంతరభవమునకు (నైహూగారి స్వగృహము) నియమితకాలమున ఆహ్వానింపబడిన విద్యార్థులతో మాట్లాడవలసియున్నది. ఈ ప్రధానకార్యము జరిగినపిదప విద్యార్థులందరకు గలసి ఉపన్యసించుటయు, బహిరంగసభలు జరుగును. వ్యవధియున్నచో నేను లక్నోగూడ బోయి ఇట్టి యేర్పాటులు జేయుదును.

“వై కార్యక్రమము అంతటిలో వానమైన కార్యముగ గనబట్టునేగాని ఆడంబరమేమియులేదు. ఇప్పటికొకాళలోమన పనియంతయు ఆడంబరముతో నిండియున్నది. నిజముజెప్పవలెనన్న నేనిప్పుడు కేవలము యీసభలలో మునిగి లేచుచున్నాను. సభనియు భేషజములేగాని వీనిలను ఘనమైనఫలిత మేడియు లేదు. నాగపూరు తగవులు పరిష్కరింపబడవలసిన కాల మాసము మైనది. మధ్యవర్తులు (మాలానా అబ్దుల్ కలాము అజదుగారు నేను) వెంటనే వచ్చి బెల్గాము కాంగ్రెసు జరుగులోపు న పరిష్కరింపవలసిన ఆవశ్యకత గలదని నాగపూరునుండి లేఖలువచ్చుచున్నవి. 15వ తేదీన బోవుదనుని నూచించుచు మాలానా గాంధీ కలకత్తా రెండుతంతుల నంపితినిగాని ప్రత్యుత్తరము రాలేదు.

“నేను జేయదలచిన కార్యవిధానమునంతను మీకుజెల్పుటకు, యిట్టిసమయమున నేను పంజాబు వచ్చుట ఉపయోగకరముగాదని మీరు గూడ సంగీకరింతురని దలచి యింత వివరముగా మీకు వ్రాసితిని”

సభలను గూర్చి పండితుగారు నూచించిన భము నాకును పూర్తిగాగలదు. సభలన్నియు నిరుపయోగములని గాదు. ఒకప్పుడవి చాలయోగసంపైసవి. కాని ప్రస్తుతావస్థయందాసభలు ఉపయోగరహితమైవవి. ఏవిధమైన హానిలేకున్నను యీసభల భనకాలహరణములుగా నున్నవి. వాటివలన ప్రజలలో పురికొల్పబడిన ఉత్సాహమును కార్యరహమునకు దేవలెను. ఈపని చిన్నకన్న సంఘములవలన జరుగును. ఈసంఘములు ఉపయోగకరములుగా నుండవలెనన్న తగవులలేక చురుకుగా పనిజేయుచు అనన్మైనపుడు ప్రజల మహాకలయించుండవలెను. సభలను ప్రజలయొద్దవై కారణముగా నిలిపివేయరాదు. ప్రజలు వేరే కార్యములందు నిమగ్నమైయున్నచో నిలుపుజేయవలెను.

ఉదాహరణ:—ప్రజలు కద్దరినిర్మాణ కార్యనిమగ్నులైయున్నపుడు నారందరు ఏకీభవించు యీ విషయముననే సభలలో తీర్మానములు జేయుటకై వారిని బిలుచుట తప్పేయగును. అట్లే కలకత్తా సభలలో సహాయకార్యముల నెరవేర్చుచుండువారిని బిలుచుదు. నైహూగారు యంతకన్న నెక్కువ యుపయోగకరముగ కార్యము, శాంతిసంఘముల స్థాపించుటయందు నిమగ్నులై అలహాబాదులో నున్నారు. హిందూమహమ్మదీయ సంఘటనముల స్థాపించుట సాధించినచో ఆయన జేతమునకు ఉత్కిప్త నీవజేసినవాడగును. మధ్యవర్తులద్వారా కాక మూలమునుండియు స్వయముగా పనిజేయవలెనను ఆతని నిశ్చితాభిప్రాయము తప్పక హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని చేకూర్చుటకు తోడ్పడును.

నా ముఖ్యకర్తవ్యము

సభకు బోవుట నాకు వేరొక పనిలోనిపని. నాముఖ్యకార్యము హిందూమహమ్మదీయ ప్రతిఘటనకు సంబంధించినది కావున, ఉభయపక్ష ప్రానిధులు కివ లేదిన గూడుటకు కిలాసంగటకై అన్యతరముగాని కిలాఫతుసభను ఆహ్వానముయనలెనని కోరుటకు నాకెట్టి సుకొరము లేకుండెను. వారంగీకరింపట నాకు సంతసము గొలిపెను. మాలానా జాపరు ఆలీఖాను (అధ్యక్షుడు) డా|| క్లీఫ్టా మున్నగవారిని శ్రమపడి లాహోరు సభకు వచ్చియుండిరి.

ఫలితము

హిందూమహమ్మదీయులలో వైషమ్యముల పొగొట్టుటకును, ఉభయసంఘముల మధ్య నిఘనశాంతి కుదుర్చుటకును తగినయేర్పాటులు నాలోచించుటకై మున్నగుగా నీసభసమావేశపరపబడినది చదువలకు వేగగా జలప నవసరము లేదు. వైసుండివచ్చిన మహమ్మదీయులలో హాకిము సాహెబు అబ్దుల్ ఖాను, అలీసాదరుల్లా డా|| అన్సారీగారు, యితరహైందవులలో పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు గలరు. ఈతగవులకు రాజకీయ కారణముల గూర్చి చర్చ జరిగెను. పంజాబు విద్యాభివృద్ధిలో తగవులకేయముఖ్యకారణము, లేదానిక కారణముగా న గవడునున్నది. మహమ్మదీయ విద్యార్థులకును హిందూవిద్యా

ర్థులకును యిదివరకు సాంఘిక సంబంధములు అనుకూలముగనే యుండెననియు యిప్పుడుమాత్రము విభేదములధిక మగుచున్నవనియు లాలాజిగారు వాతోననిరి. కావున యీసభనూ తిరిగి లక్నో ఒడంబడికను అనుసరింప జేయుటనుగూర్చి చర్చించిరి. లక్నో ఒడంబడిక మొదటిలోనే తప్పుగా నాయబడినవనియు లేదా దానిని మేమేసరిగా నమలుజుక పలేదనియు పంజాబుమహమ్మదీయులు వాదించిరి. సంఘభేదములు అన్యోన్య వైషమ్యములును నచ్చువును వారు నాలువరతులను గోరుదురు.

1. సమిష్టినియోజకవర్గమున్నను లేక ప్రత్యేక నియోజకవర్గమునకును పుష్కరాతిస్యము జనసంఖ్యనుబట్టి యుండవలెను.

అల్పసంఖ్యాకుల కోరికపైనే ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము లుంచవలెనల వారందరు ల దినట్లు నాకు పొడగట్టెను.

2. ఏసంఘమునకు గూడ పక్షపాతము జూపరాడదు. సంఖ్యకుతగినట్లేగాని అధిక ప్రతినిధులను ఏసంఘమునుండిగూడ తీసుకొనరాదు.

3. శాసనసభల కనుకర్తవ్యములే స్థానికసంఘముల కనుకర్తవ్యములు.

4. ప్రభుత్వోద్యోగము లన్నిటిలో ప్రతిసంఘమునకు సమర్థతనుబట్టి తగినట్లుగా ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. ఏసంఘము కత్తైన ప్రాతినిధ్యము లేకుండినచో నూతననియోజకములు జేయునపుడు జనసంఖ్య దామామకబట్టి సంఘప్రాతినిధ్యములను చూపలెను. అనగా యేసంఘములకు ప్రత్యేకాధికృత జూపరాదు.

అచ్చటికివచ్చిన మహమ్మదీయ మిత్రులు తమస్వంత యభిప్రాయములుగా వెలిబుచ్చిరి. వారికోర్కెలకు యితరు లెక్కురిని నిర్బంధ బెట్టవలయు వారి యభిప్రాయము యితరసంఘముల కోర్కెలనుబట్టి మార్చుకొనుట కంగీకరింతుమనియు చెలిపిరి.

5. ఎట్టి, పరిష్కారము గావించినను ఆవి ఇండియాదేశ మంతకును ఒప్పన్నముగా నుండవలెను. యావద్భారతదేశానుమతిని బడయవలెను.

కిక్కుమిత్రులు పంజాబులో తమకుగల ప్రత్యేకాధికృతనుబట్టి ప్రత్యేక సౌకర్యములుండువలెనని చెలిపిరి. అనగా పంజాబులో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే యున్నచో వారికి అత్యధిక ప్రాతినిధ్య హక్కులైన సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే తలపెట్టకబోయినను లేకున్నచో శాసనసభయందు ఒక కిక్కుమిత్ర స్థానమిచ్చినను వారు సంతృప్తికొండెదమనిరి.

హిందువులు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే యుండరాదనెదరు. ఒకవేళయున్నను అది సమిష్టినియోజకవర్గముగా నుండి యుండవలెను. వారిస్థితి స్పష్టపగుపడలేదు. మహమ్మదీయులకోర్కెలకు దురుద్దేశముతో జేయబడిన దని పంజాబు హిందువులకు భయము గలట్లు తోచును. పంజాబుపరిపాలనయందు మహమ్మదీయులకు పరిష్కారాధికృత యిచ్చినచో యాదృప్తియు లగు మహమ్మదీయజాతులు చేరువగుండుటచే పంజాబునకుతద్వారా ఇండియాంతకును గొప్పపవ్వుదాయకమగునని వాదిభయము.

ఉభయసంఘముల స్థితిగతులు ప్రైతిగానున్నవని క్లుప్తముగ చెలుపవచ్చును. ఇట్టిపరిస్థితులలో వెంటనే పరిష్కరించుటకు వీలులేదు. బెల్గాములో ఎక్కువప్రతిఘటన జరుగుదురుగావున విషయమంతను బాగుగా నాలోచించి, యీచిక్కును పరిష్కరించి ఆచరణయోగ్యముగు పద్ధతిని గనుగొనుటకు వీలగునని నాయుద్దేశము.

సభ

ప్రతినిధులు విషయనిర్ధారణ సభయందును, సామాన్య సభయందునుగూడ నాకు చాల సహాయము జేరవలెనన్న చెప్పకొనదగిన దేదయు లేదు. వాతో నేకీభవించనివారు గూడ చాలసహనము జూపిరి. ఈవిషయము నేలచెప్పుచుంటిన అధ్యక్షుని ఆధికారమునకు ఒడ్డులైయుండుట యనునది ప్రజాశీలమునందు ముఖ్యంశము. అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనునప్పుడు బాగుగా నెంచుకొనవలెను. కాని ఒకసారి నెవరైన నియమించినచో అతని ఆజ్ఞలకు ఒడ్డులైయుండవలెను. అధ్యక్షుడు సంకీర్తనభాషము లేక పక్షపాతబుద్ధి గలవాడయినచో గౌరవపూర్వకముగా అతనియందు విశ్వాసరాశిత్వత్యాగము జరిపి తొలగింపవలెను. నుంచి స్థాపనయందు జూపుగౌరవము అధ్యక్షులందరికీ గాని మునిషికి గాదు. ప్రత్యేక వ్యక్తి పాలనకు, బాగుగ సంస్థాపింపబడిన ప్లేటుకు వ్యత్యాస మేమనవలెను (సంస్థాపాలన యందు ప్రజలచే నేర్పరుపబడిన సంస్థకు గౌరవము చూపబడును. అందుచే ఎవరు పరిపాలకుడుగా నున్నను సంస్థ పనిజేయుచునే యుండును. అనగా, ప్రతిప్లేటునందును ప్రతివాడును తనహక్కులతో బాటు భాధ్యతలనుగూడ

గుర్తింపబడదు. సరిహద్దులను తనదే. ఇతరుల హక్కులకొరకు విడిచిపెట్టుటకు సిద్ధముగనుండునపుడే పరిపాలనసంస్థలను నుండును. విద్యుత్తును సరఫరా చేయుటకు యావత్తులు వచ్చునని వారెంత గవలెను. పరిపాలన సంస్థలకు ప్రజలు చేయుత్యాగము ప్రభుత్వము. ప్రతినిధులు వారెంత జూపినగౌరవమునకు సేను కృతజ్ఞత దలుపుచున్నాను. కాని, యింకను మనసభలయందు ప్రజలతో ఆత్మనిగ్రహము కురురలేదని చెప్పదొడంగెదను. సభకు వచ్చి వారందరను, ఒకరితోనొకరు మాట్లాడుకొనుచుండక చెప్పబడునట్టియో నిశ్శబ్దముగా వినుట త్యవసరము. సభకు వచ్చినవారు సరిగా వినినచో సభయొక్క విలువ తగ్గిపోవును. ఇట్లు వ్రాయుట యందు గల స్వాగత్యము సమయానుకూలతను చూపరులు గ్రహించవచ్చును. తెల్లము కాంగ్రెసులో సరిగానుండుటకు ఇప్పుడిట్లు చెప్పుచున్నాను. తెల్లములో జరుగు సభలకు బోయెడి ల్లరు యావిషయమున గమనించవలెను.

రాష్ట్రమున భూమి సరదుమునకు నుండి 11 గి.వరకు మధ్యాహ్నము 4 నుండి 8 వరకు జరిగినది. విషయనిర్ణయ సభ 6 గంటలకు జరిగినది. పని బాగుగనున్నది. ఒకరితోనొకరు నిరీక్షించుటతో కాలము వృథాచేయబడలేదు. సకాలమునకు పనిప్రారంభింపబడినది.

పట్టపదానసభ

6 వ తేదీన జాతీయవిద్యవిద్యాలయ పట్టపదాన సభ యును, తప్పనిసరి యైనట్టియు, కాని కష్టము గలగింపబట్టియు ఊరేగింపును, బ్రతికొనియున్న సభయు జరిగినది. కృతార్థమైన విద్యార్థులకు పట్టా లాంగబడెను. ఆవిద్యార్థులు లాలా లజపతి రాయగారు తమ చాన్సులను ఆధికారముతో విధించినట్టి ప్రమాణమును ఈ క్రిందివిధముగా హిందీలో గావించిరి.

“నే బ్రతియున్నంతవరకు నాదేశమునకు గాని మతము నకు గాని హానికలిగించునట్టివిని చేరిని చేయను” అని యాత్ర మాణము.

పట్టాలబుచ్చుకొనినవారిలో ఒక బాటిక, ఒక మహా మృదీయుడుగలరు. పట్ట ప్రకాశానందము బాగవద్వి. పట్టా లిచ్చుచున్నంతసేపు యిచ్చుటకు సేను తగినవాడనాయన సుదేహము నాకులగుచున్నది విద్యనుగూర్చి నాయభిప్రాయములు చాలవిపరీతముగా నుండుటచే నావిమర్శకులకు కింకముగా అన్యభావముగా గనబట్టును. సేను స్వరాజ్యమునకు సంబంధించినంతవరకే జాతీయవిద్యనుగూర్చి యాలోచించెదను. అందుచే సేను యాపట్టాలబుచ్చుకొని విద్యార్థులనుగూడ రాటుమయ్యే, వివిధసూత్రములప్రయత్నింప కాళలము గడించుటకు కోరుచున్నాను. కద్దరుసూత్రములను కద్దరుత్పత్తిలాభమును గట్టిగా పరిశ్రమచేసి తెలిసికొనవలెనని వారిని కోరుచున్నాను. ఒకమిల్లును పెట్టుటకు యంతసూచనయు కావలయునో యంతకాలముపట్టునో విద్యార్థులకు తెలిసియుండవలెను. మిల్లులు విపరీతముగా పెరిగినయెడల కలుగునష్టములనుగూడ పీరు బాగుగ గుర్తింపవలెను. మిల్లులో నుకయోగించు డబ్బును, నూలువడుకుట సేయుటలో బెట్టాడబ్బును ఏ విధముగా పంచి పెట్టబడునో విరికి తెలిసియుండవలెను. నూలువడుకుట, చక్కని సన్నదారమును తీయు సేర్పు యే విధముగా నాశనము చేయబడినచో పీరు ముఖ్యముగా తెలిసికొనవలెను. లక్షల కొలదిగానున్న భారతీయ ప్రజల గృహములయందు రాటుమును కుగ్గిరముగా స్థాపించుటకు ప్రదర్శనముల మూలముగా, కృషిచేయుట విరికి తెలిసియుండవలెను. ఈ గృహపరిశ్రమయొక్క పునర్జీవము హిందూ మహామృదీయులలో కలిగించు మైత్రి వారు తెలిసికొనవలెను. ఈ యభిప్రాయములు వెనుకబడియుండవచ్చున లే ముందుగా నూచింపబడియుండవచ్చును. వెనుక బడియున్నను ముందుగానున్న మన కంటి సంబంధములేదు. విద్యావంతమైన హిందూదేశము యీ పద్ధతిని పూర్తిగా నెన్నటికైనను ఆచరింపగోరుచున్నామనకు నాకు గలదు.

తెల్లంసభలు

అఖిలభారత మహిళాసభ

తెల్లంలో జరుగును

కర్నాటకరాష్ట్రము భగినీమండలివారు తెల్లంలో భారతమహిళాసభను జరుపుటకు పూనుకొనిరి. తేదీలు ముందు ప్రకటింపబడును. (సోమవారిపార్వతి)

శ్రీ కాశ్యపి న గ రం
జమిందార్ గారు

22 వ జనవరినోత్సవము

శ్రీ కాశ్యపి న గ రం కుమారరాజుగారు జనవరినోత్సవము యీ నెల 11 వ తేదీ శ్రీ కాశ్యపి న గ రం గారి జన్మదినముగా జరిగినది. ఆ నాడు మునున జేవహరాజుగారు తాప్రోత్త క్షేత్ర క్షేత్రములన్నియును కక్కు గాజరిగినవి. సంస్థానమునందలి అన్ని గ్రామములనుండియు ప్రజలు విస్తారముగా వచ్చిరి. అన్ని కన్యకులవాటిని యశోవర్ణముగా వస్త్రధారణములతో సంతర్పణలు చేసిరి. సుస్థానమిచ్చు మహాదైత్యవర్ణముతో తులనగతున్నను ప్రాచీనవిధానమును గుర్తించి ఎల్లవారును భక్త్యనురాగములను వెల్లడించిరి. మధ్యాహ్నము తి గంటలకు కొలలో గొప్పదర్బారు జరిగినది. శ్రీ కుమారరాజుగారును శ్రీవారి సోదరుడును సాలంకృతులై ఉన్నతాసనము నలంకరించిరి. రాజబంధువు లిరుపార్వ్యముల నాసీనులైరి. రాజబంధువులలో వాకరగు బి. కామకృష్ణరాజు (బి. ఏ. బి. ఎల్) బి. మునిసామినాయకుడు (ఎం. ఎల్. సి. జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుడు), ఎల్. పి. గోవింద రాఘవయ్య (హైకోర్టు వకీలు), జే. కృష్ణారావు (బి. ఏ. బి. ఎల్), చెంగలరావు (బి. ఏ. బి. ఎల్) గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. రాజసభ శ్రీ కుమారరాజుగారి పుష్పమాలలను కానుకలను సమర్పించిరి. కానుకలు మొత్తము 1500 రూపాయలు చేరినవి. పోలీసువారు గ్రామస్థులకు చాల యిబ్బందులకు కలిగించిరి. ఆరాత్రి శ్రీ కేణుగోపాలస్వామి వారి పుత్సవమును మహాభక్తవర్ణముతో జరిగినది. శ్రీ కుమార రాజుగారిని బోడుగుర్రములపైండిలి పెక్కించి మంగళవాద్యములతోను బాణసంచాతోను ఊరేగించిరి. మహోత్సవము మహాభక్తవర్ణముతో జరిగినదని తిరుత్తనినుండి రామానుజులు రెడ్డిగారు తంతివార్త నంపిరి.

విశాఖపట్టణము తాలూకాబోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

తాలూకాబోర్డును అధ్యక్షులుగానుండిన శ్రీయుత పి.సి. వేంకటపతిరాజు (ఎం. ఎల్. సి.) గారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా యితరుల నెన్నికొనబడిరి. తాలూకాబోర్డును అధ్యక్షుని ఎన్నికొనటకు యీ నెల 15 వ తేదీన అసభసభను జరుపవలెనని 9 మందిసభ్యులు కోరిరి. జిల్లాబోర్డుఅధ్యక్షుని యెన్నిక ఈ నెల 9 వ తేదీన గజెటులో ప్రకటింపబడినది. అంతటితో రాజుగారికి తాలూకాబోర్డుతో సంబంధము వదలినది. 15వ తేదీన తాలూకాబోర్డుసభ విశాఖపట్టణమున జరిగినది. ఈసభ యును ఎన్నికయును చెలరగినవికావు. 12 వ శక్తను రెండవ క్లాజును 14 వ శక్తను రెండవ క్లాజును 17వ శక్తనుకు 10వ పిమ్మల్లు 12 వ రూలుకును యాచార్యకును విషద్రుమని కొందరాక్షేపించిరి. శ్రీయుత చింతా రామమూర్తిగారు తాత్కాలికాధ్యక్షులుగా నుండి యువకులవారమును విని యావిషయమునుగూర్చి చెన్నపురి దొరతనము లోకలు పెట్టి గవర్నమెంటు కా ఖా ధికారి ఆ భి ప్రాయమును తెలిసికొనవలెను. కాన అంతవరకును సభను విరమించితిని చెప్పి ఆయన వెల్లిపోయెను. ఆవరణ సభలో కొంతసేపు కలవరము కలిగినది. పిమ్మట చిత్రచర్యగా పరిణమించినది. సభను జరుపగోరినవారు కదలకుండ నచట నేయుండి శ్రీయుత సీతారామరాజుగారిని ఆసభకు అధ్యక్షునిగా ఎన్నికొనిరి. వారందరను కలసి సీతారామ రాజుగారికి తాలూకాబోర్డును అధ్యక్షునిగా ఎన్నికొనిరి. కొందరు సభ్యులనును తిరుగుచుండ మిగిలినవారు ఓట్టుయిచ్చి పుష్పాధ్యక్షుడగు రామమూర్తిగారి యందు నవ్వు కములేదనియు ఆయన రాజీనామా చేయవలెననియును మరియొక తీర్మానమునుగూడచేసిరి. ఈ ఎన్నికల తర్వాత యిదాతీయవరకును యింకొకరిని బాధ్యతవహించుటకు నిమిషమవలెనని జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునికోరిరి. అంతటితో సభము గిరిగినది. పిమ్మట అసభ్యులును యితరులును మరి కొందరును సీతారామరాజుగారి నభినందించిరి. వారికి దూరహారమును పుష్పహారమును సమర్పించిరి. అని శ్రీయుత బుచ్చి కుందరరావుగారు నేడు తంతివార్త నంపిరి.

భారతహిందీమహాసభ

తెల్లంలో జరుగును

హిందీమహాసభను హిందీప్రచారక సభను తెల్లంలో జరుపుటకు చెన్నపురి హిందీప్రచారక కార్యాలయమువారు నిశ్చయించిరి. దాక్టరు ఎన్. ఎస్. హక్కిరంగారు సన్మాన సంహార్యుడు.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ

లక్ష్మీపురము, డిసెంబరు 15. — సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభయొక్క డిసెంబరుమాసేతము సేను ప్రారంభమయ్యెను. కీర్తికేసులగు మాంటెగుగారి ఆకాల మరణవిషయమున తెక్కండ్రు ప్రసంగించిరి. ఇద్దరు మంత్రులును స్వరాజ్యవాదులును మాంటెగుగారిని స్తుతించిరి (ఆ. ప్రె.)

గుంటూరు

అ. డి. ముననబు కొర్టు

Sc 181/42

వాది: — బవ్యాజి గురవయ్య

యదిరి.

త్రు: — జాలకంటి రామయ్య

2 యానుబ్ధయ్య

యానెకజరువారి, ప్రతివాదులమీద ప్రాంతీ నోటును బట్టి 100.0-0 లు దావాజే యెన్ని పర్యాయములు నోటీసు చేయించినా పుష్కలమునకుండా కాలహరణము చేయుచూ యున్నారని, పత్రికలో ప్రచురించవలసినదిగా కోర్టువారి పుత్తర్వు కాబడియున్నదిగనక వాయిదా అయిన 19-12-1924 తేదీ వరకు 10 గంటలకు కోర్టువాదిఎదుట ప్రతివాదులు హాజరై యేమయినా ఆక్షేపణలు పుండేదయల తెలియజేసుకోవలసినది.

గుంటూరు } యెల్లెప్పె సాంబశివ శాస్త్రి
18-12-24 } ఎమ్. ఎ. బి. యల్. వారితరపు వకీలు

In the Court of Agency Munciff at Gunupur.

Plaintiff:—Thangudu Tirupati of Gudain
Defendants:—1 Mohana Patnaik of Gudain
2 Kakarlapudi Appalaraju garu son of Simhadri Raju garu Alamanda in Srungavarapnkota Taluq
3 Sri, Sri, Sri, Ramachendra Devar Maharajulum garu of Jeypore

Take notice that in the above suit the 2nd Defendant has been summoned several times and that the suit stands posted to date 30-12-1924 and that the 2nd defendant may take any objections to the suit if he likes.

Gunupur.) B. UNDESWARASWAMI NAICU
13-12-24) Agency Munisiff

కమాన్ ప్రాగ్మెంట్

24.12.24 తేదీనుండి 31.12.24 తేదీవరకు గోవిందప్ప నాయక వీధిలోనుండు సౌందర్యమహాలనుండు ఈడిగవ తెలుపబడిన నాటకములను ప్రదర్శింతురు. బెంగుళూరు

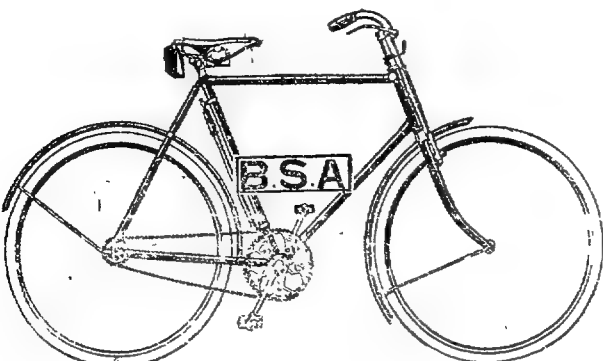
సిటీలోనున్న అమెచూరు ప్రమాటిక్ అస్సోషియేషన్ వారు ఈడిగవ

నాటకములను ప్రదర్శనము 5 గం 80 నిమిషములకు ప్రారంభింతురు.

- 24-12-24 రామదాసు
- 25-12-24 శివాజి
- 26-12-24 బృహన్నల
- 7-12-24 విజయనగర సామ్రాజ్యనాశనము
- 28-12-24 సుభద్ర
- 29 12-24 తేదీన ప్రదర్శింపబడు నాటకము తరువాత తెలుపబడును.
- 30 12-24 ప్రహ్లాద
- 31-12-24 తేదీన ప్రదర్శింపబడు నాటకము తరువాత తెలుపబడును.

ప్రతిభాగము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది.
బి. ఎస్. ఏ బైసికిలును కొనుడు.

ఏలననగా అది అన్ని టికంటును మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది.
ప్రతి బి. ఎస్. ఏ బైసికిలునకును 50 సం॥ రకు లు పూచి
యివ్వబడును. నిడిభాగములు అన్ని చోట్లలోను దొరికును.

3.వ మాడలు (అతిగట్టిగా తయారుచేయబడిన బి. ఎస్. ఏ బైసికిలు)
డన్ లప్ టైరులు, పరికరములు, పంపులు వగైరాలుతో సహా
ధర 1 కి రు 180 లు మాత్రమే.

అంగీకరించబడినట్టి కాతాదాము సొమ్మును వాయిదాల
వద్దతివై కూడ చెల్లించవచ్చును. మొదట రు 40 లను చెల్లించి తతిమ
సొమ్మును నెల 1 కి రు 12.14 0 చొప్పున 12 నెలలో చెల్లించవలెను.

అడీసన్ అండు కో, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

కామినియానా నె
వెంట్రుకలే అందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడక పోయిన ఊడ మొదలు వెట్టి పూర్తిగ
పాడగుచు అట్లుకాకుండ

నేడే కామినియానా నెను వాడి సత్వరముగా శిరోజు
ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ
దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా వట్టువలె నెడగునట్లు చేయును.
కబళితవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నశుభ్రపరచును.
బుడ్డివెల 1 రూపాయ. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10 0.

126 పీచారీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు
(రిజిస్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏనువానన ద్రవ్యము లేక
అత్తరు కావలసియున్న
ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానా నె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడునును. లేకున్న సోలువ జెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 జమ్నామార్డు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బిడయగలరు.

అరటిపండ్ల ప్రాస్తవము

మిక్కిలి ఆరోగ్యకరమును ఆహారము

పాశ్చాత్యులకు బియ్యమును గల సాయనశాస్త్రజ్ఞులును
వస్తుతత్వప్రవృత్తిగలవలయునని అరటిపండ్ల వస్తు
తత్వమును శాస్త్రోధనలను సలిపి ఫలములలో
అరటిపండునది యిదియే యేకమే నందును నాడ
లేవని నిర్ధారణచేసి

కడుశీఘ్రముగా నీయకేగు (ఆపిలు) గా
రింజ, నిమ్మ, పియర్స్, పండ్ల అరటిపండ్లకు సోరావు.
ఇక వుడక బెట్టబడినపదార్థము అరటిగావని వేరే చెప్ప
నేల! అరటిపండ్లు మిక్కిలి తేలికగా వుండును.

ప్రాణరక్షణమునకు ముఖ్యము సుగంధద్రవ్యమున మాడు
రకముల (ఏ. బి. సి.) విటమినులును ఆ పండునందు సమృ
ద్ధిగా నున్నవి. ఇంతసమృద్ధిగా మరిదేనియందును లేవు.

10 కి 20 వంతులు స్ట్రాబ్బెరును చక్కెరయును, 100కి
5 వంతులు మాంసవర్ధక పదార్థమును, నూటికి 1 వంతు క్రొవ్య
పదార్థమును అరటిపండునందున్నవి. అరటిపండును తినినచో
వేరుగా కాదులేవనుతయి, ప్రాణులైనను, నిర్జీవము ము
న్నగువానిని భుజింపవలసిన అవసరము ఆవంతయును లేదు. ఈ
పదార్థము లన్నియు విడివిడిగా నీయగలగుననియు న్నిటినిబిక్క
అరటిపండ్లే యియ్యగలవు.

ఇతరపదార్థములు సులభముగా జీర్ణము కావలసిన వాని
లోనున్న విటమినులు శరీరమునకు లభించుట కష్టము. అరటి
పండ్లు కడు తేలికగా జీర్ణమగుననిగాన వానిలోని విటమినులు
అధికముగా శరీరమునకు లభించును.

వర్షాకాలమున సూర్యరశ్మి తక్కువగా నుండును గాన
ఆపుడు శరీరాభివృద్ధికి విటమిను లధికముగా నుండవలెను. లేనిచో
రక్తము క్షీణించి కొన్ని వ్యాధులు కలుగును.

అరటిపండ్లను తినుటవలన కావలసిన విటమినులు లభిం
చునుగాన అట్టివ్యాధులు కలుగవు. అజీర్ణసంబంధముగు బాధ
యు నుండదు.

అరటిపండ్లు జిహ్వకు చాలచుదిగా నుండును. త్వరగా
జీర్ణమగును. శరీరమునకు మంచిపుష్టిని (నెరిఫుమెంటు) గూడ
నిచ్చును.

బిడ్డలకివి మిక్కిలి మంచిఆహారము. వర్షాకాలమున ముఖ్య
ముగా భుజింపదగినది. (స్వరాజ్య)

భారతధర్మముండలి

కొన్ని ముఖ్యమైన తీర్మానములు

“ఆత్మనశించిన బిమ్మట రాజకీయస్వాతంత్ర్యముతో
నవనరమేల”

గవరుగారి ధర్మాదాయ, పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ
శాసనములను ఖండించుట

కలకత్తా, డిశంబరు 15:— భారతధర్మముండలి అఖిల
భారత హిందూమతమునాథసమాజకేళమయొక్క కార్యక్రమము
ఆదివారమునాడు పూర్తిగాబడెను. పెక్కుతీర్మానములు సభ
లో గావించబడెను. హిందూమతప్రచారమును సుల్పముటకు బోధ
కులను, స్వచ్ఛందసేవకులను యేర్పాటు చేయువలయుననియు,
నానాశాసనసభలందు ప్రాతినిధ్యమును వహించుటకు సమాత
నధర్మ హిందువులను ప్రత్యేకముగా సాంఘికప్రాతినిధ్యము ప్ర
భుత్వమువారియవలయుననియు, గవరుగారు సామ్రాజ్యశాసన
సభయందు బ్రవేశబెట్టిన మతాదాయ, పునస్సంధాన వయోనిర్ణ
యశాసనములను సభవారు ఖండించిరి. సభచాలించుటకు పూర్వ
ము అధ్యక్షుడు, దర్శంగమహారాజుగారు, యిట్లుచెప్పిరి. భారత
దేశమందితరంఘములతోకలసి మెలుగుటకు వారియొక్కనెడ
రు, గాని వారివ్యక్తిత్వమును నాశనపర్చుకొని యితరమతముల
తో గలసిపోవుటకు వారియొక్కనరు. ఆత్మనాయనమును నెడ
రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమున కవసరములేదు. స్వతంత్రము
గు ఆత్మ స్వరాజ్యమే ఎల్లసంబంధకంపై మహోత్పత్తిమైనది
ప్రేమ, అధ్యాత్మికదృష్టి, శౌర్యము, ఎల్లంగోరు వికమత్యము
ను పరిల్ల జేయును గాని అసహనము, మతరాహిత్యము, పిరికిత
నము యొన్నిటికిని వికమత్యమును పెంపొందింపజాలవు.

(ఆ. ప్రె.)

నెల్లూరు జిల్లా తాలూకా బోర్డులు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు వశపరచుకొనుట

నెల్లూరుజిల్లాకుందలి తాలూకా బోర్డులను వశపరచుకొనటమే తగుప్రయత్నములు జరుపవలయునని చాలకాలము క్రిందటనే జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘమువారు స్థానిక స్వపరిపాలనోప సంఘము నేర్పరచి యుండుటయు, తారు తగు ప్రోత్సాహముతో ఆకార్యమును నెఱవేర్చుచుండుటయు పాతకమహా శయలకు విడితమే.

ఈ మండలమునం దన్ని తాలూకా బోర్డులకుందును రాబోవు ఫిబ్రవరి మాసంతమున ఎన్నికలు జరుగనున్నవి. కా ర్యభారము మెచ్చుగనుండుటచేతను, చలయు కాలపరిమితియొ డ్రవ్యపహాయము తేమింజేసి కాంగ్రెసువారు కొన్ని తాలూ కాలలో మాత్రము చక్కగ బనిజేసి, వానినిపూర్తిగా వశపర చుకొన నిశ్చయించిరి. ఈవత్సరము కావో, కోవూరు, నెల్లూ రుతాలూకాలయందు మాత్రము తీవ్రమైన ప్రచారము సలుప నున్నారనిమాత్రము వినుచున్నాము. మండలచాయకు లురెడు సాసము లీయవలె. ఈతాలూకాల యందు కాంగ్రెసువారు అఖండమైన విజయముగాంచుట నిశ్చయము. ఆత్మహురుతా లూకాయందుకూడ కొంత పని జరుగుచున్నదని తెలియు చున్నది.

స్థానిక స్వపరిపాలనోపసంఘము

ఈ నెల 9 వ తేదీ కాంగ్రెసు కార్యాలయము స్థానిక స్వపరిపాలనోప సంఘమువారు సమావేశమయి, అనేక విషయ మాలచర్చించి, నెల్లూరుతాలూకా అధ్యక్షులు, వారికి వలయు ప్రమాణపత్రములను మున్నగువానిని తీర్మానించిరి.

ప్రమాణపత్రము

(1) (ఎ) నేను కాంగ్రెసుసభ్యుడను.

(2) ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము తీర్మానించిన ప్రకారము కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు ఆవసరమైనంతవరకు ఖర్చు ధారణ చేయగలవాడను.

(3) నిర్మూలకార్యక్రమము వనసాగింప పయత్నించు దును.

(4) ఈ కౌన్సిలులో జరుగు కార్యక్రమమునందు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘోపసంఘమువారి అప్పటిప్పటి సూచనల నేను బాధ్యుడనయి యుండగలను.

(5) ప్రభుత్వోద్యోగులకు స్థానికసంఘముల తరపున జరుపబడు సన్మానములోగాని విందులు మొదలైనవానిలో గాని నేను పాల్గొనను.

(6) ఈ క్రిందివారిని నెల్లూరు తాలూకాబోర్డుకు ఆయా ఫిర్కాలలో కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా ఈసభవారు నియమించు చున్నారు.

1. సర్వేపల్లి దక్షిణం-పేడూరుపోలింగు - పొనకా పిచ్చి రెడ్డి, బి. ఏ., అవన్న.

2. పేడూరు పడమర - పేడూరు - పొనకా పెంచెల రెడ్డిగారు.

3. ముత్తుకూరు తూర్పు-యూపూరు - పట్నం కెంకట గుబ్బారెడ్డి (జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు).

4. సర్వేపల్లి పడమర-సర్వేపల్లి-మోపూరు మధ్యకృష్ణ రెడ్డిగారు.

5. పేడూరు తూర్పు - కోడూరు-పొనకా పట్టాభిరామ రెడ్డిగారు.

6. ముత్తుకూరు పడమర - బ్రహ్మదేవు.

7. ఇందుకూరుపేట పడమర - ఇందుకూరు - కొన్నల గడ్డ శ్రీహరిశాయుడుగారు.

8. నెల్లూరు తూర్పు-నెల్లూరు-కె. వి. కామరాచార్యులు బి. ఏ, బి. యల్.

9. నెల్లూరు పడమర-ములుమాడి - లిక్కవరపు రామ రెడ్డిగారు.

10. కనుపూరు దక్షిణం-మనబోలు - మాడభూషి నర సింహార్యులు బి. ఏ., బి. యల్.

11. కునుపూరు ఉత్తరం భుజభుజనెల్లూరు.

12. ఇందుకూరు తూర్పు-మయిపాడు.

పై పూర్తిగాని 6, 11, 12 ఫిర్కాలలోని వ్యక్తులు కాంగ్రెసువారు అధ్యక్షులను నియమించలేదు. 11, 12 ఫిర్కాలను మాత్రము కాంగ్రెసు అధ్యక్షులను నియమించక యిండి పెండెంటుపక్షముల అధ్యక్షులకు వచ్చు నుత్తేరించి యున్నారనికూడ వినుచున్నాము.

వేంకటగిరి పశువుల సంత

ఈసంత నెల్లూరు జిల్లా వేంకటగిరి తాలూకానందు 1925 ఫెబ్రవరి 10, 11 తేదీలందు జరుపబడును.

మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ వారికిగాను ఈసంత యేర్పాటు చేయబడినది.

ప్రదర్శించుటకు పంపబడు పశువులన్నియు ప్రదర్శనస్థలమునకు 1925 ఫెబ్రవరి 9 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు ముందుగా చేరవలయును.

ప్రదర్శించుటకు చేబడిన ప్రతిపశువునకు కమిటీవారి కిట్టెట్టిచ్చెదరు. సంతజరుగు స్థలములో నాపశువునుంచుటకు అచ్చటి అధికారులకు కిట్టెట్టు గనుపరపవలెను.

పశువులను ప్రదర్శించుటకు చేర్చుకొనుటకుగాని ప్రదర్శనస్థలముకొనుటకుగాని రుసుముకొనుట లేదు.

ఉత్తమపశువులకు బహుమానములు తీర్మానించుటకు ప్రత్యేక కమిటీ యేర్పాటు చేయబడును.

కలెక్షనరుడు ప్రదర్శించబడిన పశువులలో ఒక బహుమానము బొందగిన పశువులు తేనియెడల ఆ కలెక్షనరు యేర్పాటు చేయబడియుండు బహుమానమును నిలిపియుంచుచును.

బహుమానమును బడసిన పశువుయొక్క స్వంతదారునికి ఆ బహుమానముతో ఒక స్వల్ప కిట్టె కూడా యివ్వబడును.

ఏతరగతియందుగాని పశువుయొక్క స్వామిదారునికి ఆతరగతియందు ఒక్క బహుమానమునకన్న యెక్కువ బహుమానము లివ్వబడవు.

ఏ తరగతి యందుగాని నిర్ణయించబడిన పశువులసంఖ్య తగ్గుకొనిది బహుమానముల సంఖ్య తగ్గించబడును.

ప్రదర్శించుటకు స్థలమునందుంచబడిన పశువులను కమిటీవారి వుత్తరువును పొందుచు తీసుకొని పోవబడును.

ప్రదర్శకులు ప్రదర్శించబడు పశువులను విక్రయించవచ్చును.

ఈ ప్రదర్శనమునందు ప్రత్యేకముగ స్వంతబహుమానము నొసంగ నుద్దేశించినవారు ఈసంత జరుగుటకు వారముదినములకు ముందుగా బహుమాన మొత్తము, మరియు యితరవివరములు జంఖానా హాసరీ కెక్రెటరీగారికి తెలుపవలెను.

ఇందు నూచింపబడిన ఏర్పాటులను అనుమతమునారముగ మార్పుకొనుటకు మేనేజింగ్ కమిటీవారు అధికారమును కలిగియున్నారు.

ప్రదర్శించబడిన పశువులు వాటికి నిర్ణయించినబహుమానములనుగురించి, యిందు జతపరచబడిన పట్టికయందు తెలుపబడి యున్నది.

ప్రదర్శించుటకు తెచ్చినపశువులకు, ప్రదర్శకులకు ప్రేక్షకులకు నెట్టికాయము నష్టము యేవిధముగా సంభవించినను కమిటీవారు యేవిధమైన బాధ్యతవహించరు.

ఈ పశువుల సంతలో ప్రదర్శించుటకు తేబడుపశువులకు కన్ సెషన్ లేటను యిచ్చుటకు రైల్వే జనరల్ ట్రాఫిక్ మేనేజరుగారు దయతో అంగీకరించినారు. దరఖాస్తుమీద ఆందుకు సంబంధించిన కన్ సెషన్ స్ట్రీఫ్ కేటుఫారములు హాసరీ కెక్రెటరీగారిచే పంపబడును.

పశువులజాతి.	మొదటి బహుమానము.	రెండవ బహుమానము.	మూడవ బహుమానము.
ఒంగోలుజాతి కోడెకు 6 పండ్లు ...	20	10	5
,, 4 ,, ...	15	10	5
,, 2 ,, ...	12	8	4
,, పాలపండ్లు ...	10	5	3
ఇతరజాతి కోడెకు 6 ,, ...	20	10	5
,, 4 ,, ...	15	10	5
,, 2 ,, ...	12	8	4
,, పాలపండ్లు ...	10	5	3
ఒంగోలుజాతి కోడెల జతలు ...	80	20	10
అన్ని జాతుల కోడెలజతలు ...	20	10	5
అన్ని జాతుల యెద్దుల జతలు ...	15	10	5
,, రు. 50 లు మించని			
కత్తు చెల్లింపు రైతులవి ...	15	10	5
అన్ని జాతుల ఆవులు 8 పండ్లుదానికి తెబడినవాటికి ...	20	10	5
,, 6 పండ్లు ...	15	10	5
,, 4 ,, ...	10	5	3
,, 2 ,, ...	8	4	2
దున్న పోతులజతలు ...	15	10	5
ఎనుములు ...	10	5	3
ప్రత్యేక బహుమానములు			
శ్రేష్ఠతరమైన కోడెకు ...	బంగారు పతకము.		
శ్రేష్ఠతరమైన ఆవుకు ...	బంగారు పతకము.		

రాజా వెం. కు. కిషోరబహదూర్,

హాసరీ కెక్రెటరీ, జంఖానాక్లబ్, వెంకటగిరిబౌక్.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా.

1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశీర్ణమునకు	1	2
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1	0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	0	12
4. అమృతాంజనం అన్ని నొప్పులకు సీసా 1-కి	0	10
5. మూలకంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0	12
6. తామర తైలము; తామర, తీటకు	0	6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0	6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0	8
దంతశుభాహరి, పండ్లుపోటుకు	0	8
01. కర్ణ కులహారి, చెవిపోటుకు	0	6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0	4
12. పగుళ్లకు తైలము, కీతపగుళ్లకు	0	6

13. పేలకు మందు సీసా 1-కి	0	4
15. కష్టకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0	8
16. దంతమార్దము, పండ్లుటకుతోము	0	2
17. సునిభోగి మాత్రలు	1	0
18. సునిభోగి తైలము, పుండ్లుకు	1	0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0	8
20. మోహిని తైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0	12
21. మందుకు నూనె సీసా 1-కి	0	6
22. గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1-కి	0	8
23. జాలాభిమాత్రలు, మలబద్ధము	0	8

రోమహరి డబ్బా 1-కి రు. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములముదానిమములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు పెక్కుడు, ముటుయొందను. రోమములు రాలిపోవును అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మదరాసు

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 16-వ తేదీ మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు	42.0-0	ముత
బియ్యము బస్తాలు మొదలు	వరకు	
కుసుమ తెనాలిబి ,, క 48 గలబి	రు 14.0-0	14.8-0
నెలారబి ,, డిటా	,, 15.8-0	16.0-0
డిల్లీ ,, డిటా	,, 16.4-0	16.8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8.12-0	9.0-0
నవ్వులు ,,	,, 20.0-0	24.0-0

(2) వస్త్రధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు	11.0-0	రు 12.0-0
నెనగలు ,, డిటా	,, 10.8-0	11.8-0
నెసలు ,, డిటా	,, 11.8-0	12.4-0
మినుములు ,, డిటా	,, 18.0-0	16.0-0
ఉలలు ర 164 ,,	,, 9.4-0	11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 160.0-0	165.0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14.0-0	26.0-0
కొండాపురం వేరు నెనగవస్త్రబా 1-కి	,, 55.0-0	60.0-0
ఇతర ప్రదేశము ,,	,, 50.0-0	58.0-0
తేరు నెనగనూనె గాను బా 1-కి రు 180 మిను	రు 120	
అముదము బా 1-కి	రు 160.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపశువు బా 1-కి	రు 170.0-0	175.0-0
కురకశువు ,,	రు 145.0-0	150.0-0
విరళకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి రు	129.0-0	140.0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	50, 55	
కాళిపా స్త్రీపాయకట్టు ,,	రు 70, 75	
దెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0	60.0-0
చింతకండు బా 1-కి	రు 80.0-0	49.0-0

(5) ఇనుము

కట్ట రకం బా 1-కి	రు 82.0-0	88.0-0
చురం ,,	,, 82.0-0	85.0-0
రవుండు ,,	,, 82.0-0	85.0-0

(6) లోహములు

నెండి 100 కులంకీకు	రు 75.0-0	76.8-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 22.8-0	28.0-0
పవరసు 1-కి		14.9-0
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 249.0-0	255.0-0
రాగి డిటా	రు 290.0-0	295.0-0
అస్కాచక్కర బా 1-కి	రు 84.0-0	84.8-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

ఆవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు రు	78.0-0	
తొట్టికృష్ణుడు డిటా	72.0-0	
సింహం డిటా	,,	
గుర్రం డిటా	,,	

(8) దూది

బోండా నెనుబారసు 1-కి	రు 820.0-0	
----------------------	------------	--

(9) నూలు

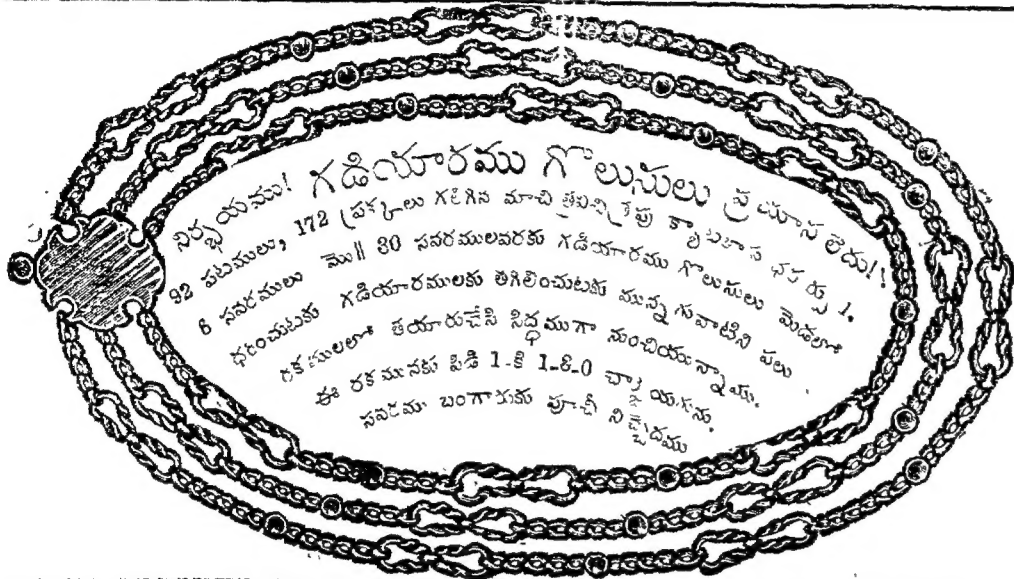
కోయంబుత్తూరు నెం 10 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	రు 9.0-0	
మధుర నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	రు 8.0-0	
పుష్కరు యేనుగ నెం 8 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	రు 8.12-0	
అనామదాబాదు నెం 12 $\frac{1}{2}$ పెట్టె 1-కి	రు 9.0-0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 9.12-0	
నూళియేనుగ నెం 20	రు 11.4-0	
జవాన్ నెం 20	రు 11.12-0	
,, ,, 40 ఏ తేలిక అయినను	రు 14.4-0	
గోకాళ నెం 12 $\frac{1}{2}$	రు 9.4-0	
వడ్డాణ్ నెం 24 $\frac{1}{2}$	రు 11.12-0	
14 $\frac{1}{2}$ క్లీల్స్ కత్తి	రు 9.2-0	

చుండుకు నూనె

నెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగా బెరుగగలదు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర పత్రిక

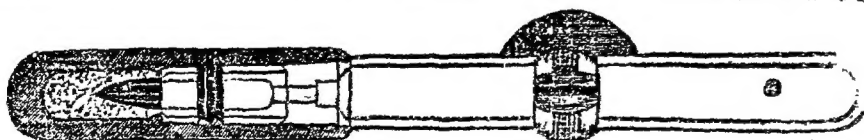
ఆంధ్ర పత్రికను డి. పో. బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిబడి మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రికను డి. పో. బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టిబడి మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

పరిశ్రమ పాఠ్యము - పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై చుట్టలు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును, జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు	1	0	0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణ పన్యాసములు. (మా. సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4 0
హిందీ కాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	8 0
హిందీ మొదటి వాచకము డిట్	...	0	6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1—0—0 సంగీత శమంతకమణి	...	0	8—0—0
శ్రీరామవిజయం - నాటకము 0 8 0 శారదాంబ - శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0	4	0
ఆంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజనసభల అవ్వనసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోశ పన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8 0
శ్రీ గుణబోధామృతము అను వేదనారంగ్రంథము శిక్ష పాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4 0
శిల్పకాముని (సిఘంటిపు జేబులోనిముడునది)	...	1	4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మశాంతి)	0	8	0
పాస్తా ఛర్చలు ప్రత్యేకము ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము. 7, తంబు శెట్టిబడి, మదరాసు.			

పాం పెన్ పేనాల బంగారపు పాళీలబరులు యీహుతనగానుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. (గ్రోసు రూ 14, ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. గ్రోసు రూ 14, గ్లాసుపాళీ ఫ్రెంట్ పెన్ పేనా రూ 1. డబులు రూ 10. మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మదరాసు.

అనంగ ప్రభయాకాశి

వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చు లేకయే బాగుచేసి, కాశ్యోతయన్వనము నివృత్తు, శాస్త్రసమృద్ధియుగా తయారుచేసిన ఈవిద్య మధ్యమ నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ శ్రీ తిరుమలమ్మగారు యింద్రజాలమువలె నూతనమార్పును కలిగించును. పూర్తిగాకల వివరములకు వ్రాసిన యిహముగా పంపబడును. 30 గురికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే ఈతెలుము పైపాడుటచే నపుంకత్యము మొదలగునవి తొలగింపుగాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. గ్రోసు రూ 14, గ్లాసుపాళీ ఫ్రెంట్ పెన్ పేనా రూ 1. డబులు రూ 10. మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మదరాసు.

Printed and Published by, at Nagaswami Press Edition, Andrapatishka, Kew. Press, 2 & 7 Thekkay Chetty Street.

గాంధీ వైఖ్యము

మాను హక్ ఆయాధము
విశిష్టమైనవారిని ధర్మవ్యాప్తమైన రి (పత్నీలు) వ్రాసినపింపిపింపి జరగబోవు సంగతులను దాఖలుగా తెలిపెదము శ్రేష్ట వ్రాయుకొలయును కూడ వ్రాయవలెను. రి (పత్నీలు) కు. రూ. 1.0 0 పై ప్రతిపత్నీకుం 0-4-0 1 సం॥ ఫలమువ్రాయరు 2-0-0 యితరవివరములను వ్రాయుడు.
వి. కె. ఏన్. చారియారు, ఆంజనేయ స్వామి, జ్యోతిమలయము, తిరు వీడి చిత్తూరుజిల్లా.

క. ప్లా నండా నయ్య

డివినివాడుచే దేలాటిపాథ సంఘతకనే దేహమునం దేభాగమునందైనను యుండువైఖ్యలను తత్తుణమేతీసివేయును.
8 బిల్లెలగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1-4-0.
8 పెట్టెలను ఒకేదాఖ కొనువారికి ఒక పాం పెన్ పేనా యిహముగా పంపబడును.
సందరం అండ్ కో.,
5 భద్రవ్యగార్లనగిరి, పార్కుకొను, మదరాసు.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిఫోను నెంబరు 148
ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెయిలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరనుతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును. రోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన అటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును. అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయులయును. మేనేజరు,

సిటీ టూక్స్ కంపెనీ, 1736
2/3 అంబర్గోవిధి, జి.టి. మదరాసు.
(బాడ్యెరు పడమటిసిధి)

మాన సోల్టాసిని మాత్రము

30 మాత్రము 0-10-0 (తది బొంబాయి)
తెలుగుభాష! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణసంధికము! శరీరములో ఉష్ణధర్మముచే తొలిగిడి వైద్యకాలములో మోత్రము, అజీర్ణము, అరుచి, బలహీనతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, పర్యాంగముల యందు బలహీనతలు, పిక్కలు, పొక్కులు, శిరస్సు, ప్రశ్న, అమలు, మొదలగువానియందు తొలిగిడి సోల్టాసినిను బోగోట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దేచ్చును. ఈ మాత్రము మేహవార శోషలను వెంటనే మార్చును. యిందు అనేకవిషయములు పరిచి, అనుభవములతో బోధపడుతుంటేతను పరమసంస్కృతమున చెప్పబడును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. యిహముగా పంపబడును. (1978)
అయ్యుర్వేద వైద్యచిలయం, పాస్తా నిడుమోలు, ఎలమర్ర, కృష్ణాజిల్లా.